

HAJDÚ-BIHARI

XL ÉVFOLYAM
173. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1983. VII. 23.,
SZOMBAT

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

EMBER ÉS HAZA	3. oldal
A MAGASABB SZÍNVONALÚ KÉPZÉSÉRT	3. oldal
RÖVIDZÁRLAT	4. oldal
MUNKA KÜZBEN	4. oldal
BŐVÜLNE A BIOGAL	5. oldal
AZT AKAROM MONDANI...	5. oldal
EGY FESZTIVÁL TANULSÁGAI	7. oldal

Moszkvában Jurij Andropov búcsúzik Kádár Jánostól

Elutazott Moszkvából a magyar párt- és kormányküldöttség

MOSZKVA (MTI) — A Kádár János vezette magyar párt- és kormányküldöttség, amely az SZKP Központi Bizottsága, a Legfelsőbb Tanács Elnöksége és a szovjet minisztertanács meghívására hivatalos baráti látogatáson tartózkodik a Szovjetunióban, pénteken a kora délelőtti órákban a szovjet fővárosból Kijevbe utazott.

A magyar delegációt a Kremben, a Nagy Palota előtti téren Jurij Andropov, az SZKP KB főtitkára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnökségének elnöke búcsúztatta meleg, testvéri barátsággal. Kádár János és Jurij Andropov szívélyes búcsút vett egymástól, néhány baráti szót váltott, s elbúcsúztak egymástól a két tárgyalóküldöttség tagjai is.

A Nagy Kreml Palota előtti téren a magyar vendégek tiszteletére díszsereg sorakozott fel, s felvonták a két ország állami zászlóját.

A kremlebeli búcsúztatáson megjelent Andrej Gromiko, az SZKP KB PB tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének első helyettese, külügyminiszter, Gejdar Alijev, az SZKP KB PB tagja, a minisztertanács első elnökhelyettese, Mihail Gorbacsov, az SZKP KB PB tagja, a KB titkára, Vlagyimir Dolgij, az SZKP KB PB póttagja, a KB titkára, Konsztantyin Ruzsakov, az SZKP KB titkára, valamint Nyikolaj Rizskov, az SZKP KB titkára.

Ezt követően a küldöttség motorosok díszkíséretében a repülőtérre ment. A Lenin sugárúton moszkvai dolgozók ezrei búcsúztatták a küldöttséget, szovjet és magyar zászlókkal, a szovjet és a magyar nép barátságát, a két párt testvéri kapcsolatát és az MSZMP-t, a magyar nép élcsapatát üdvözlő transzparensekkel.

A Vnukovói repülőtérre — akárcsak a Lenin sugárutat — ebből az alkalomból magyar és szovjet zászlókkal díszítették fel, s a magyar

küldöttség búcsúztatására eljötték a repülőtérre a moszkvai dolgozók képviselői, valamint a moszkvai magyar kolónia számos vezető munkatársa.

Felsorakozott a repülőtérre a moszkvai helyőrség díszalakulata. Kádár János fogadta az alakulat parancsnokának jelentését, majd felhangzott a szovjet és a magyar himnusz. Ezután Kádár János Andrej Gromiko kíséretében megszemlélte a díszalakulatot. Az ünnepélyes búcsúztatást a katonák díszmenete zárta.

Kádár János és a magyar párt- és kormányküldöttség búcsúztatására a Vnukovói repülőtérre megjelent Andrej Gromiko, Gejdar Alijev és Mihail Gorbacsov.

A szovjet tárgyalóküldöttség tagjai a repülőgéplépcsőjénél vettek szívélyes búcsút Kádár Jánostól, valamint a küldöttség tagjaitól: Lázár

Györgytől, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjától, miniszterelnöktől, Havasi Ferencről, a Politikai Bizottság tagjától, a KB titkárától, Szűrös Mátyástól, a KB titkárától, Marjai Józseftől, a KB tagjától, a Minisztertanács elnökhelyettesétől, Várkonyi Péterrel, a KB tagjától, külügyminiszterrel, valamint Rajnai Sándortól, a KB tagjától, hazánk moszkvai nagykövétől.

A magyar küldöttség küllöngépe moszkvai idő szerint 11 órakor emelkedett fel a Vnukovói repülőtérre.

A Kádár János vezette magyar párt- és kormányküldöttséget kijevi útjára elkísérte Konsztantyin Ruzsakov, az SZKP KB titkára, Nyikolaj Talizin, a KB tagja, miniszterelnök-helyettes, valamint Vlagyimir Bazovszkij, a központi bizottság tagja, a Szovjetunió budapesti nagykövete.

Magyar Népköztársaság kijevi főkonzulja.

A repülőgépből kilépő Kádár Jánost és a küldöttség tagjait először Ukrajna vezetői köszöntötték meleg baráti szeretettel, majd színes ukrán népviseletbe öltözött lányok nyújtottak át virágcsokrot a vendégeknek.

Ezután Kádár János Vlagyimir Scserbickij társaságában elhaladt a magyar küldöttség tiszteletére a repülőtérre megjelent kijeviek sora előtt, majd a delegáció rendőrmotorosok díszkíséretében a zászlókkal díszített útvonalon a városba hajtott.

A délutáni órákban Kádár János és a magyar küldöttség tagjai megkoszorúzták az ismeretlen katona kijevi sírját. Ezt követően találkoznak vetett részt az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjai megkoszorúzták az ismeretlen katona kijevi sírját. Ezt követően találkoznak vetett részt az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjai megkoszorúzták az ismeretlen katona kijevi sírját. Ezt követően találkoznak vetett részt az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjai megkoszorúzták az ismeretlen katona kijevi sírját.

Megérkezés Kijevbe

KIJEV (MTI) — A magyar párt- és kormányküldöttség megérkezett Kijevbe.

Kijev magyar, ukrán és szovjet zászlókkal felbogóztott Boriszpoli repülőtérén helyi idő szerint 12.25-kor szállt le az MSZMP KB első titkárának s az általa vezetett küldöttségnek a különrepülőgépe. Kádár Jánosnak és a delegáció tagjainak fogadására a repülőtérre megjelent Vlagyimir Scserbickij, az SZKP KB politikai bizottságának tagja, az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára, Alekszej Vatscenko, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnöksége elnöke helyettese, az Ukrán Legfelsőbb Tanács elnökségének elnöke, Alekszandr Ljasko, Ukrajna Minisztertanácsának elnöke, valamint a köztársaság több más párt- és állami vezetője. Jelen volt a repülőtéri érkezésnél Maklári György, a

(Folytatás a 2. oldalon)

Köszönet az aratóknak

Befejeződött Hajdú-Bihar megyében a legnagyobb nyári mezőgazdasági munka, az aratás. Ez évben 117 000 hektár kalászos gabona, közte 98 000 hektár búza termését takarították be a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok.

Mint minden aratás, az idei is bővelkedett a munkát nehezítő körülményekben. Most a rendkívüli meleg tette próbára az aratókat. Fokozott együttműködést igényelt a betakarítás a mezőgazdasági üzemektől, valamint az érintett vállalatoktól. Nagy szervezethez, fegyelmességhez jellemezte a mezőgazdasági üzemekben tevékenykedők, a kombájnosok, szállítók, gépjármű- és irányító szakemberek munkáját. A gabona betakarítását közös ügynek tekintették és jól segítették a kapcsolódó kereskedelmi, ellátó és szolgáltatási vállalatok.

Előrelátó, tervszerű munkával a múlt évinél jóval korábban és jó minőségben takarították be a megye mezőgazdasági üzemai a megtermelt gabonát.

A felelősségteljes, eredményes munkáért köszönetünket és elismerésünket fejezzük ki mindazoknak, akik az aratás munkáját szervezték, irányították, végezték, s akik az ahhoz szükséges feltételeket megteremtették. Kérjük, hogy ugyanilyen szervezethez, fegyelmességhez készüljenek fel az év legnagyobb feladatát jelentő őszi munkák sikeres elvégzésére.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottsága
A Hajdú-Bihar megyei Tanács
A Termelőszövetkezetek Hajdú-Bihar megyei Szövetsége

Ma kezdődik Debrecenben

A 39. ifjúsági eszperantó világkongresszus

Az Eszperantó Ifjúsági Világszövetség (TEJO) és a Magyar Eszperantó Szövetség Ifjúsági Bizottsága rendezésében július 23. és 30-a között Debrecenben rendezik meg a 39. ifjúsági eszperantó világkongresszust, melynek szervezéséhez az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda és a Magyar Eszperantó Szövetség Hajdú-Bihar megyei bizottsága is segítséget nyújt.

A sokak által „legújabb indoeurópai nyelvnek” tartott nyelv művelői közül 25 országból mintegy hétszázan érkeznek Hajdú-Bihar központjába, s a Kőlcsey Művelődési Központban egy héten át előadásokon és szekcióüléseken vesznek részt.

Az ENSZ által a hírközlés évének hirdett idején rendező jegyében a világ eszperantistái nyelvüknek a hírközlésben és a nemzetközi

társalgásban betöltött szerepét vitatják meg elsősorban. A részt venni szándékozók már előzetesen elküldték jelentkezésüket, de az időközben érdeklődők a kongresszusnak a Kőlcsey Művelődési Központban levő irodájában előadásokra és szekcióülésekre szóló napi jegyeket is válthatnak.

A külföldi vendégek — akik között Japánból, Kanadából és Libanonból, valamint kerékpárral (!) Nyugat-Európából érkeznek is lesznek — szabad idejükben szervezett kirándulások keretében ismerkedhetnek meg Debrecen és Hajdú-Bihar látványival. Megyénk legújabb nagyszabású nyelvészeti és egyben idegenforgalmi tárlalkozójának sikeres lebonyolításából a huszonöt fő szervező bizottság öt debreceni tagja, s a megye több mint ezer eszperantistájának számos képviselője is kiveszi részét.

A 39. ifjúsági eszperantó világkongresszus hivatalos megnyitóját ma, szombaton este 20 órakor tartják meg a Kőlcsey Művelődési Központban, melyen az Eszperantó Ifjúsági Világszövetség vezetői is részt vesznek. Erdekesség, hogy a résztvevők ez alkalommal hallhatják első ízben a debreceni Monteverdi kórus előadásában az eszperantó himnuszot. Az egyhetes rendezvénysorozat programjai közül a vasárnap este a Kőlcsey Művelődési Központban 20 órakor kezdődő szórakoztató est és a hét fő este ugyanekkor a nagyerdői szabadterei színpadon sorra kerülő magyar est lesz nyílt rendezvény.

Pártmunkás-küldöttség utazott Litvániába

Harminctagú pártmunkás-küldöttség utazott július 22-én hajnalban Litvániába dr. Lévai Imrénnek, a megyei pártbizottság közigazgatási és adminisztratív osztálya vezetőjének irányításával. A küldöttség tagjai Litvánia különböző városában — Vilniusban, Kaunasban, Klaipeidában — üzemeket, termelőszövetkezeteket látogattak meg, járási és városi pártbizottságokon kapnak tájékoztatást a köztársaság gazdasági, kulturális életéről, az adott üzemen, intézményben pedig az elért eredményekről.

A Hajdú-Bihar megyei pártbizottság és a Litván Kommunista Párt Központi Bizottsága megállapodása alapján utazik minden esztendőben Debrecenből és Vilniusból küldöttség egymáshoz.

Az elutazókat Kálmán Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője búcsúztatta a debreceni MÁV-pályaudvaron.

FELVÉTELIK UTÁN

Hajdúböszörményi Óvónőképző Intézet

Több mint kétszeres túljelentkezés jellemezte az idei felvételi időszakot — kezdte tájékoztatását Lovas Tibor, a Hajdúböszörményi Óvónőképző Intézet tanulmányi osztályának vezetője. — Kétszázötvenkét érettségizett leány pályázott az intézmény nappali tagozatára, hogy két év után felsőfokú óvónői diplomát kapjanak. A felvételi keretszám erre a tagozatra 120. A relatív ponthatárt 83 pontnál húzták meg. A százhusz leendő hallgatót a június 23—24-i írásbeli, illetve a június 27-től július 2-ig tartó szóbeli eredménye alapján választották ki. A felvételi tárgy az Óvónőképző Intézetben magyar és történelem, a pályázók azonban úgynevezett alkalmassági vizsgán is részt vettek.

A nappali tagozatra felvett százhusz fiatalból nyolc-

vanóten fizikai munkát végző szülőik gyermekei. A felvételizők Hajdú-Bihartól, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár megyékből érkeztek. Ugyaninnen 242-en jelentkeztek az intézmény levezető tagozatára. A vizsgakövetelményeknek körülbelül százhuszan megfeleltek ugyan, de mivel a felvételi keretszám mindössze hatvanégy, több pályázót helyhiány miatt el kellett utasítani.

Az Óvónőképző Intézet levezető tagozatán úgynevezett kiegészítő képzés is folyik azok számára, akik valamelyik óvónői szakközépiskolában megszerzett középfokú végzettségüket szeretnék felsőfokú képesséssel kiegészíteni. Erre az 1983—84-es tanévben 113 jelentkező vállalkozott volna, de az intézmény csak 72 pályázót tud fogadni.

A magyar párt- és kormányküldöttség Kijevben

Találkozó ukrán vezetőkkel

Kádár János Kijevben találkozott Vlagyimir Scserbic-kijel, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagjával, az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkárával.

A találkozón hangsúlyozták a Kádár János vezette magyar párt- és kormányküldöttség szovjetunióbeli látogatásának fontosságát és Jurij Andropovval folytatott moszkvai tárgyalásainak jelentőségét. Ezek arról tanúsították, hogy a két fél továbbra is kész következetesen erősíteni a két ország politikai, gazdasági, ideológiai és más kapcsolatát. Aláhúzták a moszkvai tárgyalásokon kötött, az együttműködés bővítését szolgáló megállapodások jelentőségét. A kijevi megbeszéléseken is hangsúlyozták, hogy a mostani feszült nemzetközi helyzetben különösen fontos a Varsói Szerződés tagállamai egységének erősítése és a szocialista közösség összefogása minden békeszerető erővel a termékek elhárítása érdekében.

Kádár János tájékoztatta

vendéglátóit az MSZMP XII. kongresszusa határozatait végrehajtásának eredményeiről, a szocialista építőmunka során levő feladatairól. Nagyra értékelték Ukrajna részvételét a magyar-szovjet együttműködésben.

Vlagyimir Scserbic-kijel tájékoztatta a magyar párt- és kormányküldöttséget az ukrán párt- és kormányvezetők tevékenységének fő irányairól, amelyeket az SZKP XXVI. kongresszusa az SZKP Központi Bizottságának 1982. novemberi és 1983. júniusi plénuma határozatainak valóra váltása, a köztársaság gazdasági, szociális fejlődése, a XI. öt éves terv végrehajtása érdekében követnek. Külön szót az USZSZK részvételéről a szovjet-magyar gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésben.

A találkozó szívélyes, baráti légkörben ment végbe. A találkozó után Kádár János meglátogatta az 1941-45. évi Nagy Honvédő Háború Ukrán Állami Múzeumát és az Emlékparkot. Vele együtt tekintette meg a múzeumot a küldöttség több tagja.

Nagygyűlés az Elektronmas gyárban

Lázár György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke a küldöttség más tagjaival együtt felkereste a Vlagyimir Iljics Lenin nevével viselő Elektronmas Termelési Egyesületet, ahol tiszteletükre nagygyűlést tartottak. A nagygyűlésen Lázár György mondott beszédet.

Bevezetőül köszönetet mondott a magyar párt- és kormányküldöttség nevében a meghívásért, a baráti fogadtatásért. Tolmácsolta a gyár kollektívájának, Kijev lakosainak, Szovjet-Ukrajna népének a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és kormányja, a magyar kommunista, egész népünk szívből jövő testvéri üdvözlését. „Örömmel és szívesen feszek eleget annak a külön megbi- zottságnak, hogy tolmácsoljam Kádár János elvtárs baráti jókívánságait — mondta.

Beszédében szót arról, hogy hazánkban jól ismerik és őszinte megbecsülésben részesítik azokat a kiemelkedő eredményeket, amelyeket az ukrán nép köztársaságban, a gazdaság, a tudomány és a kultúra fejlesztésében, az életpályát emelésében ért el a szovjet hatalom évtizedeiben.

Külön szót a magyar kormányfő a kijevi Elektronmas Termelési Egyesülés szerepéről a műszaki fejlődésben, a számítástechnika le korszerűbb eszközeinek széles körű elterjesztésében.

Ezért is örülünk annak a gyümölcsöző együttműködésnek, amely a magyar Videoton gyár és az Elektronmas Termelési Egyesülés vállalatok között épült ki, s mint a szocialista gazdasági integráció egyik szép példája, mind jobban kiteljesedik.

A magyar kormányfő is-

mertette országunk népgazdaságának eredményeit és gondjait, szót terveinkről, majd így folytatta:

— A magyar és a szovjet nép testvéri barátsága, amely a nagy október napjaiban akkor született, amikor száz- ezernyi magyar internacionalista fegyvert fogott, hogy oroszországi osztyájtestvéreivel együtt védelmezze a fiatal szovjethatalmat, a fel- szabadulás utáni évtizedekben teljesedhetett ki igazán. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a számunkra oly sokat jelentő magyar-szovjet kapcsolatok napjainkban átfog- ják az élet minden területét, pótolhatatlan szerepet töl- tene be a szocialista társadal- munk építésében.

Lázár György részletesen szót a magyar-szovjet politikai és gazdasági kapcsolatok fejlődéséről. Hangsúlyozta, hogy számunkra különösen nagy fontossága van a Szovjetunióval folytatott sokoldalú, állandóan fejlődő és mind újabb ágazatokra és területekre kiterjedő gazdasági együttműködésnek. Ezen belül méltatta kapcsolatunkat az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársasággal, a 1982. évi csaknem 8 milliárd rubel értékű magyar-szovjet áruforgalomból. Ukrajna mintegy 900 millió rubellel, vagyis több mint 10 százalé- kal részesedett. Olyan fontos árukat szállítanak részünkre, mint a vasérc, a kőszén, a kőszén, a villamos energia, a műtrágya, a cement. Ugyan- akkor a magyar gazdaság egyebek között hűsfeldolgozó és tejipari berendezéseket, telefonközpontokat, autóbú- zásokat, konfekciójárat gépeket, műszereket és laborató- riumi berendezéseket, bar- romfitelepeket, mezőgazda- sági termékeket szállít Szov- jet-Ukrajnába.

A magyar kormányfő kü-

lön is méltatta a hazánkkal szomszédos Szovjet-Ukraj- na népének és a magyar népnek a barátságát, amely- ről számos tény tanúskodik, így például a testvérmegyei kapcsolatok, ukrán és ma- gyar megyék szoros együtt- működése.

Lázár György beszéde be- fejező részében nemzetközi kérdésekkel foglalkozott.

Díszvacsora a Mária Palotában

Este az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottsága, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság Legfelsőbb Tanácsának elnöksége és Minisztertanácsa díszvacsorát adott a küldöttség tisztele- re a Mária Palotában.

Vlagyimir Scserbic-kijel a vacsorán elhangzott pohár- köszöntőjében szívélyesen üdvözölte Ukrajna Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, a Legfelsőbb Tanács elnöksége és a köztár- saság kormányja, az egész ukrán nép nevében a magyar párt- és kormányküldöttséget. Megállapította, hogy a köztársaság kommunista, dolgozó, valamennyi szovjet em- berrel együtt, teljes mérték- ben egyetértenek az e héten Moszkvában megtartott tárgyalások eredményeivel, helyeslik azokat. Ezek a tárgyalások — mondotta — két- ségkívül fontos szerepet töl- tenek be a pártjaink, orszá- gaink, a szovjet és a magyar nép közötti testvéri, baráti kapcsolatok továbbfejlesztésé- ben.

Mai találkozóinkon, meg- beszéleseinken magyar elvtársaink ismét meggyőző- hettek arról, hogy a szovjet emberek, Ukrajna lakosai őszinte barátságot éreznek a

Hangsúlyozta, hazánk támo- gatja a Szovjetunió békekeze- deményeit. Utalt a hét európai szocialista ország vezetői által nemrég Moszk- vában elfogadott közös nyi- latkozatra, és hangoztatta: mély meggyőződésünk, hogy az imperializmus törekvései kudarcra vannak ítélve, hogy a béke fennmarad, a haladás ügye legyőzhető.

testvéri Magyarországot iránt, mélyesen tisztelik a Ma- gyar Szocialista Munkáspár- tot, nagyra becsülik a párt tapasztalt vezetőjét, Kádár János elvtársat.

Örülünk — folytatta Vla- gyimir Scserbic-kijel —, hogy a szovjet és a magyar nép, amelyeket a célok és az esz- mék egysége köt össze, hatá- rózott léptekkel halad együtt a leninizmus zászlaja alatt, vállvetve küzd Európa biz- tonságának megerősítéséért, a világ békéjének megőrzésé- ért.

A gyümölcsöző szovjet- magyar együttműködésben aktív szerepet tölt be Szov- jet-Ukrajna is — mondotta az Ukrán KP KB első titká- ra. — Gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolataink állandóan fejlődnek.

Engedjék meg — hangoz- tatta pohárköszöntője végén Vlagyimir Scserbic-kijel —, hogy biztosítsam Önöket, kedves magyar elvtársaink: nagyra értékeljük a meg- bonthatatlanság szovjet-magyar barátságát, és továbbra is minthetünk tölthet meg- teszünk annak érdekében, hogy erősítsük pártjaink és népeink internacionalista egységét.

Pohárköszöntőjére Kádár János válaszolt.

„Utunk eredményes volt”

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy küldöttségünk ne- vében köszönetet mondjak Vlagyimir Scserbic-kijel elvtárs meleg szavaiért, meghívásukért és azért a vendégszerető fogad- tatásért, amelyben bennünket részesítettek. Elve az alkalm- lalom, átadom Önöknek és az Önök személyében Szov- jet-Ukrajna népének a ma- gyar kommunista, egész né- pünk forró üdvözlését, baráti jókívánságait — kezdte be- szédét, majd így folytatta:

Látogatásunk végéhez kö- zelédve nagy megelégedéssel mondhatom: utunk eredmé- nyes volt, megbízatásunkat sikerrel teljesítettük. Az egyetértés, a kölcsönös biza- lom és a közös tevékenység jellemezte megbeszéléseinket Jurij Andropov elvtársal és más szovjet vezetőkkel. Meg- győződésünk, hogy tárgyalá- saink, elvi megállapodásaink új lendületet adnak együtt- működésünknek, hozzájárul- nak kapcsolataink további fejlesztéséhez népeink javá- ra, közös nagy ügyünk, a szocializmus és a béke haszná- ra. A magyar párt- és kormányküldöttség szovjet- unióbeli látogatásának fontos eredménye, hogy meggyőző- désünk szerint, az elmúlt na- pokban tovább erősödött a magyar-szovjet barátság.

Elményekben gazdag na- pok után térünk haza. Amit láttunk, amit tapasztaltunk,

ismételnem arról győz meg bennünket, hogy a szovjet emberek nagy odaadással munkálkodnak az új társa- dalom felépítésén, a béke védelmének, népünk boldogul- lásának érdekében. A magyar kommunista, egész népünk ösztönösen örül azoknak a ki- emelkedő sikereknek, ame- lyeket a Szovjetunió népei, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXVI. kongresszusa- nak határozatai alapján a népgazdaság fejlesztésében, az életszínvonal emelésében, a társadalmi viszonyok töké- letesítésében elérték.

Külön öröm számunkra, hogy látogatásunk utolsó napját Kijevben, a hazánk- kal a szomszédos testvéri Uk- rajna fővárosában tölthetjük. Barátokhoz, küzdőtársakhoz jöttünk. Szemünk láttára szépül, gyarapodik, gazdago- dik Szovjet-Ukrajna. A szocializmus talaján, a Szovjet- unió népeinek nagy családjá- ban önök olyan sikereket ér- tek el, amelyekre jogosan le- hetnek büszkék. Az ukrán nép szorgalma és alkotó ere- je jól kamatoztatja földjük gazdagságát.

Magyarország politikai, gazdasági, társadalmi helye- zetéről szóló ezután. Hangsú- lyozta, pártunk, kormá- nyunk, tekintettel annak kü- lönleges fontosságára, a ma- ga részéről arra törekszik, hogy erősödjék a szocialista országok egysége, a népeink vívmányainak védelmét, a béke megőrzését szolgáló kö- zös cselekvése. Saját, önálló nemzetközi tevékenységünk- kel is közös ügyünket, a bé- ke megőrzését, a társadalmi haladás előmozdítását kíván- juk szolgálni.

Befejezőként még egyszer hangsúlyozom: mély meg- győződés, hogy párt- és kormányküldöttségünk látog- atása a Szovjetunióban to- vább gazdagítja barátságunkat, hasznosan járul hozzá sokoldalú együttműködés-ünk fejlődéséhez.

Kádár János ezután a Szovjetunió Kommunista Pártjára, a testvéri szovjei népre, Ukrajna Kommunista Pártjára és népére, a magyar és szovjet nép megbonthat- lannal barátságára, Scserbic- kij elvtárs és valamennyi kedves vendéglátó egészségére emel- tet poharat.

A közélet hírei

Július 22-én délelőtt ülést tartott a Kommunista Ifjú- sági Szövetség Hajdú-Bihar megyei Bizottsága. A tesztü- let szóbeli tájékoztató hall- gatott meg az MSZMP KE július 6-i üléséről és idősze- rű ifjúságpolitikai kérdésekről, majd aktuális ifjúság- mozgalmi feladatokról tár- gyalta.

Személyi kérdésekben is döntött a testület. Barbinek Istvánné megyei úttörő- munkatársát választotta meg megyei úttörőtíráknak. A két testület ülésén részt vett Kálmán Mihály, a me- gyei pártbizottság osztályve- zetője.

Az ugyancsak pénteken

délelőtt ülésező megyei úttörő- rőltnökség — érdemeit és munkáját elismerve — fel- mentette tisztségéből Barbi- nek Istvánné megyei úttörő- titkárt, akinek Kovács And- rás úttörőelnök a gyermek- mozgalomban végzett mun- kájáért Úttörővezető Erdem- értmet adott át. A testület Tarjánai Esztert, a KISZ me- gyei bizottságának politikai munkatársát választotta meg megyei úttörőtíráknak.

A két testület ülésén részt vett Kálmán Mihály, a me- gyei pártbizottság osztályve- zetője.

A kubai nagykövet fogadása

José Antonio Tabares del Real, a Kubai Köztársaság budapesti nagykövete a Mon- dacska lakotanya elleni támadás 30. évfordulója alkalmából pénteken fogadást adott a Thermal Szállóban. A fogá- dásán részt vett Korom Mihály, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizott- ságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Katona Imre, az Elnöki Tanács tit- kára, Hetényi István pénz- ügyminiszter, Váncsa Jenő

mezőgazdasági és élelmész- ügyi miniszter, Horn Gyula, az MSZMP KB külügyi oszta- lyának vezetője, Nagy Ja- nos külügyminisztériumi ál- lamtitkár, Pacsek József ál- tábornagy, honvédelmi mi- niszterhelyettes, valamint a politikai, a társadalmi, a gaz- dasági és a kulturális élet számos képviselője. Ott volt a budapesti diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja.

A lengyel nemzeti ünnepen megszűnt a szükségállapot

VARSÓ (MTI) — Szer- te Lengyelországban ünnepsé- geket tartottak pénteken júli- us 22-e, a lengyel népi állam létrejöttének 39. évfordulója alkalmából. A központi ün- nepeségre Varsóban, délben került sor; az ismeretlen ka- tonna sirjánál — a lengyel fő- város több ezer lakosának jelenlétében — a legfelső párt- és állami vezetők, élükön Wojciech Jaruzelski hadseregparancsnokkal, a LEMP KB első titkárával, miniszterelnökkel és Henryk Jablonskival, az államtanács elnökével koszorút helyeztek el az ismeretlen katonna sir- jánál. A Győzelem terén levő emlékműnél ezután ünnepé- lyes őrsváltás volt, majd az összes lengyel haderőnem képviselőiből álló díszegysé- gek felvonulása következett. Ugyancsak ünnepélyes ko- szorúzás volt Varsóban a szovjet hősök emlékművénél. Hasonló megemlékezések

re került sor az egész or- szágban. Az évforduló nap- ján, valamint szombaton és vasárnap országsszerte kü- lönléte rendezvényeken, így veteránálkálkozók és kul- turális ünnepségeken emlé- keznek meg az újjászületés napjáról.

Az ünnepségek hangulatát emeli, hogy éppen július 22- vel oldották fel az ország egész területén a szükségál- lapot. Ezzel kapcsolatban kiadott napirendben Wojciech Jaruzelski hadse- regparancsnok, nemzetvédelmi miniszter köszönetet mondott a fegyveres erőknél az el- múlt nehéz időszakban tanú- sított helytállásért. Hangsú- lyozta egyben, hogy az ország történetének július 22-vel kezdődő új időszakában a lengyel néphadsereg továb- ra is felelősséget vállal a ha- za sorsáért, nyugalmaért és biztonságáért.

Megkezdődtek a szegedi szabadtéri játékok

Pénteken ünnepélyes kül- sőségek között megkezdődött a szegedi szabadtéri játékok idei jubileumi évada. A Dóm téren a Himnusz el- hangzása után Kópeczi Béla

művelődési miniszter mon- dott megnyitót. Ezután megkezdődött az évadnyitó program Az em- ber tragédiájának, Madách Imre drámai költeményének előadása.

Röviden a nagyvilágból

MADRID (MTI). — A madridi találkozó péntek délelőtti rövid teljes ülésén az egyetlen felszólaló Liech- tenstein küldötte volt. A dele- gátus sürgette a máltai vé- lemény mielőbbi felülvizsgá- latát.

LONDON (MTI). — Az an- goli királyi lovas testőrség pa- rancsnokának meghívásá- ra július közepétől a hónap végéig Londonban naponta két alkalommal szerepel a magyar csikósok csapata. A vendégcsoporthoz 1880 óta évente megrendezésre kerülő royal tournament — katonai sportparádé — idei műsorán vesz részt. A magyar csikó- sok bemutatóját megtekin- tette és nagy tetszéssel fo- gadta II. Erzsébet angol ki- rálynő és férje, Fülöp her- ceg.

TEHERÁN (AFP). — Po- kolgöpes merényleteket haj- tottak végre csütörtökön Te- heránban két francia képví- selet ellen. Előbb a francia kereskedelmi kirendeltség épületénél robbantottak, majd két száguldo motoros a francia légitársaság irodá- jába hajított egy robbanó- szerkezetet. A francia hír- ügynökség teheráni irodájá- val egy férfihang telefonon közölte, hogy a Titkos Örmé- ny Hadsereg (ASALA) el- nevezésű terrorszervezet vál- lalja a két akciót.

PÁRIZS (MTI). — Charles Hernu francia és Michael Heseltine brit hadügyminis- ter csütörtök délután rövid megbeszélést tartott Párizs- ban.

ANKARA (Reuter). — Hu- szonhétven halt meg, és so- kan elvesztették otthonukat a Törökország északkeleti ré- szében pusztító hatalmas esőzések és földcsuszamlások következtében. Az elmúlt 48 órában a szüntelen esőzések miatt megáradt folyók több házat elsodortak vagy súlyo- san megrongáltak.

BELGRÁD (MTI). — Or- kánszerű szélvihar pusztított csütörtök virradóan Jugoszlávia több vidékén. Az óránként 140 kilométeres se- bességet is elérő szél hatal- mas károkat okozott mező- gazdasági veteményekben, szőlőkben, házakban. A vihar fákat csavart ki, elektromos távvezetéseket és telefonvo- nalakat szakított szét, fenn- akadást okozott a vasúti köz- lekedésben, lakóházakat, gép- kocsikat rongált meg.

Kádár János és Lázár György érkezéskor a kijevi repülőtéren. Vlagyimir Scserbic- kij (a képen Kádár János mellett) és a köztársaság más vezetői köszöntötték a ma- gyar vendégeket (Telefotó — TASZS — MTT—KS)

EMBER ÉS HAZA

Az első felajánlások után

Megmozdul-e a megye?

Előzetes szervezés, biztonsági előkészületek nélkül, az emberek és közösségek tenniakarásában bizakodva tette közé felhívását a Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei Bizottsága és a Hajdú-bihari Napló szerkesztősége. Az akció címe — EMBER ÉS HAZA — és az a tartalom, amit mi próbáltunk belelátni, máris, így is sok embert és közösséget megmozgatott. Alig jelent meg a felhívás a Naplóban, már hozta is a posta egyes emberek és közösségek felajánlásait, vállalásait, javaslatait.

Mint a felhívásban is közöltük, az új társadalmi akció indítását 1983. augusztus 20-ra terveztük. Ezt követően fogjuk részletesen ismertetni, bemutatni a vállalásokat, megkeresve az indítékokat, a célt, serkentve ugyanakkor másokat is a csatlakozásra.

Az eddig érkezett levelek között azonban van néhány, amelyre már most, a mozgalom indításakor válaszolni kell. Egyáltalán nem a kizárás, a taktikázás, hanem éppen a kölcsönösség, a nyilvánosság, egymás segítségének igényével.

Mi van a levelekben?

Már az eddigi felajánlások is sokrétűek. Érkezett levél közönségi tanácstól, leírják, mivel szeretnének kapcsolódni a mozgalomhoz. Az egyik nagyközönségből a kisiparosok írtak, vállalnak és tesznek sok mindent a nemes cél érdekében. Jelentkeztek szocialista brigádok is — többek között az építőiparból — nem egyszerűen munkát, feladatot vállalva-kérve, hanem már azt is jelzik, ők mit akarnak tenni, mire vállalkoznak.

A legszebb levél talán az a pár sor volt, amit egy debreceni asszony írt: csak annyit mondott, hogy minden munkát elvállal, ahol segítségre van szükség. Hívó szó volt ez is, van valaki, aki várja a feladatot, szeretné, ha számitánának rá. Ez a felajánlás a belső igény kifejeződése, annak a nemes emberi magatartásnak tükré, amelyre annyira szükség lenne minden területen!

Levelet írt egy szárító üzem művezetője is, s levelében azt kérdezi, összekapcsolható-e ez a mozgalom a szocialista brigádmozgalom tartalmával. Mit is válaszolhatnánk? Kimaradhatna-e egyáltalán az EMBER ÉS HAZA akcióból társadalmunk egyik legnemesebb, egyik legsikeresebb területe, a szocialista brigádok közössége? Dehogy maradhat ki. Nélkülük, az ő csatlakozásuk nélkül csak szegényebb lenne ez a mozgalom.

Várjuk tehát a szocialista brigádokat, kérjük őket, csatlakozzanak, kötődjenek ehhez a nemes gondolathoz. Bizonyos, hogy az üzemek gazdasági, szakszervezeti szervei támogatni fogják csatlakozásukat. Titokban még abban is reménykedem, hogy a különböző — szocialista brigádokat érintő — megyei vetélkedők is kötni fogják egymáshoz a két mozgalmat. Elképzelhetőnek jónak tartanám, ha a Korunk valósága, a Mezőgazdaság Szocialista Kultúrája, Közszolgálatban és hasonló vetélkedők anyagába beépülne az EMBER ÉS HAZA mint egységes gondolat és követelmény.

A már említett művezető javaslatokat kér tőlünk, hogyan kösse a brigádokat ehhez az új mozgalomhoz. Megtehetnénk persze, hogy javaslatot adunk, hiszen az élet és a gyakorlat igen sok jó tapasztalattal szolgál. Mégis az lenne talán a legjobb, ha ebben a szárító üzemben is maguk az emberek döntenék el, mit akarnak, mit szeretnének csinálni. Mi majd

megkeressük őket, hogy elképzeléseiket elmondják. Legyen ez valóban előírások, központi igények nélküli akció, ahol az ember azt csinálja, amit szívesen végez s amire a közönségnek szüksége van.

És a fiatalok?

Egy másik levélíró azt kérdezi, hogyan képzeljük el a fiatalok, általános és középiskolások, dolgozó fiatalok csatlakozását. Őszintén megmondom, itt is szívesebben hagytokoznánk az ifjúság önállóságára, kezdeményezőkézségére, új iránti fogékonyságára. Biztos vagyok benne, hogy a tanév kezdete után úttörőcsapatok és egyes rajok, örsök, KISZ-szervezetek, osztályok megtalálják majd az utat hozzánk, és nem kell központi szervezés ahhoz, hogy feladatot vállaljanak a mozgalom érdekében.

Hozzáteszek még valamit. Sokféleképpen el tudnám képzelni az EMBER ÉS HAZA további sorsát, de bizonyos, hogy fiatalok nélkül nem lehet átütő sikere. Hiszen az egyik tartalmi célkitűzés is hozzájuk kötődik, az ő érdekében, nekik szeretnénk jövőt tervezni, előkészíteni. Lehet-e ezt egyáltalán nélkülük? Nem hiszem. Reménykedem, hogy a KISZ és az úttörőmozgalom megérti az értük vállalt felelősséget és társunk lesz annak vállalásában.

Lehet-e személytelenül?

Kaptunk aztán egy olyan levelet is, amelyre más okok miatt kell visszatérnünk. Érdekes, bölcs, életpaszlatokban gazdag levelet írt nekünk egy asszony. A levelet tartalma, mondandója érdemessé tenné arra, hogy lényegét, legfontosabb gondolatait közreadjuk. A levél írója azonban azt kéri, hogy gondolatait neve említése nélkül közöljük.

Erre azonban nem vállalkozhatunk. Igaz, nem reklámot akarunk biztosítani egyik vagy másik szervnek, egyik vagy másik személynek ezzel az akcióval. Csak éppen már az akció meghirdetésekor is jeleztük, hogy a célunk az: legyen mindenkinek egyre inkább s egyre több személyes köze a társadalom építéséhez, gyarapodásához. Ezt a személyes közönséget pedig nem lehet személytelenül kialakítani. Ehhez nemcsak a szívre és a szándékra, nemcsak a hitre és az akaratra, nemcsak a gondolatra és a cselekvésre van szükség, hanem a névre, az arcra is. Hogyan higgyen valaki olyan embernek, aki eltakarja az arcát?

Az ember azzal beszélget szívesen, akinek a szemébe nézhet. Ez a szembenézés, ez a nyíltság az EMBER ÉS HAZA mozgalom egyik sajátossága szeretne lenni. Ezért aztán — bármilyen fontos gondolatokat tartalmaz is — olvasónk levelet nem fogjuk közreadni.

Várjuk tehát a jövőben is olvasóink gondolatait, javaslatait, felajánlásait. Várjuk, hogy személyek és közösségek, emberek és egyesületek vállalkozzanak rá: az élet valamely területén valamivel többet tesznek a közösségért, a hazáért. Vagy legalább javaslaikkal segítik mások munkáját. Nemzedékek, foglalkozási ágak minden képviselőjét hívjuk és várjuk. A hazának cselekvő emberekre van szüksége.

Bényei József

Rugalmas, korszerű tematikával

A MAGASABB SZÍNVONALÚ KÉPZÉSÉRT

„A pártoktatásban, az állami felsőoktatásban, a tömegszervezetekben évente átlagosan 1 millió 700 ezer ember szerez marxista ismereteket. Ez a magas szám önmagában is elismerésre méltó, de mi, akik ezen a téren is közelebbről ismerjük saját gyakorlatunkat, tudjuk, hogy a munka általános színvonala még sok kívánnivalót hagy maga után, s nem lehetünk vele elégedettek. Az élő elméletet kell megfelelő színvonalon terjesztenünk. ... A mostani laza oktatási kereteket és a nem mindig megfelelő előadók tekintve talán jobb lenne, ha az 1 millió 700 ezer helyett csak 1 millió 200 vagy 1 millió 400 ezer ember részesülne marxista-leninista oktatásban, de az magasabb színvonalon történne.”

(Részlet Kádár Jánosnak, az MSZMP KB 1983. április 12—13-i ülésén elhangzott előadói beszédéből.)

Ebben az oktatási évben több mint 4500-an kaptak különböző szintű marxista-leninista képzést az MSZMP megyei Oktatási Igazgatóságán. Voltak, akik a marxizmus-leninizmus alapfogalmaival ismerkedtek általános tagozaton, mások politikai tudásukat bővítették a szakosítón, a különböző speciális továbbképző tanfolyamokon és a két-három napos rövid tanfolyamokon. A végzetek közül sokan saját elgondolásból jelentkeztek, hogy változó világunkhoz kapcsolódó kérdéseikre könnyebben kapjanak és adjanak majd választ. Mások munkahelyük pártszervezetének, vagy gazdasági vezetőinek kezdeményezésére ültek ismét, felnőtt fejjel az iskolapadokba. A tapasztalatok szerint a hároméves általános tagozatra döntően saját igényből jelentkeznek a résztvevők, a szakosítóra és egyéb továbbképzőre jelentkezők 60 százaléka munkahelye biztosságra kerül a felvételi bizottság elé.

A tanfolyamokon különböző életkorú, politikai képzettségű, a legváltozatosabb munkahelyen dolgozó hallgatók kerülnek össze. Emiatt az első év — az általános ta-

Döntő többségében rugalmas tematikával oktatnak a speciális továbbképző tanfolyamokon. Az idei évben ezek száma jelentősen nőtt. Az újak közül csak néhányat említünk, a munkáspolitikai akadémiát, a művészet, valamint az ifjúságpolitikai tanfolyamot. A rugalmasság lehetővé teszi, hogy a kötelező ismereteken túl a napi eseményeket, a csoportok tagjait érintő legváltozatosabb témákat is megvitassák. A vitakozva, beszélgetve tanulni maradandóbb, mint egy kevésbé sikerült előadás.

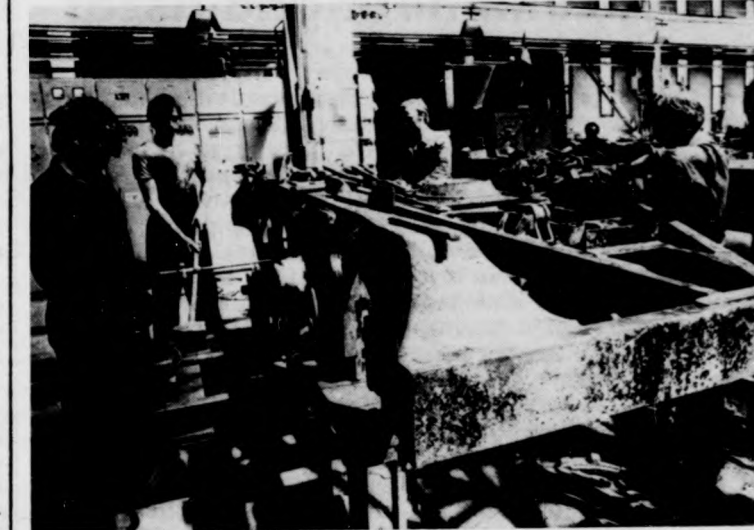
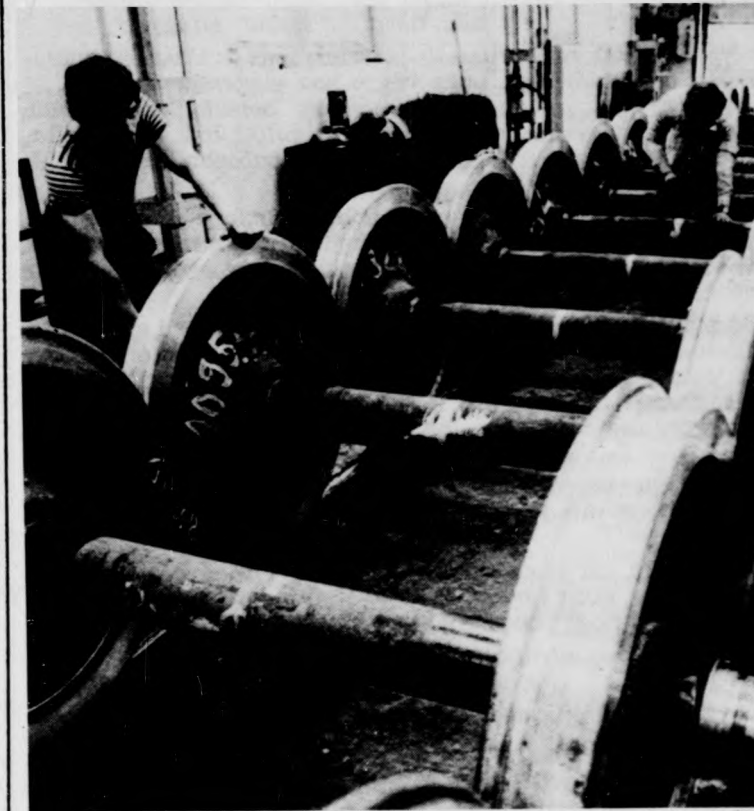
A vezetők tisztekes bentlakásos politikai továbbképző tanfolyama a következő tanévtől nyolchetes lesz. A megyei párt-végrehajtóbizottság május 5-i ülésén értékelte a pártoktatás eddigi tapasztalatait, és ekkor döntött a nyolchetes tanfolyamról. Kétszer egy évben — tavasszal és ősszel — 40-40 résztvevője van ezeknek a bentlakásos tanfolyamoknak, melyek ezután, a csökkentett időben is korszerű tematikával szolgálják a felsőfokú politikai végzettségű hallgatók ismereteinek továbbfejlesztését és az egymás közötti szeszecserét.

A képzés színvonalának emeléséért az elkövetkező időben nagyon sokat tehetnek a jól felkészült előadók. Az oktatási igazgatóság különböző tanszékein 137 tiszteletdíjas és 12 függetlenített tanár dolgozik. Olyanok, akik az elméleti munkát összhangba tudják hozni a gyakorlati teendőikkel, és élővé, szemléletessé tudják tenni az oktatást. A tanárok nagy figyelmet fordítanak az új módszerek kimunkálásán túl a segédanyagok hasznosítására is. Filmet készít-

Balogh Júlia

Képek a Járműjavítóból

Igéretetek

Nem győzött csodálkozni. Ekkora hőguta már régen érte országunkat, az emberek jó része csak pihegett, s az áldatlan állapotokat engedték úgy rántórní, hogy az illetékesek a fülük botját sem mozdították. Szóval jött a meleg — már hónapokkal ezelőtt — s néhány felelős ember megpróbál úgy tenni, mintha semmi sem történt volna. Mintha a hőgutát okozó megleghullámok nálunk keletkeznek amolyan természetcsapás-szerűen. Pedig mindenki tudja, hogy ezek is — a lassan már elfeledett kifejezéssel élve — begyűrűztek valahonnan. Ha pedig így van, akkor útjukat lehetett volna állni, vagy ha azt nem is, legalább néhány — magabiztosságot sugalló — ígérettel megnyugtanni a lakosságot.

Hát éppen ezen csodálkozott. Már az ötödik hőgutát érjük meg április óta, s még mindig semmi. Jó, az első elég váratlanul jött, de rögtön utána hallatni kellett volna szavukat az illetékeseknek, ahogyan ezt hosszú évek óta meg szoktuk tőlük.

Például nagyon várta, hogy valaki jelentse már be végre, hogy az idei nyáron — legyen akár milyen meleg — lesz elegendő sőr. Ő azonban nem találkozott ilyenekkel, hiába olvasa rendszeresen az ország legrangosabb napilapjait. Sőt akadt olyan szakember, aki eléggé el nem ítélhető módon rémhírekkel nyugtalanította a lakosságot. Kijelentette például, hogy ez az ország — legyen bár tejjel-mézrel folyó Kánaán — egyszerűen nem képes elegendő sört gyártani. Ezek után mit lehetett várni. Azt semmiképpen, hogy a 35 fokos melegben is mindenütt kapni sör. Vagy legalább azokon a helyeken, ahol tavaly már harminc foknál elfogyott.

Nem hallott megnyugtató ígéreteket az aratással kapcsolatban sem. Mármost, hogy végre lesz elegendő alkatrészt és hasonlókat. Igaz, az idén olyan gyorsan belevágtak a gabona aratásába, hogy erre talán már nem jutott idő. Ennek ellenére lezajlott az aratás, minden különösebb fennakadás nélkül.

Nem ígérték, hogy a legnagyobb melegben is elférünk a Balatonnál, s amint hallom, egészen jól érzik magukat, akik ott vannak. Azok különösen, akiknek tavaly meg tavalyelőtt már nem jutott hely.

Azzal sem bízhattak bennünket, hogy a mostani szezonban minden eddiginél színvonalasabb műsorokat láthatunk ország-szerte, de azért nagyon sok helyen egészen érdekes produkciókkal találkozhatnak azok, akiknek még van erejük megmozdulni.

Nem ígérték, hogy minden mindig és mindenütt kapható lesz, az ellenségeink sem állíthatják, hogy így lenne. Viszont nagyon sok minden kapható, s szinte mindent meg lehet szerezni.

Végezetül azt sem állította senki, hogy idén végre jobban fogunk élni, mint tavaly, vagy — ami még biztatóbban hangoznak —, hogy rosszabbul, mint jövőre.

Ezen viszont egyáltalán nem csodálkozott.

(t. szücs)

Nagyüzemi heringhalászat

Európában a heringhalászat sokévszázados múltra tekinthet vissza. A Keleti-tenger a 10. és a 11. században igen gazdag volt heringben. Az egyik legrégebbi történelmi feljegyzés a heringhalászatról a 709-es évből maradt ránk. A francia krónikáiról 1030-ban emlékeztek meg első ízben a heringhalászkiról. III. Sándor pápa 1160-ban engedélyt adott az eszkáknak, hogy vasár- és ünnepnapokon is kimehessenek heringet fogni a tengerre. Hollandiában a heringhalászat a 17. században érte el a virágzását. Két nagy csapás érte: az egyik Cromwell hajózási tör-

vénye volt, a másik a franciaik agresszivitása, akik például 1703-ban kalózkodó módjára csaptak rá a békés holland halászhajókra, és számos halászbarkát elsüllyesztettek. Heringfronton azóta sem minden csendes, időnként kitör a vita egyes országok között a felségvizek, a halászmézők miatt.

A heringhalászat technikája ebben az évszázadban nagyon sokat fejlődött. A nyolcvanas évek elejétől az NDK halászársai szakemberei új fogási technikákat dolgoztak ki. A gazdag lelőhelyeket lehalásszák, és a zsákmányt a nyílt tengeren átrakják a feldolgozó hajóra. (KSI)

GERŐ JÁNOS: VILLÁSFARKÚ FECSEKEMADÁR

— Senki! Maguktól hazatalálnak. Es nem csak a fecskék, hanem egyéb költöző madarak is. Mind visszaternek évről évre. A gólyák, darvak, vagy a fűrészek, a bicékek, a pacsirták, a vörösbegyek. Sok számságot megtanítottak velünk az iskolában, de ezt azért tudjuk.

— Apu, hogyan mondhatok ilyet a gyerekek előtt! — háborodott fel a lány.

A Papát nem lehetett kihozni a jókedvűből. Mosolygott:

— Lányom, te ehhez nem értesz. Bizony abban a régi iskolában tanítottak nekünk elég sok butaságot is. Igazi értékek mellett, ezt mondanom se kell. Nem tudom, mostanában hogyan áll a helyzet, remélem sokkal jobban. Amit a költöző madarokról elsoroltam, annak nagyrészt szintén az iskolában hallottam, és az mind rendben is van. De ezen kívül mit magoltattak be velünk? „Krisztus urunk futott-bujkált, hideg földön az erdőn hált, Üldözői ott sem hagyták, ott is megriasztották. Kis pacsirta pártját fogta, merre bujkál, meg nem mondta. Sőt, hívta az üldözőket, hogy vezesse félre őket. De a bicék reákezdi: búvik-búvik, ezt hirdeti!” Valahogy így kellett szavalnunk. Pedig ez egy nagy számság, kedves lányom. A bicék egyáltalán nem áruló, hanem egy kedves kis madár, aki vizenyős, mocsaras helyen él. A tatárjárás idején, a törökvészkor meg minden bujdosáskor tojást adott a menekülőknél. Még őt magát is főzték-sütötték, ha az éhhalál fenyegetett.

Csilla elismerését fejezte ki:

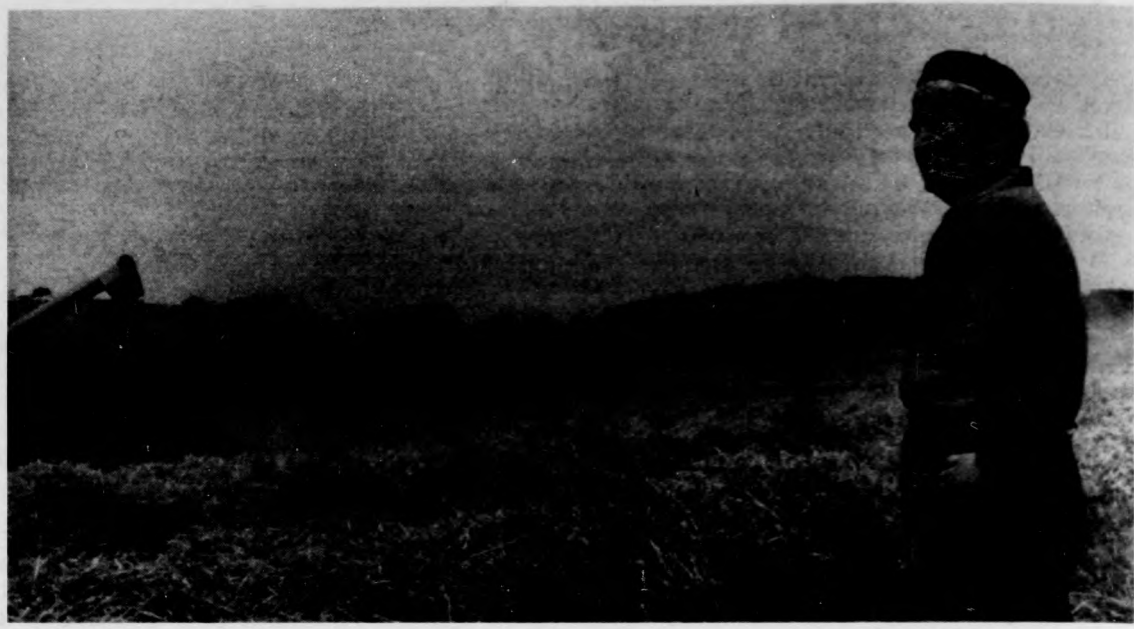
Munka közben

A hajdúhadházi kommunisták

Amikor a rekkenő melegben belépünk a hajdúhadházi Bocskai Termelőszövetkezet pártirodájának hűvösébe, Kovács Ferenc párttitkár már túl van napi „körútján”, amit a határban tett, hogy megnézzé, mi újság a munkahelyeken. Természetes, hogy az alapszervezet hatvan párttagja ilyenkor, „dologidőben” csakúgy a munka sűrűjében van, mint a szövetkezet félezer többi tagja, dolgozója. Utánuk is kell mennünk, ha találkozni akarunk velük, mert bizony sok munkát ad a 4330 hektár megművelése. S meghozza nem is csak így-úgy, de gazdaságosan. Amikor a szövetkezet kommunistái a Központi Bizottság áprilisi határozata szellemében megnézték, hogyan is áll a helyzet itt, a saját házuk táján, bizony olyan szavak röpködtek az értékelésük, hogy „lakarékosság”, „gazdaságosság”, s megfogni mindent, ami az „eredményesebb gazdálkodást” jelentheti. Mert gazdálkodni már sok szövetkezetben tudnak széles e hazában, de az sem közömbös, hogy amit termelnek, mennyibe kerül.

Elindulunk hát a területen dolgozó kommunisták után, mielőtt Márföldi Mihály, a szövetkezet fiatal főagronómusa valamelyik dolga végeztel megérkezett, hogy felpatantva az öreg terepjáróra, a tethelyig rázassuk magunkat. Közben Márföldi Mihálytól megtudjuk, milyen körülmények között dolgozva a Bocskai Tsz tagjai, kommunistái. Ő maga is őst a párttag, de hát nem ő most a „téma”. Bár, ahova megyünk, a rozsaratáshoz, annak kifejléséhez itt az ő munkásságához fűződik. Négyszáz hektár rozst sívó homokon termelnek rozst vetőmagot, s igencsak jó kilátásoknak néznek elébe. Persze van búzája, őszi árpa, kukorica, dohány, dinya, nyéje, burgonya, gyümölcs és szőlője is a szövetkezetnek. Igazodni kell a talajviszonyokhoz. Ezért a kultúrák váltják egymást attól függően, hol mit érdemes.

Vagy nyolc kilométernyi út után elérjük a 2. számú ütemegység, a Pillangó elnevezésű terület sívó homokjait. Őseink nagyot néztek volna, ha azt hallják: két és fél-három tonna rozst is lekerült a föld felé. Epp kifizetődött, amibe nem kellett volna. Igaz, meg kell fogni érte minden kapaszkodót, meg kell menteni minden szemet. A főagronómus kérdőre is von mindjárt valakit, mi-

Vilmányi László szerelő keze még tiszta

helyt lekaszálódunk, mert egy vödörnyi rozst fekszik előttünk kis kupacban. „Hogy kerülhetett az oda? Hisz egy vödörnyi is érték! Fel is szedik.”

Eszembe jut a múlt nyár, amikor Debrecen és Orosháza között utazván végestelen végig láttam aratás után az útszélen elszórt gabonát. (Lám itt felszedik. Jó lesz az még a jószágoknak. S mintha csak egyetértené velünk: a tanya pompás tollazatú kakasa harsányat kiált.)

A sarjún ügyesen lépve kiérünk a dímbes-dombos rozstáblára. Ha jól számolom, öt E-516-os kombájn vágja a Kisvárdai 1-es rozst. Ez volna a nagy dologidő? A párttitkár és a főagronómus mosolyogva jegyzi meg: húsz-huszonöt ember elintézi már az aratást. A többi meg végzi a maga dolgát. Nem úgy van már, mint valamikor. Hanem, hogy az aratás ünnepi, különleges munka azért, meg tudom róvidesen. A száraz homokon kinlódva, nagy erőfeszítések közepette dolgoznak a gépek. Amott egymást vontatják ki a vontatók. Egykettőre el-ássa magát a gép a megrakott kocsival.

A vetőmagminőség mindenesetre látszik. Nincs egy szál gaz, a gép a levágot rozst törzsáját, mint valami tiszta betűsort hagyja maga után. Akár, mintha valami óriási borbély hajnyírója vágna kopaszra a föld fejét. Epp kifordul Kiss Sándor gépe. Amikor intünk, leáll, kibújik a fülkéből, hogy értesse, mit akarunk. Aztán a mellett tébláboló tanuló kezébe adja a kormányt. „Indulj,

fiú”. Gyakorlaton vannak itt a tanulók. Már megvan a jogositványuk is, hát vezethetik a gépet. De Kiss Sándor szeme félig azért mindig ott van a gépen, hogy minden rendben megy-e.

— Ha ilyen idő marad, hamar végzünk. Csináljuk reggel hattól, amíg csak látni lehet. Ez most a legfontosabb. A megtermelt érték betakarítása. Ha ezzel végzünk, megyünk a silókukoricába. Tudom előre az egész évi programot. De ez most a legkeményebb. Mégiscsak aratás! Tegnap, vasárnap jó adagot learattunk. Birkát vágta nekünk, meg aztán jólesett este a kis aratópálinka is. Estére bizony jól kiszárad az ember. Egyébként itt tanultam a szövetkezetben. Itt voltam ipari tanuló, itt lettem párttag is. Szeretem a munkám... Ha igaz, még a fiam is ezt fogja csinálni. A minap ott kucorgott mellettem a gépen. Azt mondta: „én is ez akarok lenni, ami apuka”.

Idősebb szakmunkás az ügyeletes gépszerelő, Vilmányi László. Csipőre tett kezével áll. Szeme a tereppel birkozó gépeken. Ő az egyetlen, akinek mindenki így szurkol: csak dolgozz, ne legyen! Bármily furcsa: az a jó, e dolgozó világban, ha az ügyeletes gépszerelő munka nélkül lopja a napot.

— Bizony, ha valamelyik gép kiesik, meghibásodik, az jócskán visszavetheti a munkát. Most úgy dolgoznak ezek az NDK kombájnok, hogy nézni is jó, de ezen a nehéz, homokos terepen sokat kell erőlködniük. Így aztán az erőteltéstől, kinlódástól a hidromotornál könnyen létrejöhét egy meghibásodás. Akkor gyorsan csinálni kell.

Nem mai „motoros” már Vilmányi László. Még a gép-állomás világában kezdte 49-ben. 1951 óta párttag. Messziről, a hangjára fülével is tudja: rendben vannak a gondjára bízott gépek. A főagronómus pedig így köszön el tőle:

— Aztán nehogy olajos legyen a kezed estig!

Képek és szöveg:
Hornyák András

Kiss Sándor: Ha ilyen marad az idő, hamar végzünk

Bővű Érdekel

Ma már alig Gyógyszergyár gye legdinamikus vevő gazdaság. Továbbmenve: néhány évben a m szeripar legnagyobb fejlődő BIOGAL. Az hoz, a nem rub export fokozásá is fejleszteni ké Hol? E fontos rül csatáznak ügyben érdekel va a történeke jegyzőkönyveket, az ember nul az az érzése, vegyi üzemek sok port kavarnyeztshennyezése kibeszé hazi gy akarják megnyezetvédők. debreceni „gyózetni tudná, sem amit mások, elmulasztottak környezetvédele

Az alapvető mondatban is ható. A BIOGA olyan területben ami a jelenlegi lános rendezési megfogalmazva ÁRT módosítás tésügyi és V. Minisztérium is szükséges. A szágos Környezetvédelmi H. téséhez ragaszkvat ellenzi a helyen történő zetiket osztja ügyi Minisztegelőre holtpügy, pedig a szerveken kívül feülgyleti sze Minisztérium vállalt: a kör előírások betarhet csak a BIO

Első ütkö

Jó néhány k szító tárgyalás, megbeszélés augusztusában rendezési terv lal kapcsolatos sa ügyében áltatő tárgyalást rrosi tanácsná Tibor, a BIOGA adta elő bevez Utalt arra, ho gyógyszergyár és leginkább iparágak közé további élen m many által elf ponti fejlesztés segíti. Ehhez itotta ki a gy programját, am pel a fermentárekonstrukciója legi területén szolgáló üzeme részlegiek telepi sen, ahol jelerdő fái állnak.

Ez utóbbi a gyobb érv a B tésé ellen. A gáltatta milyen található az itáros területen fajtájú fákból nács döntése a hektárnyi — tösszefüggő — t vállalta az üz

A másik, en tabb probléma szennyezés. A rán a mindenk vonalnak megzetvédelmi megszerzését, lalta a gyár, s lenlegi üzeme szennyezését is

A gyár fejlődésében tantszett a VEGYTE lat képviselője tett tanácskozá az akkori súlyzetvédelmi sznehezen tarth felszámolását gyár fejlesztés zött a nem túlszennyezés a tisztabb állapot

(Folytatjuk)

Bővülne a BIOGAL

Érdekek csatája – de meddig?

Ma már aligha vitatható, hogy a debreceni BIOGAL Gyógyszergyár egyike a megye legdinamikusabban növekvő gazdasági egységeinek. Továbbmenve: az utóbbi néhány évben a magyar gyógyszeripar legnagyobb mértékben fejlődő vállalata a BIOGAL. Az ütem tartásához, a nem rubelelszámolású export fokozásához a gyárat is fejleszteni kell(ene).

Hol? E fontos kérdés körül csatáznak évek óta az ügyben érdekelték, s hallgatva a történeteket, olvasva a jegyzőkönyveket, emlékeztetőket, az embernek óhatatlanul az az érzése, hogy a hazai vegyi üzemek korábban oly sok port kavart bűnreit, környezetszennyezéseit itt a legkisebb hazai gyógyszergyáron akarják megtorolni a környezetvédők. Mintha egy debreceni „győzelem” feledtetni tudná, semmissé tenné, amit máskor, mások, másutt elmulasztottak megtenni a környezetvédelem ügyében.

Az alapvető probléma egy mondatban is megfogalmazható. A BIOGAL fejlesztése olyan területbővítést igényel, ami a jelenleg érvényes általános rendezési tervben nincs megfogalmazva. Márpedig az ART módosításához az Építési és Városfejlesztési Minisztérium hozzájárulása is szükséges. Az ÉVM az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal egyetértéséhez ragaszkodik, s a Hivatal ellenzi a gyár jelenlegi helyen történő bővítését. Nézetüket osztja az Egészségügyi Minisztérium, és így egyelőre holtpontra van az ügy, pedig a megyei-városi szervek kívülről a BIOGAL felügyeleti szerve, az Ipari Minisztérium is garanciát vállalt: a környezetvédelmi előírások betartásával fejlődhet csak a BIOGAL.

Első ütközet

Jó néhány kétoldali előkészítő tárgyalás, egyeztetés és megbeszélés után 1981 augusztusában az általános rendezési terv – BIOGAL-lal kapcsolatos – módosítása ügyében általános egyeztető tárgyalást tartottak a városi tanácsnál. Ekkor Kéri Tibor, a BIOGAL igazgatója adta elő bevezetőben érveit. Utalt arra, hogy a magyar gyógyszeripar a legfejlettebb és leginkább exportképes iparágak közé tartozik és a további élen maradást a kor, many által elfogadott központi fejlesztési program is segíti. Ehhez igazodva alakította ki a gyár fejlesztési programját, amelyben szerepel a fermentációs részleg rekonstrukciója a gyár jelenlegi területén és zömmel kiszolgáló üzemek, kiszerező részleg telepítése azon a részen, ahol jelenleg a Nagyerdő fái állnak.

Ez utóbbi az egyik legnagyobb érv a BIOGAL fejlesztés ellen. A gyár megvizsgálta milyen fajtájú fák található az igényelt tiszke-táros területen. Értékesebb fajtájú fákból – a városi tanács döntése alapján – 25 hektárnyi – a Nagyerdővel összefüggő – terület fásítását vállalta az üzem.

A másik, ennél komplikáltabb probléma a környezet-szennyezés. A fejlesztés során a mindenkor világszínvonalnak megfelelő környezetvédelmi berendezések megszerzését, beépítését vállalta a gyár, s egyúttal a jelenlegi üzemek környezet-szennyezését is csökkentik.

A gyár fejlődéséről több lépcsőben tanulmányt készített a VEGYTERV. A vállalat képviselője a már említett tanácskozáson elmondta, az akkori súlyos és környezetvédelmi szempontból is nehezen tartható állapotok felszámolását jelentheti a gyár fejlesztése. Többek között a nem túlságosan kezelt szennyvíz a fejlesztés után tisztább állapotban kerülne a

városi csatornahálózatba. Az új területen egy szintetikus termelőüzem van tervezve, ami a ma szétszórtan és rendezetlenül működő üzemek összehasonlítását, korszerű telepítését jelentené. A tervező vállalat szerint nincs más alternatíva, a város nyugati iparvidékén megközelítőleg 500 millió forintot alapberuházást kellene végrehajtani, hogy oda bármilyen termelő létesítményt lehessen telepíteni.

Az Építési és Városfejlesztési Minisztérium területrendezési és fejlesztési főosztályának képviselője adatokat, nyilatkozatokat, információkat várt. Az erdőfelügyelő képviselője nem örülve, de elfogadta a Nagyerdőhöz csatolandó két és fél hektáros környezetvédő fásítást.

Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal képviselője kijelentette: bármilyen környezetkímélő technológiát kapcsolnak a jelenlegihez, az mindenképpen a szennyeződések fokozását eredményezi. (Vajon hogyan lehet nyilatkozni 1980-ban arról, hogy bármilyen környezetkímélő technológia alkalmazásával növekedne a szennyeződések?)

Második ütközet

1981 novemberében az Építési és Városfejlesztési Minisztérium úgy nyilatkozott: környezetvédelmi és egészségügyi minisztériumi érdekekre tekintettel nem értenek egyet az általános rendezési terv módosításával. Ezt követően a miniszter – a megyei-városi szervek kezdeményezésére a gyár fejlesztésével kapcsolatos környezetvédelmi problémák tisztázását javasolta.

1982. május 26-án így újabb egyeztető tárgyalásra került sor a városi tanácsnál. Ekkor dr. Ács István, a városi tanács elnöke elmondta: a város álláspontja az, hogy meg kellene engedni a gyárnak a fejlesztést, de ugyanakkor az erdő pótlásáról gondoskodni kell. Szükséges megfogalmazni azokat a műszaki követelményeket, amelyek alapján olyan helyzetet lehet teremteni, hogy a gyár a környezetét ne szennyezze. Világosan kell fogalmazni minden kérdésben, azt is ki kell mondani, hogy a népgazdasági érdekekre hivatkozni tovább már nem lehet, tehát újabb területigénye ezt követően a BIOGAL-nak nincs.

Az Ipari Minisztérium képviselője teljes mértékben garanciát vállalt: mindazokat a feltételeket és ígéretek, amit a vállalat a környezetvédelem ügyében tesz, a minisztérium végrehajtja a BIOGAL-lal.

Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal ismételen nem járult hozzá az általános rendezési terv módosításához. Az OKTH szerint le kell zárni egyszer a gyár jelenlegi helyen történő további fejlesztését, és hozzá kell kezdeni az új területen az üzem későbbi áttelepítéséhez, még akkor is, ha ez népgazdasági szintű probléma. Az OKTH szeretné látni az üzem fejlesztésével kapcsolatos hosszú távú elgondolásokat, amelyek egy bizonyos részleges intézkedések keretén belül megteremtik annak lehetőségét, hogy az üzem fokozatosan másutt fejlődjön. Erről a programról az Országos Környezet- és Természetvédelmi Tanács hozzon döntést.

Az OKTH másik képviselője szerint áttelepülési programot kellene készíteni és ütköztetni a gyár által elkészített variáció okozta népgazdasági többletet, és akkor a OKTH szakemberei tudnának dönteni abban, hogy ha a jelenlegi telephelyen a fejlesztés nem is jó, de kénytelenek ahhoz hozzájárulni, illetve már most meg kell-e kezdeni a gyár kitelepülését? Az ÉVM osztályvezetője úgy jelent meg az egyeztető tárgyaláson, hogy a minisz-

térium véleményének megváltoztatására nem volt felhatalmazva. Az Egészségügyi Minisztérium megismételte nemleges válaszat.

A második „ütközet” közepén a BIOGAL igazgatója is elmondta: egészségügyi szervek által összeállított feltételrendszernek – melyet egy tanulmány kapcsán dolgoztattat ki a gyár – eleget tudna tenni a BIOGAL. Így például saját költségükön vállalják, hogy a Debreceni Orvostudományi Egyetemen egy olyan állomást hozzanak létre, amely méri a gyár által kibocsátott anyagok, melléktermékek, levegő minőségét. Azt sajnos nem tudja meg nem történné tenni senki, hogy a BIOGAL Gyógyszergyárt a Nagyerdőbe telepítették. Külföldön számtalan példa van arra, hogy ilyen, vagy még ennél is különlegesebb környezetben működnek gyógyszergyárak, természetesen az ottani környezetvédelmi előírásoknak megfelelően.

A korszerű kiszerező üzemmel, a meglévő üzemek rekonstrukciójával környezetjavító beruházásokat is végrehajtanának.

Az Ipari Minisztérium képviselője összegezte az elhangzottakat. Utalt arra, hogy a vállalat helyzete most sem rossz, a levegőtisztasági normákat nem lépik túl és ezen a helyzeten javítaná a fejlesztés. A 3 millió dollárról 22–23 millió dollárra való növekedés nemcsak önmagában lényeges. A BIOGAL kormányprogramot hajt végre, versenyben szeretne maradni a konkurens cégekkel.

Még mindenki bizonygatta jószándékát. Az ÉVM osztályvezetője tovább adta a labdát az Országos Környezetvédelmi Tanács felé, amelynek képviselője szintén visszahozott egy fél lépést: Az OKTH-nak véleményezési joga van az általános rendezési terv módosítását illetően. A rendelkezésükre álló adat kevés ahhoz, hogy véleményt tudjanak nyilvánítani. Ha a gyártól részletesebb anyagokat kapnak, akkor már felelősségteljesebb lesz a vélemény.

Itt egyelőre be is lehetne zárni a BIOGAL fejlesztéséről indított vitát. A gyár a népgazdasági érdekeire hivatkozott, és nem könnyű szívvel, szigorú feltételekkel, de a BIOGAL mellé álltak a városi, megyei szervek. Az Ipari Minisztérium még garanciát is vállalt, de a környezetvédelmi előírások betartását egyébként is szavatolják törvényeink. Hiszen, amikor egy gyár fejlesztési programját körvonalazzák, azt senki sem garantálja, hogy tíz év múlva mit gyártanak. A jövőben minden egyes részkerésre engedélyt kell hogy kapjon amúgy is a BIOGAL – akárhol fejleszt – s akkor ismételen bevonják a hatósági engedélyezési eljárásba az arra jogosultakat.

Jelenleg azonban úgy tűnik, néhány szerv eleve nemcsak a kérdés érdemi megvitatásától zárkózik el, de a jelenleg működő BIOGAL-t is szeretné megszüntetni. Húzzák-halasztják a döntést, véleményükhöz újabb és újabb kiegészítő adatokat kérnek. Kölcsönös az egymásra mutogatás, a kibúvók keresése. Nemcsak az újságíró érzése: nem azt fogalmazták meg, milyen feltételekkel, s fejlődhet-e a gyár a jelenlegi helyen, hanem mintha arra törekednének, hogy az időhúzással a BIOGAL nemzetközi versenyképességének romlása döntse el a kérdést.

A BIOGAL fejlesztésének ügye még nem zárult le. Egy országgyűlési interpellációra válaszolva az Ipari Minisztérium, valamint az Építési és Városfejlesztési Minisztérium vezetőinek feladata az újabb koordináció.

Hajdú István

Azt akarom mondani...

1. „Betanított értelmiségi”

Ha egy fogalom, meghatározás – legyen bármily különös és meghökkenítő – terjedni kezd, többször hallja az ember utcán, társaságban, akkor az az új fogalom valamilyen valóságos társadalmi jelenséget takar. Olyan jelenséget, amelyre az emberek felfigyelnek, próbálnak nevet adni neki, s ezzel kifejezni lényegét.

Igy hallom mostanában egyre gyakrabban a címben olvasható kifejezést: „betanított értelmiségi”. Olyan emberekre, személyekre mondják, akik ülnek bizonyos – bármilyen kicsi vagy nagy – pozícióban anélkül, hogy ahhoz a beosztáshoz végzettségük, tudásuk, műveltségük elegendő lenne. Azokra mondják, akiknek – egy másik szóval szavai szerint – hivatalt adott az isten, de nem biztos, hogy adott más hozzávalót is.

Szaporodna valóban társadalmunkban a megfelelő végzettség nélkül értelmiségi hivatást gyakorlók száma? Nem hiszem. Nemcsak az egyetemet és főiskolát végzettek számának társadalmi szintű gyarapodása cáfolja ezt. Sokkal inkább maga az élő gyakorlat. Orvosi munkát nemigen végez senki diploma nélkül, gyógyszerész, jogász, bírósági írnök sem lehet senki, akinek nincs hozzá szakmai végzettsége. A pedagóguspályán is csökken a képesítési nélküliek száma, a műszaki tudományok sem igen tűrik el a diploma nélkülieket lényeges munkakörökben. Már pedig biztosan nem arról a nagyon kevés figyelemre méltított néhány népművelőről lehet szó a szóhasználatban.

2. A társadalom igénye

Azt hiszem, a „betanított értelmiségi” erősen pejoratív kategóriáját elsősorban olyan munkakörökben érzik a közösség jelenvalónak, ahol a munkához nem elsősorban magas szakmai műveltség szükséges, hanem társadalmi, közéleti ismeret. A különböző hivatalok, intézmények, szervek, politikai és közösségi munkahelyek dolgozóira vonatkoztatják ezt a kifejezést.

Ha így van, akkor is kevés az alapja ennek. Igaz, előfordul, hogy egyik vagy másik szervnél megfelelő végzettség nélkül dolgozik valaki. Ez azonban elenyészően kicsiny százalék. A legtöbb helyen képzett, tudással és ismerettel rendelkező emberek ülnek és dolgoznak. Egy dolog azonban igaz lehet. A hivatalokban eltöltött nagyon hosszú idő – vagy még a rövidebb is – kialakíthat egy olyan magatartást, amelyben a tényleges tudás helyét valamilyen bürokratikus, a hivatal működésével kapcsolatos, kizárólag azt szem előtt tartó mentalitás foglalja el. Az adott hivatali tevékenység misztifikációja, a társadalmi folyamatok fölé emelése.

Gondolom, ez lehet a magyarázata annak, ha néha az ügyfelek panaszkodnak tanácsok szerveire, hivatalaira, vagy más hivatalokra. Legtöbbször a panasz célpontja általában a megfelelően kvalifikált személy, aki azonban szakmai tudását, ismeretét, megújulási képességét elvesztette és kizárólag bizonyos előre gyártott szempontok alapján képes élni és cselekedni. (A gondolkodást szándékosan nem említem.)

Igen, ez valóságos probléma. Figyelemre érdemes.

3. Az értelmiségi lét

Az értelmiségi lét ugyanis csak formálisan – mondjuk így: a statisztika kedvéért – köthető végzettséghez, diplomához. Látszólag persze könnyű így kategorizálni: aki diplomás, az értelmiségi. És Veres Péter? És Szabó Pál, És Benjámin László? És Marosán György?

A sor folytatható.

Eppen ezért a fenti, látszólag egyszerű kategorizálás helyett valami újat kell találnunk. Illetve nem is kell. Van már ilyen. S az azt mondja, hogy értelmiséginek lenni nem végzettséget, nem beosztást és nem munkakört jelent. Hanem szellemi, emberi, etikai magatartást. Jelenti azt, hogy a személy kész az emberiség felhalmozott szellemi értékeinek megismerésére, befogadására, továbbfejlesztésére, népszerűsítésére és terjesztésére.

Az értelmiségi létezés alapvető feltétele tehát a szellemi javakhoz való pozitív viszony. Ez pedig állandó megújulást jelent, örökös emberi készenlétet s alkalmassá tételét a személynek arra, hogy munkáját a társadalom, a közösség követelményei szerint végezze. És ezt a szellemi létezés módot nem biztos, hogy tanfolyamokon lehet kialakítani. Ez belső igény, az emberi élet legszebb és legnemesebb igénye.

Az értelmiségi lét lényegéhez tartozik a gondolkodás, a vállalkozás, a cselekvés. A közöny, a passzív kivonulás a világból lehet látványos, sőt divatos mozzanat, de az ember feladata éppen az, hogy a létezés objektív körülménye között alakítsa ki a legértelmesebb életformát. Nem biztos, hogy ez az életforma ma nagyon népszerű, hiszen nem anyagi gyarapodást jelent, hanem szellemi gazdaságot. Ez pedig nem mindenki számára fontos.

4. Mit lehet tanítani?

Nos, a „betanított értelmiségi” kategóriát azért is hamisnak érzem, mert a fentebb vázolt magatartást, életformát nemigen lehet betanítani senkinek. Főként nem felnőttnél embereknek. Az igény, az érdeklődés, a mélység és alaposság vállalása az ember élete folyamán, főként példák után formálódik. Lehet példa egy szülő, egy tanár, egy idősebb barát, bárki, aki képes rá, hogy az értelmiségi életforma törvényeit hittel elültesse egy másik emberben.

S hogy mégis akadnak ilyen „betanított” – azaz pályára nem alkalmas, munkájukat rosszul végző – értelmiségiek? Elismerem, akadnak. Függetlenül attól, van-e diploma a zsebukban, vagy nincs. Mi legyen hát velük?

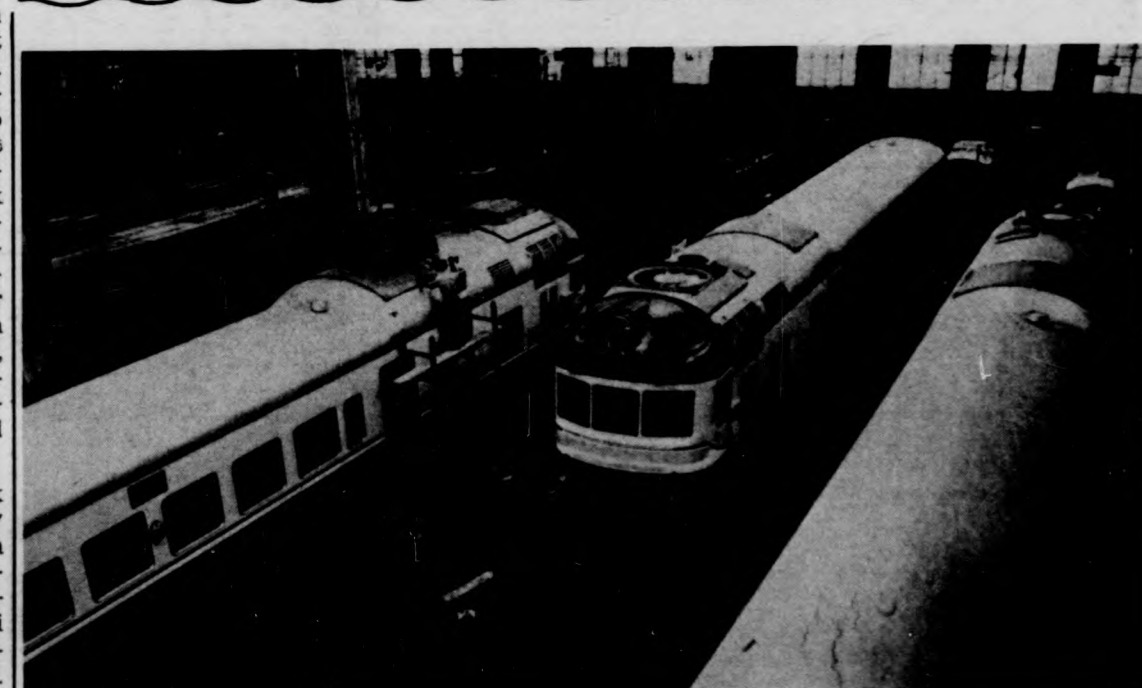
Szerintem csak addig létezhetnek, amíg a társadalom az értelmiségi munkakörökkel szemben is alacsony követelményeket támaszt. Abban a pillanatban, amikor az alkotó munka igénye és követelménye itt is általánossá válik és állandósul, a „betanított” pályára sodródottak vagy felveszik a ritmust, vagy keresniük kell más munkát. Úgy tűnik, a társadalom az utóbbi években elsősorban a közvetlen termelés, a gazdálkodás, a gazdaság területén növelte az egyéneket szembeni igény- és követelményrendszerét. Nem biztos, hogy eléggé, de növelte.

Gondolom, már ez a folyamat sem mehet végbe anélkül, hogy megnőjön a követelményrendszer azokkal szemben, akik a személyiség, a gondolkodás, a művelődés, az ember belső tartalma érdekében munkálkodnak. Azaz: nemcsak a közgazdasági és műszaki értelmiségnek kell megtanulnia lépést tartani a szocialista értékrenddel, hanem a humán, illetve adminisztratív munkakörökben dolgozó értelmiségnek is.

Képes lesz-e rá? Eltűnnek-e közelünkben a „betanított” értelmiségi típusai?

Majd a jövődő megítéli a jelent. És a jövődő értékrendje túlnő a jelen kicsinyes szempontjain, abban az állandóság és a változás, a fejlődés és az elmélyültség lesz a meghatározó érték-szempont. Foglalkozástól függetlenül.

Bényei György

A Ganz-MÁVAG-ban 800 LE-s motorvonatok készülnek szovjet megrendelésre

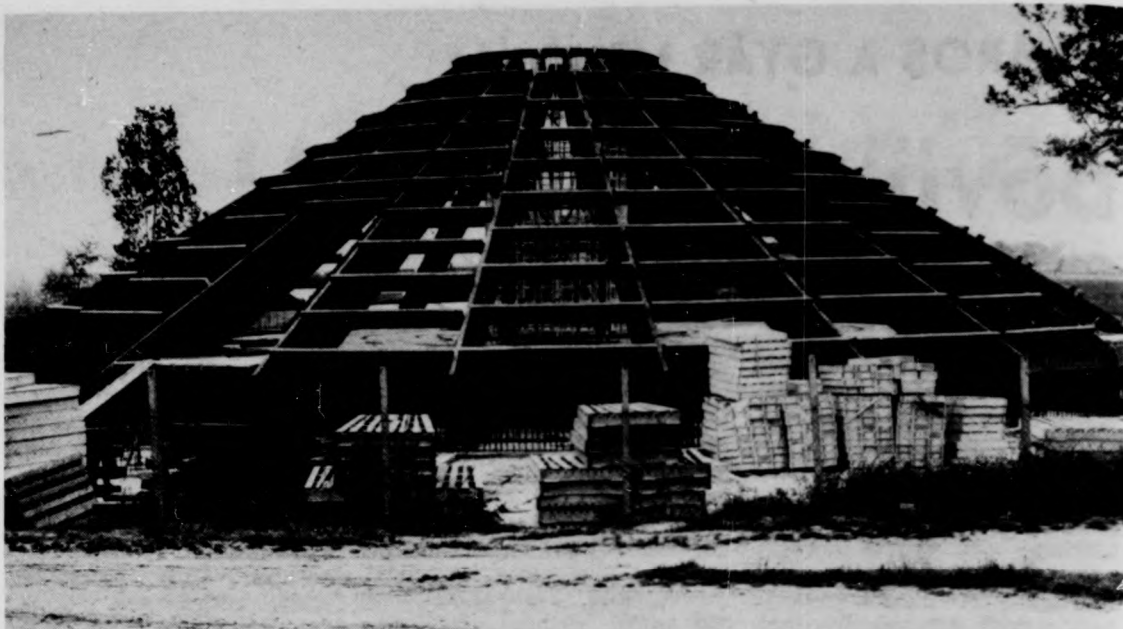

Az Árpád-emlékmű

...lig akad olyan hazánkfia, aki életében legalább egyszer el ne záródokolna Ópusztaszerre, a honfoglalás emlékhelyére, ahol azonban már jó ideje nemcsak a magyar állam alapvetésére emlékeztetik a látóvalók. 1945 után határozat született arról, hogy e helyen is marandó emléket kell állítani hazánk felszabadulásának és a földosztásnak. Az 1896 óta meglévő Árpád-ligetet nemzeti emlékparkká fejlesztették, s egyidejűleg döntöttek arról, hogy az 56 hektárnyi területen megörökítik a honfoglaló magyarok és a földosztó parasztok életét.

A 22 ezer hektárnyi területet — középpontjában a Nemzeti Emlékparkkal — tájvédelmi körzettel nyilvánította az Országos Természetvédelmi Hivatal. Ezekben az években nagyarányú változásokon megy át az ópusztaszeri emlékhely. A növekvő érdeklődés, az idegenforgalom bővülése indokoltá teszi a szüntelen fejlesztést. Ópusztaszer kedvelt egyéni és családi kiránduló- és pihenőhely, helyt ad a több százas és több ezres ifjúsági rendezvényeknek.

Ha ma még hiányzik is néhány a szükséges létesítményekből, pótolja azt az áhítatot kiváltó történelmi levegő, a nagy idők emlékezete.

Itt helyezik el a Feszty-körképet

Monostorrom

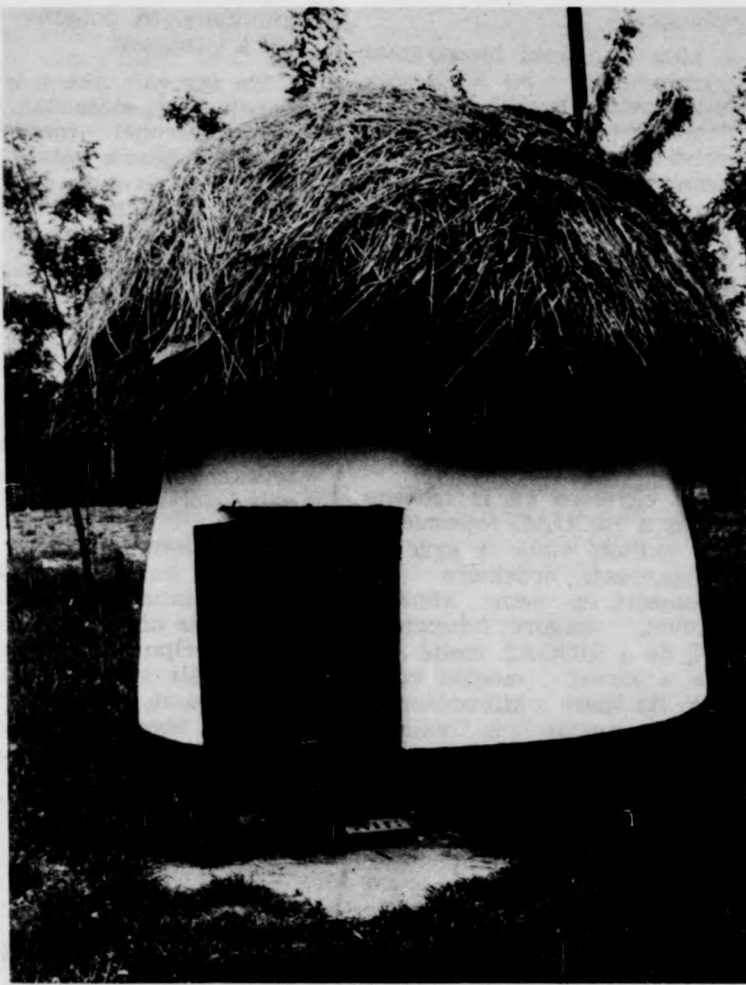
A kút a fejedelmi címerrel

Történelmünk tanuja

ÓPUSZTASZER

A köcsögfa, minden porta tartozéka

A vidék néprajzi érdekessége: a kerek ól

Harangláb és feszület

(Berki István felvételei)

Múlt századi gőzeke

Régi népiskola épülete

A legnagyobb s...

Egy f...

A 12. deb...

Elhangzottak az ideggyűlések a 12. században. A tudósító jubileumi beszámolót a leírásról, s olyan értéket keresnek, során még nem dolgozta. Arról elejtett terjedelemben a produkciót; így csupán arra szólóanabb művés nyílt az olvasó.

Elmúltak más százakkal kelle jogosultságát a dött, hogy gyűm 1972-ben a dzse volna rosszabb esetében) és job da); de az, hogy hazai fesztiválj hogy a város n zött a dzsesszn magának, jelzi alku.

A Magyar Ré Központ együtt nyeképpen, a ne nére, az idén is nál változatosab az érdeklődők. meg az átlagos európai sőt vilá középmezőnyt ismert együttes sorral rukkoltá vétellel nem vo is „elbírta” a nyújtotta élme

Összesen 33 be műsorát nyire kisebb ezúttal egy sem stream és a mo hattunk free, il ket is. Megkülö poknak, hogy e ha nem fordult Abercrombie, F Toto Blanke, Andrst neve m res közül csak landot, Zbignie reket, Eberhard Tomasz Szukal műfaj ismerői s válik a fesztivál. Nincs még egy képviselője ford országi fesztivá pon ezt is fejün tesebb produk Gateway együtt nyi workshop, a gon együttes, a jan/Kuznyecov ka együttese, a barek együttes megelégedéssel legyen rosszabb (Örömmel tapá dzsesszegyüttes res együttes me

Egy fesztivál reműködő műve rendezvény h nem elhanyagol a lebonyolítás idei fesztivál a korlátát követte ban hordozott o megszüntetése

A legnagyobb sikert aratót együttes: az Oregon (fotó: Iklódy János)

Egy fesztivál tanulságai

A 12. debreceni dzsessznapokról

Elhangzottak az utolsó akkordok, eltávoztak az idegenek is a városból: túl vagyunk a 12. debreceni dzsessznapokon. A tudósító jubilál: a tizedik alkalommal ír beszámolót a legnagyobb hazai dzsesszfesztiválról, s olyan szempontokat, módszereket, érveket keresne cikkéhez, amiket az évek során még nem alkalmazott. Nincs könnyű dolga. Arról eleve le kell tennie, hogy ilyen terjedelemben érdemben taglaljon minden produkciót; így hát, a lényeghez közelítve, csupán arra szorítkozhat, hogy néhány általánosabb művészi és szervezési kérdésre irányítsa az olvasók figyelmét.

Elmúltak már azok az idők, amikor ékes szavakkal kellett bizonygatni a fesztivál létjogosultságát és jelentőségét. Bebizonyosodott, hogy gyümölcsöző megállapodást kötött 1972-ben a dzsessz és Debrecen. Történhetett volna rosszabbul (mint a többi vidéki város esetében) és jobban is (erre még nincs példa); de az, hogy a dzsessz immár egyetlen hazai fesztiváljának Debrecen ad otthont, s hogy a város nyári kulturális eseményei között a dzsessznapok vezető helyet vívott ki magának, jelzi: nem köttetett előnytelen alku.

A Magyar Rádió és a Kölcsey Művelődési Központ együttes erőfeszítéseinek eredményeképpen, a nehéz gazdasági feltételek ellenére, az idén is színvonalas, sőt a korábbiaknál változatosabb programból választhattak az érdeklődők. Az eseményt az különböztette meg az átlagos dzsesszfesztiváloktól, hogy az európai sőt világklasszisok mellett igen erős középmezőnyt tudott felvonultatni: kevésbé ismert együttesek is figyelmet érdemlő műsorrakkal elő. Csalódásra egy-két kivétellel nem volt ok; de ezeket a kivételeket is „elbírtá” a koncertek többi résztvevője nyújtotta élmény.

Összesen 33 különböző formáció mutatta be műsorát a 12 hangversenyen. Többnyire kisegyütteseket láttunk, big band ezúttal egy sem akadt. Stílusban a mainstream és a modern swing dominált, de hallhattunk free, illetve dzsessz-rock együtteseket is. Megkülönböztető vonása a dzsessznapoknak, hogy ennyi jó gitáros talán még soha nem fordult meg Debrecenben. S ha John Abercrombie, Ralph Towner, Sigi Schwab, Toto Blanke, Alekszej Kuznyecov, Lubos András neve mellett a többi kiváló hangszeres közül csak Jack De Johnnet, Dave Hollandot, Zbigniew Namysłowski, Jan Garbareket, Eberhard Weibert, Simeon Shterevet, Tomasz Szukalskit, Chris Hinzét említjük, a műfaj ismerői számára máris érzékelhetővé válik a fesztivál kínálatának színvonala. Nincs még egy műfaj, amelynek ennyi jeles képviselője fordulna meg egyszerre magyarországi fesztiválon — jó, ha viszonyítási alapon ezt is fejünkben tartjuk. A legemlékeztetőbb produkciókra — Szabados György, a Gateway együttes, a Namysłowski-Gárdonyi workshop, a Hinze-Schwab duó, az Oregon együttes, a Siger Small Band, a Garamjan Kuznyecov/Kurasvili trió, Stanislaw Sojka együttese, a Takase-Ino duó és Jan Garbarek együttese játékára — gondolva pedig meglepődéssel kívánhatjuk, hogy soha ne legyen rosszabb mezőnye a dzsessznapoknak. (Örömmel tapasztaltuk, hogy a Debreceni dzsesszgyűjtés és a Debreceni ütőhangszerek együttes megállta a helyét a sorban.)

Egy fesztivál rangját természetesen a közreműködő művészek adják meg, de az egész rendezvény hangulatában, megítélésében nem elhanyagolható szerepe van a szervezés, a lebonyolítás körülményeinek is. Nos, az idei fesztivál a korábbi évek jól bevált gyakorlatát követte ebben is — egyúttal magában hordozott olyan problémákat, amelyek megszüntetése az eddigiekénél előrelátóbb,

nagyonlátóbb tervezést, más léptékű gondolkodást kíván a jövőben. Tudnivaló, hogy a dzsessznapok minden más nagy rendezvényénél kevesebb — mindössze 50 ezer forint — támogatást kap a városból, tehát önmaga lábán kell megállnia. Ez a helyzet elkerülhetetlenné teszi, hogy fokozottabban építsen a közönségre — s ez bizony az eddigiekénél hatékonyabb előkészítő munkát ró a rendezőkre. Olyan fázisba érkezett a fesztivál, amikor a szakavatottabb, „profibb” ügyvitel kívánalmait nem lehet tovább figyelmen kívül hagyni.

Mivel az életben maradás és az esetleges előrelépés feltétele alighanem az esemény nemzetközi jellegének fokozása, közép-európai méretűvé tágítása, a muzsikusközhöz képest a rendezés körülményeit is szükségszerű európai szintűvé emelni. Sajnos az idei találkozó több olyan mozzanattal akadt, amelyek inkább borzolták a résztvevők idegét, mintsem hogy közelebb hozták volna őket a fesztivál gondolatához. A jövőben nem engedhetők meg olyan, szinte botrányos hangtechnikai hibák, amik a sportcsarnokban vagy egyebütt zavarták a hangversenyeket. Nem engedhetők meg olyan esetek sem, hogy a zenekarok félórát töltsenek átszereléssel, hogy a sportcsarnokban egymásra hányt széksorok akadályozzák a közlekedést, hogy három szerencsétlen büfé szolgáljon ki kétezer embert, hogy a füst miatt ne lehessen levegőt venni de szabad levegőért ne engedtesse a falakon kívülre lépni. A példák még sorolhatók.

Meg kell adni a módját egy nemzetközi fesztivál rendezésének. Ebbe épp úgy beletartozik a propaganda, mint a műsorok észszerű egyeztetése, a programok figyelmesebb bekonferálása, a visszhangos termek szigetelése. Egy ilyen fesztiválnak a műfaj ünnepeinek kellene lennie, annak minden járulékos elemével (ismeretterjesztő foglalkozások, lemez-, könyv-, plakátárúsítás) egyetemben. Ehhez azonban jobban meg kellene becsülni a közönséget, akiért — mégha áttételesen, a rádióközvetítések révén is — az egész akció történik. Ez a közönség Berlinből, Prágából, Szentgotthárdról, Szekesfehérvárról, Vámpörcséről érkezik a fesztiválra — s egyre kevésbé közömbös, hogy milyen számban.

Kétségtelenül vannak jelei újfajta rendezői kezdeményezéseknek. Ilyen például a kedvezményes bérlet bevezetése, ami sikeres ötletnek látszik. De talán jobban figyelembe kellene venni, hogy a fesztiválra vékonyabb pénzü réteg (is) érkezik a városba, amely nem tud mindenüvé bejutni. Számukra egy hetórás időtartamú koncertre mondjuk éjfél után lehetne kedvezményes jegyeket is kibocsátani. Vagy a szállásokonkat megoldandó, néhány nagy katonai sátrat felütni a sportcsarnok mögötti üres téren; ha már az Express kínálatát nem veszik igénybe. (Amint azt a világ egyéb pontjain teszik, ha meghirdetnek egy dzsesszfesztivált.)

Nem lehet tagadni, hogy az adott kereteken belül a rendezők mindent igyekeznek megtenni a dzsessznapok sikeréért. Őt napon át öt helyszínen hangversenyeket tartani, a muzsikusköznök és a közönségnek is kedvére lenni — ez bizony szinte erőt meghaladó feladat a Kölcsey Művelődési Központ és a Magyar Rádió számára. Elismerés és köszönet illeti őket azért, hogy vállalják ennek ódiáját. De úgy tűnik, a fesztivál kezd kiadni eddigi kereteit — s ez a korábbi koncepció felülvizsgálatát teszi szükségessé. A rendezvénynek a város ad helyet; s látnunk kell, hogy a dzsessznapok közönsége Debrecenről állít ki bizonyítványt. Nem mindegy, hogy milyen érdemjegy szerepel az okmányban.

Azt hitték, nyoma veszett

Látogatás Bars László festőművésznél

1 Egy jellemző adalék pályafutásához, művészi létéhez: a Magyar Tudományos Akadémia művészettörténeti kutatócsoportja dossziékat nyitott számára, s ezekbe gondos kutatók bejegyezték a felderített adatokat, s elhelyezték bennük a műveiről megszerzett reprodukciókat. Ezek alapján megtudjuk például, hogy Bars László megfestette vagy lerajzolta Krúdy Gyula, Bartók Béla, Tóth Árpád, Ady Lajos, Fazekas Mihály, Oláh Gábor, Gulyás Pál és mások portréját. A Fazekas Mihályról festett arcképe ott van a gimnázium igazgatói szobájában.

Szépen gyűlte a dossziék adatait, dokumentumait, de a nagy hézagok, hiányok arra engednek következtetni, hogy a művész kiletét és munkásságát személyesen a kutatók egyike sem ismerte. Valaki bejegyezte az alábbi idézetet: „Bars László festő fiatalabb éveiben finom akvarelleket festett, tájképeket a Hegyalja vidékéről. Később rajzpedagógiával foglalkozott. Újabban arcképeket fest a pszichikai jellegű tükröztesével. 1945-ben tagjává választotta az alábbi társaság osztálya.” Természetesen az Ady Társaságról van szó, az idézet pedig Kónya József cikkéből való. Még érdekesebb a dosszié egy másik bejegyzése 1951-ből. „A Művészeti Dolgozók Szakszervezete nem tud róla. Bakos Istvántól szerzett értesülés: erdélyi fiú, aki egyházi és népi tárgyú képeket festett, a néprajzi motívumokat kedvelte. Bakos István festett oltárokat emlékszik. A felzababulás óta nem látta, nyoma veszett.” Nos, akkor még nem veszett nyoma Bars Lászlónak, csak a kutatók hitték. Azt sem tudták, hogy Bartizek László és Bars László azonos, hiszen külön doszsiét nyitottak Bars és Bartizek néven. Újabban azonban híd épült a kutatócsoport és az idős művész között, így Bars Lászlónak módjában állt életrajzot és pályaképet adnia magáról. A pályakép szembetűnően mutatja, hogy egy pompásan virágzó, ígéretes művészkarrier az ötvenes évek közepén megtört!

Nem is akárhogy, ezt ma, több mint hetven évvel később is be tudja bizonyítani, hiszen több gyermekkori rajzát megőrizte. A művészi talentummal megáldott fényképész fia eltökélte, hogy érettségi után mindenáron Budapestre megy festészet tanulni. 1922-ben édesapja kis kofferjával és kétheti zsebpénzzel felült a vonatra. Sokan azt gondolták, hogy hamarosan visszatér, hiszen mi lehet kezdeni egy világvárosban kétheti zsebpénzzel egy művészként fiatalembernek, aki korábban Kassánál tovább nem jutott, s minden percét a festészet, az irodalom és a zene töltötte ki. Édesapja súlyos betegsége miatt a család támogatására sem számíthatott! Am kiderült, hogy a törekény fiatalember nem fél a munkától, ha kellett havat seprtet, villamost vezetett és a Százados utcai kenyérgyárban dolgozott. Nem hiába járt vázlatkönyvével a természetbe: Budapesten kezdte eladogatni rajzait és akvarelleket. Egy szóval meg tudott élni Budapesten és helyt tudott állni a főiskolán. Tanárai közül különösen Bosznay Istvánhoz és Edvi Illés Aladárhoz ragaszkodott. Edvi Illés fiaként szerette a tehetséges növendéket. 1926 őszén balatongyöröki nyaralójában szívesen adott ajánlólevelet volt tanítványának: „Örömmel igazolom, hogy Bartizek László, a Képzőművészeti Főiskola volt tehetséges növendéke vezetésem alatt három éven át landadatul szorgalommal dolgozott és az akvarellfestésben a legszebb reményekre jogosító haladást és előmenetelt tett. Ha anyagi gondoktól menten még egy-két éven át külföldön folytathatná tanulmányait — szép jövőt jósolok tehetségének.” Évtizedekkel később, nem sokkal halála előtt írta Bars Lászlónak: „Ha teheted, gyere el ezt a kiállítás megnevezni, ez soha többet meg nem ismétlődik. Szeretettel az öreg Edvi Illés Aladár.”

Bars László büszkén őrzi kitűnő főiskolai diplomáját, melyet Csók István, Réti István, Gyulai Ágost, Császár Elemér, Vaszary János, Edvi Illés Aladár, Lyka Károly és Rudnay Gyula neve ékesít.

2 Nem volt erdélyi és nem festett egyházi képeket. De nézzük sorjában!

Volt egyszer egy sátorlajuhelyi fiú a régi Magyarországon. Ez a fiú már tízéves korában rajzolt és festett.

3 A pálya tehát jól indult. Még főiskolai hallgatóként minisztériumi díjat nyert a jászapáti művésztelepen festett képei révén. 1924-ben a sárospataki művésztelepen több fiatalal együtt állított

ki, majd a kiállítást bemutatták Sátorlajuhelyen is. A tárlat anyagi sikert hozott Bars László számára, emlékezete szerint az első és talán az utolsó anyagi sikert életében. 1928-ban Ybl Ervin, a Képzőművészeti Főiskola jubileumi kiállításán szerepelt képeit a Budapesti Hírlap május 20-i számában a kiállítás legművészebb akvarelleiben közé sorolja. Bars László ekkor már kisvárdai tanár, kialakította sajátos akvarellétechnikáját, megjárta Nádasd és Járdánháza bányatelepeket, ahol számos rajzt készített. A kisvárdai gimnázium számára két hatalmas történelmi tárgyú kompozíciót festett, neve a rajzpedagógusok körében egyre jobban csengett. 1938-ban Debrecenbe hívták az egyetem híres gyakorló gimnáziumába.

Itt Debrecenben a következő években mélyült el portréfestő képessége. Pap Károly irodalomtörténész, Szabó Dezső történész, Jausz Béla pedagógiai tudós, Oláh Gábor költő és egy sereg más személyiség arcképe került ki keze alól. Elvezette Söreghy János múzeumigazgató megbecsülését, amit több vásárlás is bizonyít. 1942-ben megfestette *Háborús nagypéntek* című olajképét, ezt a nagy háborúellenes vizitót, amely Budapesten a Múcsarnok tavaszi tárlatán nagy érdeklődést váltott ki.

A háború után két éves budapesti kitérés következett Bars László életében, akkoriban rajztanárnéként és az Országos Közoktatási Tanács tagjaként dolgozott. 1947-ben ismét Debrecenben találjuk megint a gyakorló gimnáziumban tanít, betegsége miatt badozik. Tagja az Ady Társaságnak, tanítja a szakértésigókat, de ismét sorjában munkái, iróportréi és a társadalmi változásokat bemutató művészi dokumentumai. 1953-ban a Kossuth Lajos Tudományegyetem földrajzi tanszékére kerül, ahol — nem túlzás! — csodálatos földrajzi, geológiai, biológiai térképeket és ábrákat készített. Megfestette vagy lerajzolta továbbá földrajztudósok, matematikusok, vegyészek, pedagógusok, irodalomtörténészek portréit. Csak néhány név a többi tucatból: *Kőrösi Csoma Sándor, Teleki Pál, Bolyai Farkas, Fejér Lipót, Madame Curie, Apáczai Csere János, Kölcsey Ferenc, Juhász Géza, Bán Imre.*

A Művész cukrászdában

4 Munka és megint munka! Rengeteg alkotást tud felmutatni, a tények mégis azt bizonyítják, hogy az ötvenes évek második felétől kezdve Bars László kiszorult a művészeti életből.

— Erről nem szívesen beszélnek — mondja rezignáltan. — Tény azonban, hogy én szerettem Debrecen, örömmel jöttem ide, ám a város nem karolt fel.

Unsolásomra mégis elmondja, hogy egy alkalommal üléseztek a debreceni képzőművészek, s ő valahogy lemaradt a listáról. Szünetben odament a titkárhoz, kérdőre vonta, s a régi művész társ zavartan hebegte, hogy majd utána néz, nem tudja miért történt a lehangolás. Akkor Bars László megkereste az ajtót, s azóta semmi kapcsolatot nem tart a képzőművészeti élettel és szervezetekkel. Ez pedig nagy hiba, mert hazánkban sajnos nem a valós teljesítmény dönti el, hogy ki a művész és ki nem, hanem a szervezeti tagság.

Legalább huszonöt év óta csak Bán Imrétől kapott (Napló, 1979. február) néhány meleg, méltató szót, Hincz Gyula és Barcsay Jenő megbecsült barátai, a debreceni írók kitűnő portretistái.

Biztos vagyok benne, hogy egy Bars László életmű-kiállítás sokak számára felvilágosítóként hatna!

Turi Gábor

Bakó Endre

DUSA LAJOS VERSEI:

November bevonulása

Az új idő jön és dörömböl:
— Ami van, ide minden rózsát,
fizetem! — S ezer fényes fillért
ragyognak megfagyva a tócsák.

Ez aztán fickó! Jelzőlámpák
kacsingatnak rá, szalutálnak,
s november tarol. Csak az ég lett
sötétebb, csak a föld kopárabb.

Itthon megint

Itthon megint e mocsarakból
nőtt városban, a homokos erdők,
a gutaütön zsíros hümusz
és a csontfehér szik határan,
itthon e sem ilyen, e városon
földön, e városban megint;

itthon a nagyerdei villák,
itthon a dohos pincelakások
között, a hűvös egyetem
és a zsbivásár sátrai közt,
itt e sokszínű hontalanság
lombhullató októberében;

itthon e sorsban, amíg ködöt
páráll az ősz vörös lecsója,
fénylő tokám és alkoholtól
nyítt arcom között egyensúlyban,
itt, Magyarországon grimaszban
itthon. És ebből sem lesz óda.

Jubilál a szegedi szabadtéri színpad

Csupa neves számot jegyezhetünk fel az idén a Szegedi Szabadtéri Játékok statisztikáiban. Az ország legnagyobb nyári színháza rendszeresen 50 esztendeje működik; 1983-ban tartja a felszabadulás utáni 25. születésnapját. A július 22-én nyílt előadássorozatban köszöntik a felújítás utáni évadok kétmilliomodik nézőjét.

Talán Juhász Gyula, Hont Ferenc sem gondolta, hogy ötletük ilyen sikeresen valósul meg. A költő és a színházi szakember az 1920-as évek végétől a Délmagyarország című lapban egymástól függetlenül szorgalmazták az európai kulturfesztiválokéhoz hasonló rendezvényországot. Szeged mellett kedvező klímája, földrajzi fekvése, a kor viszonyaihoz képest korszerű infrastruktúrája szolgált. Alkalmi és állandó színtársulatok korábban is rendeztek előadásokat szabad ege alatt — az időjárás engedélyével. Az állandó játékok szervezéséért (főként a várható költségek miatt) a város vezetői nem lelkesedtek. Áldásukat az ügyre csak a Fogadalmi templom 1930-as felszentelése után adták. A Dóm terén ugyanis a Nemzeti Színház társulata vendégrendelt: művészei, vezetői elismerően nyilatkoztak tapasztalataikról.

A Szegedi Szabadtéri Játékok 1933-ban Madách Az ember tragédiája című drámájával kezdte pályafutását. Az akkori előadás rendezője Hont Ferenc volt, Évát Tökés Anna, Ádámot Lehotay Árpád, Lucifert Táray Ferenc játszotta. A dráma műveket hamarosan zenés darabok követték. A Parasztabecsület 1935-ös bemutatóját a zeneszerző Mascagni is megtekintette. 1936-ban a János vitéz, 1937-ben a Hány János, 1938-ban az Aidát és a Turandot-ot láthatta a közönség. A játékok sikere, népszerűsége azonban (a nosztalgikus emlékeket cáfolva) elmaradt a maiakétól. Egy 1938-as jelentés szerint például a 15 előadásra és a 2 hangversenyre kibocsátott 170 ezer belépő közül csak 35 ezer kelt el. Az István király népe című drámára mindössze 19 néző váltott jegyet. Ugyanakkor a felújítást követő szezonokban egy-egy előadást átlagosan több mint ötezen tekintettek meg.

A szabadtéri játékok két évtizedig csak az egykori nézők emlékeztében élt. A szegediek még a háborút követő

romeltakarítás közben is emlegették a feledhetetlen előadásokat. Balázs Béla 1946-ban szívesen felújította volna az ünnepi játékokat, de ez a terv akkoriban csak álom lehetett. Megvalósítására reálisan 1957-től lehetett számítani. A lebontott Kossuth-híd vasszerkezete a mai nézőtér tartóváza, a Dunán Jugoszláviába, onnan a Tiszán került vissza Szegedre. A városi tanácsnál arról döntöttek, hogy a játékokhoz ezennél kulturális programok: kiállítások, hangversenyek, tudományos konferenciák kapcsolódnak. A felújított fesztivál 1959. július 25-én Erkel Hunyadi László operájával nyílt.

A 24 év alatt mintegy 70 színpadi alkotást mutatott be a szabadtéri színpad, köztük két ősbemutatót: Farkas Vidmérckiját és Páskándi Kálmán királyát. A művek többsége csak egy-egy nyáron került műsorra. Négy-öt darab (János vitéz, Hány János, Bánk bán, Hunyadi László) viszont rendszeresen ismétlődik.

A Dóm-téri színpadon 1959 óta 19 külföldi együttes, 82 külföldi szolista, 122 hazai énekes és 325 színész lépett fel. A magyar színházi életnek talán nincs olyan kiváló sága, aki legalább egy nyáron ne szerepelt volna a játékokon. Ennek ellenére a szegedi fesztivál mégsem lett olyan országos és nemzetközi rangú, világszerte ismert, egyedülállóan magas színvonalú, mint amilyenek az 1959-es újrainduláskor elképzeltek. Mint kiderült, a tervek megelőzték a realitásokat. A Szegedi Szabadtéri Játékok nem tudott a gombamód szaporodó nyári rendezvények közül elsőbbséget élvezni. A gazdasági, a kulturális érdekek inkább egy sokszínű, pezsgő, nyári színházi kavalkád, mintsem egy kiemelt, reprezentatív intézmény támogatása mellett szóltak.

Ettől függetlenül az idén Szegedre érkező érdekes látványosságok közül válogathat a szabadtéri. A kínálat: Madách: Az ember tragédiája; Kodály: Hány János; Erkel: Hunyadi László, a Leningrádi Balett vendégjátéka és a nemzetközi szakszervezeti néptánc fesztivál gálaestje. A jubileumi évad az elmúlt félszázad méltó folytatásának ígérkezik.

Horváth Kálmán

FUCSKÓ MIKLÓS VERSEI:

Az első májusi éjért

(Deának)

Kinek a kedvét lesik a zöldből
lobogó fúza-lánykák, ha
hiányukkal árva már az erdő,
s örülni cserébe jobban senki
sem tud suhogó ruhájuk
zenéjének és karjaiknak...
Kinek a kedvét lesi a ruhánk
alatt átfutó szél, a testünkön
botladozó, kacarászó,
melyet világra sóhajtottunk
a Nagyerdő lombjai alatt,
s mihez már nincs közünk...

Megkeresném Neked legszebb smaragdját
a nyárnak, ha nem benned rejtőzne minden
bűvölete, s az első májusi éjért
gyönyörű Dea-dalt dúdolnék, hogy
arcodra fényt harmatozzon az ének,
hogyha örülnél —

de titkom, hogy a leboruló fűz
tavát sír maga elé és hiába
a levelek kései ámulása,
ha szívünkben tudjuk már a nyár
végakarátát.

Ajándékok

Világra szenvedett
szavaim a bennem megkövesedett
csönd foglalatában:
medalion

Szavaimba öltöztettek
álmaimba vetkőztettek
csillagútra kinevetlek
magányomba bevezetlek

Számra csöndet csököltél
hangokat hallok azóta
Hogyan adhatnám neked őket?
Hogyan?

Az ajándék-sálat
köszönöm. Jó
erős, elbirja
testem súlyát.

Még nagyon hiányos
a visszaadott kövekből
való, készülő
gyűjteményem.

Szemek sugarából glóriát
koronát izzó vashál
nyakéket igazgyöngy fogakból
remegő kezekből kalodát
adok-veszek.

Mezősalános messze van a fővárostól, így természetesen messze a filmgyártástól is. Pesti kollégáival ellentétben a vidéken játszó színész csak elvettve juthat filmszerephez, mely által kicsit nyeresíthet a nevén a megyén túl is, anyagi érdekeltől nem is beszélve. Költséges az ide-oda utaztatás, mondják a filmek, mire a vidékre „szakadt” színész csak legyint és azt mondja, hogy a filmek kényelmesebbek, ugyanazzal a két tucat jóvárosi színésszel dolgoznak, megunt arccal, „kamatlapokkal”. Ha szegényparaszt kell, ott van X., ha gazdag paraszt kell, ott van Y., ha orvosprofesszor, akkor Z., ha lecsúszott dzsentri B., ha párttitkár A., ha kikapós nő K., ha öntudatos munkás D., ha általános intellektuel (mérnök, tanár stb.) M. és így tovább... Még epizód szerepekben is ugyanazok a fizmiskák. Örmester, rendőr, hordár, pincér az, aki előzőleg is örmester, rendőr, hordár, pincér volt. Egyik-másik pincért alakító színész pl. már nyugodtan elmehetne másodállásban felszolgálónak, sőt akár üzletvezetőnek, mert úgy kitanulta időközben a szakmát.

A vidéken játszó színész ezért hát egyre kevesebbet gondol a filmzésre. Ha sokat gondolna rá, az se érne semmit. Tudomásul veszi, hogy elérhetetlen, akár a fürdőruhát reklámozó csinos manóken az utcai plakáton, akit teljesen észrevétlenül lenne megkívánni. Mások esetleg ágyba vihetik, de ő nem. Ő csak bámulhatja, hogy aztán vágyát kiélni haza poroszalkáljon megszokott „asszonyához”: a színházhoz.

De azért bármily irracionális az atomkorban, történhetnek még csodák. Pl. amikor a gyanútlan mezősalánosi színészek arra ébrednek, hogy filmeket kértek a városba. Nem is akármilyen filmek, de Pocetnyik Pál, a kamcsatkai filmfesztiválon ezüsttróféval kitüntetett filmrendező és állandó operatőr, Seffelmann Aladár.

— Ez biztos...? — kérdezi Tótföldi Sercegitől, aki a hírrel körbeloholta a színházat.

— Győződj meg róla — lihegi Sercegi —, ott ülnek a „Tátracsúcson”. Állítólag helyszíneresében vannak egy kisvárosban a százd élejen játszó filmhez. Szereposztás még nincs, tehát minden lehetséges. Mit szólsz?

— Semmit — mondja Tótföldi, de azért csak elmegy a „Tátracsúcson”. Ki tudja? Hátha...

De a presszóban csak Saci és a megszokott törzsvendégek. Mi a fene? Sercegi ez egyszer rosszul informált lenne...?

— A filmeseket keresed...? — nevet rá Saci. — Te vagy a tizedik színész... Talán ha negyedórát ültek itt. Kávét ittak, a szakállas habbal...

— A habos volt az operatőr — mondja Tótföldi. — Nem tudod, hová mentek?

— Nem jelentették be — vonja a vállát Saci —, de ül le, hátha visszajönnek...

Tótföldi a fejét rázza, int, indul kifelé. Lehet, hogy a klubban vannak...? Sok helyre nem mehetnek.

A színesklub előtt Lónyai áll csipőre csapott kézzel, mint egy portás, aki a vendégeket hivatott „megrostálni”.

— Nincsenek még itt — mondja —, nézik a várost... —

— Utána ide jönnek...? —

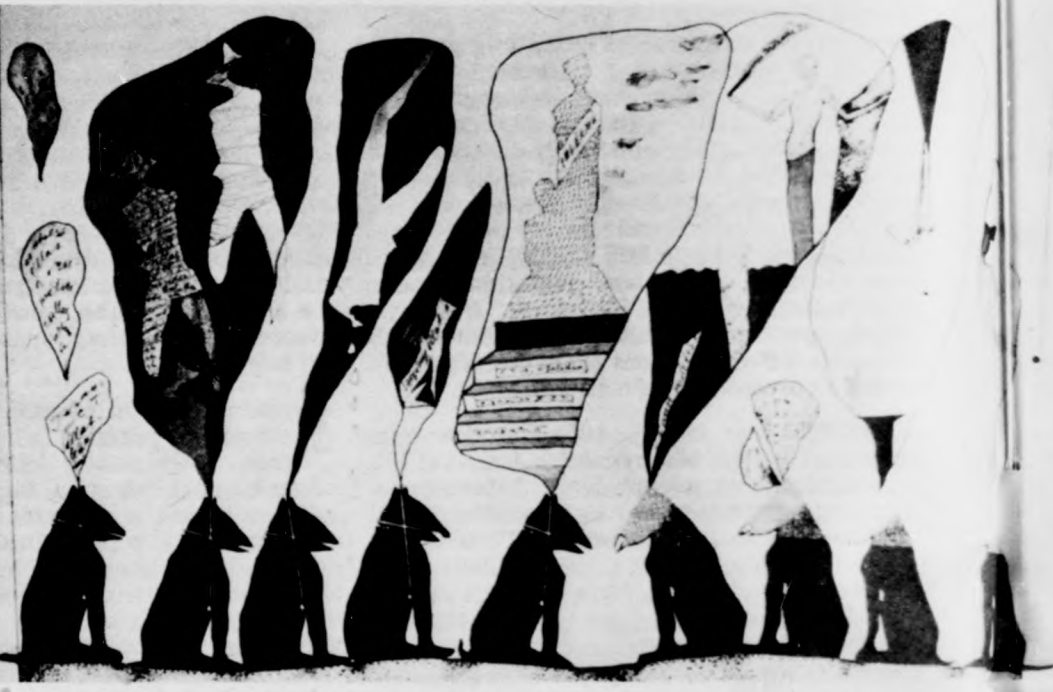
— Ide... Itt fognak ebédelni. De azt javaslom, most menj be, ha akarsz még egy üres helyet... —

Tótföldi bemegy, körülnéz, és magában igazat ad Lónyainak. A klub dugig színesekkel. Már most meg lehetne tartani az évad végi társulati ülést. A vezető színészek közül csak Törzstagi hiányzik. Igaz, tavasz van, ilyenkor már bőven akad munkája a kertben.

Mai magyar grafika és rajzművészet

Orosz István: Egy jeles vadkert

Kazovszkij: Állatléktan (Torzított önéletrajzok)

A napokban nyílt meg a Magyar Nemzeti Galériában a mai magyar grafika és rajzművészet minden eddiginél nagyobb szabású sereg-szemléje. Egész teremszerte fel a több mint 300 művet bemutató kiállítás, amely a művészeti ág teljes panorámáját nyújtja. Érdekes és tanulságos mód nyílik az összevetésre a Múcsarnokban levő kortárs külföldi rajzművészeti kiállítással. A köztünk most nincsenek hátrányban. Minden mai törekvés képviselőre, sőt iskolára talál nálunk is. Megnyíleg legelőbb a pop artok felé ágazó, törekvése, de igen nagy a geometrikus absztrakcióhoz tartozó lapok és a szürrealista művek aránya is. A régi értelemben vett realizmus már alig-alig bukkan fel, a szenttelen, a fényképezőgéppel készített, a fényképre kelő fotorealizmus pedig főleg a különféle trükkös fotonegativ-átfordításokban és a felülethatóság tanulmányozásában jelentkezik, gyakran szürrealista felhanggal. A kiállító művészek zöme fiatal nemzedék tagja, 20-40 évesek, akik technikailag igen felkészültek, és minden újításra érzékenyen reagálnak.

Feltűnő, hogy általában rossz gyűjtemény a világ alapállításuk: egy-egy monstráció tartalmaz melynek képvis sokszor igen átján az iróniától, gadásig húzódsal tiltakoznak jelen ellentmondó fenyegetettsé dármaságukat, ja szinte maguk etgetve, de titko gyakran nehezegető magánny Iróniával fogad, kérdőjelezzik a is, lázasan új f tartalmaz utá Jellemző hazai hogy az egyes nem tisztán jel Néhány kiem lappal jelentkezik bek közül Deim János, Kaján T Lajos, Molnár G fiatalok közül B Balla Margit, E Lacza Márta, K lényi Tibor, K Pincohelyi Sár Károly, Bálván Szabó Tamás, P

Brestyán

Helényi Tibor: Tengelyes szimmetria

TÓTH-MÁTHÉ MIKLÓS:

Filmesek Mezősalánón

— Csak kíváncsiságból jöttem el — magyaráz nevet Szilanka Maca —, érdekel, hogy ki hogy kelleti majd magad... És egyáltalán, végre valami esemény...!

Szilanka Macához hasonlóan többen is azt állítják, hogy pusztán a látványos felajánlásokban akarnak majd gyönyörködni, de persze ezt még ők maguk sem hiszik el. Mindenkij tudja a másiktól, hogy reménykedik és legfeljebb a bekövetkező csalódást szeretné ilyen cinikus szlamokkal már előre kivédeni. Mint oly sokszor máskor... Mert a színész alapvetően optimista és ezért is csodálkodik. A józan méricskélés, latolgatás nem ennek az embertípusnak a sajátja. A színész, a „játékos ember” természetes nyerni akarásával közelít az eseményekhez és rendszerint későn ocsúdik fel. Mint az a sakkjátékos, aki annyira belefeledkezik: a partiba, hogy a mattot még akkor sem veszi tudomásul, amikor a partnere már otthagya és leoltja a teremben a villanyt.

A filmeket déltájban érkeznek meg. Pocetnyik Pál lábközepig erő puha börcsizmában, magasnyakú zöld pulóverben és francias barettsapkában. Seffelmann Aladár pedig népi ihletésű bekecs, bőrtarisnya és persze fényképezőgép. „Jó a jelmezük — súgja oda Sercegi Tótföldinek —, sőt nagyon jó...”

— Szervuszatok — integet Pocetnyik —, szervuszatok...! Igazi öröm ennyi ismerőssel találkozni... Tekla, drága, te semmit sem változtál, habozás nélkül belépszeregetnek most is...!

— Ugyan, Palikám — hárítja el Tessedik Tekla —, ezt magad sem gondolhatod komolyan... A fiam már egyetemista...

— Letagadhatod — legyint Pocetnyik —, vagy mond az, hogy az öcséd... Nincs igazam, Seji?

Seffelmann komoran bólint. Hallgatag fickó, így pompásan kiegészítik egymást. Ha Seffelmann beszédre szánja el magát, ott már nagy baj van. Egyszer azért kezdtek újra egy film forgatását, mert Seffelmann hirtelen megszólalt. És ez annyira meglepte Pocetnyiket, hogy heveny önvizsgálatot tartott az addig felvett részeket illetően, és inkább újra kezdte az egészet.

— Hogy vagytok...? — tér át most általános érdeklődésre Pocetnyik és nyomban meg is jelez önmagának. — Jól gondolom, jól. Egy ilyen remek városban csak jól lehet lenni. Tetszik nekem ez a hely, határozottan tetszik. Habár az elképzeléseimet tekintve csalódtam, de ez már más kérdés. Így emlékeztem, itt keskenyebbek az utcák, és sok helyütt macskakövek. Hát ez nem jótt be, ez nem. Öregbnek gondoltam ezt a várost százzalejibnek, barátságosabbnak... M ez a sok építkezés?

— Kell a lakás... — mondja Televényi.

— Kell, hát persze, hogy kell... — néz rá Pocetnyik —, mindenkinek kell... Nekem is, neked is, neki is... De miért a régi házakat bontják le?... Lassan már nem talál

olyan várost, ami alkalmas a forgatásához... Na ha... Letelepednek az egy... őket, a többiek a környék... Mesélj Tankréd... hogy élsz, mit játszol... ördög vigye el, de nagy... rád, többször is, soksz... hész... Pedig kellenél... belekeseredem... Te le... ben... Én ökör, hát pe... játszottá el, de sajnos... ról vette, vagy mi... N... Seffelmann bólint. A t... gyelik, mit vesz elő. Po... — Mit keresel Sefiké... — Semmit — morog... szecscippentett szemmel

— Ilyen — nevet Poc... képpen csak gondolatb... ó kell. Eskü alatt vallo... ratör. Csalták már küll... lem maradt. Oriási a p... Na és...? Bár rám mo... nagyobb dicséret. Fémj... — Most mind dolgozt...

— Csak ezt ne kérde... cetynik —, gyerekek cs... gyerekkoromról, a csal... csak erről ne. Babonás... mi lesz ebből...! Csá... günk...

— Miért? — szólal... sincs meg?

— Na és, ha megvan... megváltozhat közben. V... veszem, elégetem, mit... gyom. Improvizatív elm... Majd a vágozásalton, t... kek, rémes pálya. Bor... kel... Mi mást tehetn... kek, itt nem hoznak se... idők. Még át kell ugra... kenyebbek az utcák és t...

A diszvendégeknak E... talja fel az ebédet. Rá... Pocetnyik fröccsöt iszik... vanyvizet. A színészek... és nézik a filmeseket.

— Jó volt — mondja... és megfelelő... Jó itt ne... tek...

rajzművészet

Feltűnő, hogy a művészek általában rossz közérzettel figyelik a világ eseményeit, alapállásuk: aggodás a jövőért. Mintha egy nagy béke-demonstráció tanúi lennének, melynek képviselői a maguk sokszor igen átteleles módján az iróniától a brutális tagadásig húzódó magatartással tiltakoznak a bonyolult jelen ellentmondásai és a jövő fenyegetettsége ellen. Vidámságukat, játékoságukat szinte maguk előtt is rejtve, de titkon kifejezik, gyakran nehezen megközelíthető magánmitológiákkal. Iróniával fogadják és megkérdőjelezzik a múlt értékeit is, lázasan új formák és új tartalmak után kutatnak. Jellemző hazai sajátosság, hogy az egyes törekvések nem tisztán jelennek meg. Néhány kiemelkedő szép lappal jelentkezik az idősebbek közül Deim Pál, Gacs János, Kaján Tibor, Kondor Lajos, Molnár Gabriella, a fiatalok közül Banga Ferenc, Balla Margit, Dienes Gábor, Lacza Márta, Kéri Imre, Helényi Tibor, Kemény György, Pincehelyi Sándor, Schmal Károly, Bálványos Huba, Szabó Tamás, Pócs Péter.

Brestyánszky Ilona
Helényi Tibor:
Tengelyes szimmetria

Bognár Zoltán: Üregember kecskével

Koszta Rozália: Kucsás férfi (Haner Lajos felvételei - KS)

zöcsalánoson

olyan várost, ami alkalmas egy századelején játszódó film forgatásához... Na hagyjuk, nem érdekes.
Letelepednek az egyik asztalhoz, néhány színész körüli őket, a többiek a környező asztalokat veszik birtokukba.
— Meséj Tankréd — öleli át Televényt Pocetnyik —, hogy élsz, mit játszol...? Kár, hogy nem vagy Pesten, az ördög vigye el, de nagy kár... Ne hidd, hogy nem gondolkod rád, többször is, sokszor... De innen nehéz, nagyon nehéz... Pedig kellenél, nagyon is... Most, hogy látalak, egész bekezeserédek... Te lettél volna jó a legutóbbi filmemben... En ökör, hát persze, hogy te... Végül is a Perc Dóri játszottad el, de sajnos, nem igazán jól... Valahogy félvállról vette, vagy mi... Nincs igazam, Sefi?
Seffelman bólint. A turisznyájában kotorász. Többen is figyelik, mit vesz elő. Pocetnyik is odanéz.
— Mit keresel Seffikem...?
— Semmit — morogja Seffelman és kihúzza a kezét. Öszszezsippentett szemmel körbeaszat, eltűnődik.
— Ilyen — nevet Pocetnyik —, mindig ilyen... Tulajdonképpen csak gondolatban társalgunk... De kell, nekem csak ő kell. Eskü alatt vallom, hogy ő a legnagyobb magyar operatőr. Csalták már külföldre is. Nem ment. Itt maradt. Velem maradt. Oriási a pasi. Az irigyei azt mondják rá, örült. Na és...? Bár rám mondanák. Ebben a szakmában ez a legnagyobb dícséret. Fémjelez, patinát ad.
— Most min dolgoztok? — kérdezi Tessedik Tekla.
— Csak ezt ne kérdezd, drága Teklám — rémül meg Pocetnyik —, gyerekek csak ezt ne kérdezzétek. Kérdezzétek a gyerekkoromról, a családomról, a szeretőmről, csak ezt ne, csak erről ne. Babonás vagyok, rettegek. Mit tudom én még mi lesz ebből...! Csak tapogatózunk, keresünk, őrvönünk...
— Miért? — szólal meg Barka. — Még a forgatókönyv sincs meg?
— Na és, ha megvan...? És az mit jelent...? Tízszor megujtozhat közben. Van úgy, hogy nem is használom. Elvesztem, elégetem, mit tudom én. Sodródok az árral, hagyom. Improvizatív elme vagyok, ez köztudott a szakmában. Majd a végasztalon, vagy még ott se. Rémes pálya, gyerekek, rémes pálya. Borzadok tőle, utálom, de csinálnom kell... Mi mást tehetnék? Most már, mi mást...? Gyerekek, itt nem hoznak semmit enni? Szóljatok már, nincs sok időnk. Még át kell ugranunk Csatornahelyre. Hátha ott keskenyebbek az utcák és macskakövesek...
A díszvendégeknek Babos mama, a klub főzöcsalánya tálatja fel az ebédet. Rántott máj hasábrungonyával, cékla. Pocetnyik fröccsöt iszik, Seffelman, aki az autót vezeti, asványvizet. A színészek nem esznek, korai még. Sört isznak és nézik a filmeseket.
— Jó volt — mondja ebéd után Pocetnyik —, és adagban is megfelelő... Jó itt nektek, komolyan mondom, jó itt nektek...

— És a szereposztás...? — kérdezi váratlanul Televényi.
— Megvan már, vagy még csak gondolkodol rajta...?
— Kértelek Tankréd — sóhajt Pocetnyik —, mindenkit kértem, hogy csak filmről ne... A szereposztás...? Előbb megmondom a halálozások dátumát, mint azt... Nem tudom, foglalom sincs...
— Még a jöszereplőről sem...?
— Arról a legkevésbé... Nehéz, nagyon nehéz... Sűrű atmoszférájú, zaklatott film lesz, kemény, markáns fejekkel... Nem tudom, ne kiozzatok... Egy biztos, hogy ebben az esetben natúrszereplőkkel dolgozom... Szeretlek titeket, minden színésti imádok, ha kell a szívem kitépném értetek, de most nem megy másképp... Ne haragudjatok, de nem megy... Akartam pedig, győtrődtem, de nem és nem... A fejemben élő figurákat nyomozom szinte megszállottan... Ha látok egyet, Sefi már fotózza is... Nem is kell neki mondanom, már tudja... Mint ott az öreg. Oriási! Sefi odanéz!
Seffelman odanéz, biccent, veszi ki a tokból a fényképezőgépet.
— Hívjatok ide — rendelkezik izgatottan Pocetnyik —, az se baj, ha színész... Kell nekem, nagyon kell. Van a filmben egy fuvaros, nem nagy szerep, de jelentős... Ilyen, mint ez az öreg... Ez a gyűrött arcú, zömök, nagy kezű... Századeleji... Jöjjön, jöjjön...
— Miska bácsi! — kiált oda Televényi. — Jöjjön már ide egy kicsit!
Miska bácsi odajön. Megáll, várja, hogy megmondják, mi-ért hítták.
— Pocetnyik vagyok — ugrik fel Pocetnyik és kezét fog öreggel. — Örülök, őszintén örülök... Egy filmszerepről lenne szó kedves bátyám, négy-öt forgatási napról... Sefi, csinál!
Seffelman csinálja. Több oldalról is lefényképezi az öreget.
— Na szóval — folytatja Pocetnyik —, a szerep körvonalai a következők...
— Szerep...? — Miska bácsi értetlenül kérdez vissza.
— Miféle szerepről tetszik itt nekem beszélni? Nem vagyok én színész...
— Nem...? Akkor micsoda...?
— Öltöztetészabó.
— Remek! Annál jobb! Van már ács, autófényező, lakatos, most lesz egy szabónk is... Nem színészekkel fogok dolgozni ebben a filmben, hanem civilekkel...
— Civilekkel...?
— Jól értette, kedves bátyám, azokkal. Olyanokkal, mint maga. Tehát elvállalja?
— Mit...?
— Ugyan...! Hát a filmszereplést...
Miska bácsi nézi Pocetnyiket, majd körülhordozza pilantását a színészekre is. Mi ez? Valami tréfa talán...? Nem érti, semmit sem ért. Rádásul bosszús is, hiszen a sörétől mozdították el.
— Vállalja a rosszat...! — mondja aztán, megfontoltan.
A röhgés, ami felharsan erre, nem áll ugyan arányban a felelet szellemességével, de mindenki tudja, hogy nem is arról van szó. Pocetnyik is, aki nem sokkal később szedelődik és Seffelmannel együtt elhagyja a klubot. Távozásuk után a színészek körülveszik Miska bácsit, ölegetik, gratulálnak neki, aki persze el sem tudja képzelni, hogy miért. De azért jólesik neki. Ilyen sikere se előtte, se utána nem volt.

A MOKÉP mint menedzser

Beszélgetés Gombár Józseffel

Világszerte emelkednek a filmgyártás költségei. Ezért még a legerősebb filmgyártó hatalmaknál is egyre gyakoribb, hogy egy-egy produkcióhoz több gyártó — film-, illetve televízióstúdió — és forgalmazó cég, esetleg valamely társadalmi szervezet adja össze a pénzt. Magyarországon a filmkészítés megindulásakor a gyártó általában a forgalmazó is volt, ám az államosítás után a gyártás és a forgalmazás különvált, s kapcsolatukat meglehetősen merev és bonyolult rendelkezések szabályozták. Napjainkra ez a szétválás — úgy látszik — a filmgyártás, a filmművészet fejlődésének gátjává vált.
— Hogyan változott meg a gyártás és a forgalmazás kapcsolata? Miképp tudja támogatni a forgalmazás a gyártást? Milyen új szerepe van a forgalmazó cégnek a magyar filmművészetben? — ezekkel a kérdésekkel fordultunk dr. Gombár Józsefhez, a MOKÉP igazgatójához.
A magyar filmekért jogdíjat fizetünk. Művészi színvonaluktól függően háromszáz-, kétszáz, illetve száz ezer forintot. Tulajdonképpen már a jogdíjjal is támogatunk, hiszen a háromszáz ezer forint körülbelül hét-ezeröttszáz dollárnak felel meg, s egy-egy külföldi filmért — eltekintve a legdrágább szuperprodukcióktól — négyezeröttszáz-öt-ezer dollár jogdíjat fizetünk. A jogdíjon kívül minden magyar filmért a forgalmazás első két évében nézőnként egy forint ötven fillért, a továbbiakban pedig ötven fillért fizetünk.
Persze a MOKÉP nemcsak a jogdíjat és a nézőnkénti részesedést fizeti a magyar filmért. El kell készítenünk a kópiákat, van propagandaköltségünk, és még sok minden más. Például állandóan a filmszínházak rendelkezésére kell állnia az 1945 és 1981 között készült legértékesebbek tartott kilencven magyar filmnek, az úgynevezett törzsszállományunk. Ez minimálisan kilencven ezer hat kópiát jelent. Mindent összevetve 1981—82-ben, tehát két év alatt a magyar filmre 157 millió 327 ezer forintot költöttünk.
— Miből tudja előteremteni a MOKÉP ezt a nem csekély összeget?
— A magyar és szocialista filmek kölcsönös támogatásában az elsősorban a sikerfilmek forgalmazásának árából. Ebből azonban nemcsak a magyar filmeket támogatjuk, hanem a szocialista és a fejlődő országok filmjeinek forgalmazását, sőt még bizonyos nyugati filmeket is, amelyek nem számíthatnak tömeges érdeklődésre, de fontosnak tartjuk bemutatásukat. Ezen kívül igyekszünk takarékoskodni a kemény valutával. Magyarán: alkuszunk. Előfordul például, hogy megkapjuk a forgalmazás jogát, de kópiát — mondjuk — csak nyolc hónap múlva tud biztosítani a partner. Ezt a nyolc

hónapot ki tudjuk használni tárgyalásokra, és általában sikerül kedvezőbb árat elérnünk.
— Térjünk vissza a magyar film támogatásához. Az utóbbi években egyre gyakrabban fordul elő, hogy a MOKÉP egy-egy magyar film létrejöttéhez már az elkészítés szakaszában hozzájárul.
— Ez is egyik lehetőségünk. Például a közelmúltban elkészült, illetve hamarosan elkészülő filmek közül a Csak semmi pánik című filmhez 3 millió 250 ezer, Kardos Ferenc Mennyei seregek című filmjéhez, valamint Rózsa János Boszorkányszombat, illetve Kovács András A vörös grófnő című filmjéhez öt-öt millió forinttal járultunk hozzá.
Legfrissebben a MOKÉP még tovább lépett. Elkészült a Magyar Televízió és a MOKÉP első közös produkciója, Szalkai Sándor Elcsérelt szerelem című filmje. A forgalmazó tehát producer is lesz a jövőben?
— Ezt a filmet a jelenlegi körülményeket figyelembe véve, rendkívül olcsón, mindössze négy és fél millió forintból gyártottuk. Ez azt jelenti, hogy ha háromszázötvenezer-nél több látogatója lesz, illetve külföldre is eladjuk, akkor a film már nyereséget hoz. Azt természetesen, hogy a film ilyen kevésbe került, csak úgy tudtuk megvalósítani, hogy a Televízió mint intézmény és a MOKÉP mint vállalat kölcsönösen megadta a legnagyobb kedvezményeket.
— Ha a forgalmazó produkál, nyilván elsősorban olyan filmekbe adja a pénzt, amelyeket nagy sikerrel remél. Nem jár-e ez azzal a veszéllyel, hogy a MOKÉP csak a kommerszbe száll be?
— Attól függ, hogy a kommersz szót miképp értelmezzük. Amennyiben az olyan filmet véljük kommersznek, amely a nézők nagy többségét érdekli, akkor kétségtelenül az ilyen filmek létrejöttét akarjuk társprodukcióként segíteni. Hamarosan létrehozuk a MOKÉP művészeti tanácsát, amelynek mind a stúdiók, mind a művészek fordulhatnak ötleteikkel. Ez a tanács felkészült szakemberekből fog állni, akik nem fogadnak el értéket.
Hogy a MOKÉP a jövőben jobban tudja támogatni a magyar filmet, a gyártás és forgalmazás kapcsolatát tovább kell javítani, finomítani. S akkor mód nyílna arra, hogy a MOKÉP a korábbi támogatási formák fenntartása (jogdíj, látogatói részesedés) mellett koprodukciós formában, illetve egyes filmek gyártásának teljes finanszírozásával a korábbiánál még jobban támogassa a magyar filmet, megteremtve ezáltal a gyártás és forgalmazás érdekazonosságát, kulturális, művészeti és gazdasági vonatkozásban egyaránt.

Morvay István

ÉRTSÜNK SZÓT!

Magázás és — lemagázás

— Le tetszik szállni? — kérdezek rá a buszon az előttem álló, gyermekeim és unokáim közti korú ifjú hölgyre.
Höly pillant hátra, mint aki látni akarja: ki ez az itt felejtett öslény az ásatag modorával.
— Le tetszem! — veti aztán oda gunyorosan.
Érdekes: én pirulok el. Szerencsére már nem figyel.
Ballagok át a zebrán, s felötlik bennem egy alig néhány éves élmény. Rőpdolgozatos óra után, az önkiszolgálóban, egy első éves tanítványommal kerülök egy asztalhoz.
— Na — faggatom —, győtrött volt a feladat?
— Miért? — kérdez vissza. — Anna szánta?
— Kicsoda? — hebegek megzavarodva. Nem értem rögtön: kire gondol?
— Maga! — mondja a legtermészetesebb nyugalommal.
Persze, valójában igaza van. Tegezni magam tegezhet; tehát magáz. Tertium non datur: harmadik megoldást nem ismer.
Önkiszolgáló papírbolt. Félíves borítékot keresek. A gondola innesső oldalánál nem férek hozzá: a földön egy üres bevásárlókosár. Átlépni nem akarom; megkerülöm.
— Ne menjen a gát mögé! Jó? — dörrönt rám egy tizenéves hölgy, villogó szemmel, megszokva egy beszélgetést.
Megrettenek. A „sima magázás” megszokom már, idestova az utasítgatást, meg

a nyers, majdhogynem artikulálan hangvételt is. De az a „Jó?”, az úgy csattan rajtam, mint lustálkodó és értetlen igazbarom hátán az ostor. Bizonyára tudnom kellene, hogy az önkiszolgáló üzletnek az a gondolája e percben éppen nem önkiszolgáló; hogy a földre lököt bevásárlókosár afféle „terelőgát”; s hogy különben is: egy betolakodott rissz-rössz vásárlónak nincs joga megzavarni az üzlet csendjét és rendjét.
Hogy majdcsaknem nagyapja lehetnék, a hölgyet nem zavarja. Ma a magázódás differenciálatlan, mint maga a „felölt” korosztály. S felöltöttek számít ő is, hiszen dolgozó (talán már hónapok óta), meg én is, hiszen nem vagyok gyerek. Harmadik kategória, úgy látszik, itt sincsen.
Pedig magázódnai is sokféleképpen lehetne. „Ne menjen a pult mögé!” — ez a legridegebb. „Ne menjen, uram...” — ez már udvariasabb. „Kérem, ne menjen...” — ez sem kerülne többbe. „Kérem önt, ne menjen...” — de ritkán halljuk! „Ne tessék a pult mögé menni!” — ilyen is van (vagy talán csak volt?)
S a fentiek mindegyikét legalább négy-ötféle hangszínnel, hangvétellel, hangérvével, hanghordozással mondhatjuk végig. Aszerint, ki hogyan becsülünk, tisztelünk — már ha becsüljük, tiszteljük egyáltalán.
Mert más dolog magázni valakit, és ismét más „lemagázni”!

Deme László

Odysseus a békéhez menekült

Jobb élni, mint meghalni!

Borostás álla is tréfásan botránkozottatja meg.
— A kuli csak fut. Hogy mondaná azt: alig aludt? (Még mindig él-hal a tömény magyarosságért.)
— Félszemmel hunyt. Izlelgetve ismételteti.
Kabátja hajtókáján, a széken, széles gyászszalag posztol.
— Az édesanyám... mi öt évig viseljük a gyászt. Akadozom:
— Tehát azóta se látta?
— Már negyvenedik éve, hogy az olaszok körülvették a kardicai gimnáziumot.
— De hát — kiáltók fel — én már azt hittem, hogy a „menlevél” érvényes.
— Hogyne! Órizem a magyar Népszabadságot, érvényes, mehetek. 1980-ban a külföldön élő menekültek, partizánok mindannyian olvashatták a döntést: hazatérhetnek — anyagi és erkölcsi becsületükben nem sérte. Tegye fel, teheti a kérdést. Hogyan ért el a görög demokrácia ideig? Legyen szives! Nézzük, mit tud a görög demokráciáról? A „fekete ezredesekről”.
— Szélesedik.
— Helyes, jó. Úgy van, Papadopoulos Georgiosz hatalma megbukott. A ciprusi puccs befutott neki.
— És Makariosz érsek.
— Látom, dereng. Akkor Karamanlisz Párizsból kiadta a jelszót: „Vagy én, vagy a tankok!” A görögök öt választották, nem engedték, hogy az ideiglenes kormányt lenyelje a sárkányfejű új puccs...
Türelmetlen hallgató vagyok, iskolában érzem magam, a padban, aki várja az óra végét, a szünetet jelző csengőt. Igazságtalanul. Nem egy tanár szórja pazar tudását. S milyen türelmetlen lehetett ő, hisz csak a lapokból élte meg az eseményeket.
— Pardon. Ne kérdezzen! Karamanlisz beismerte, hogy van Görög Kommunista Párt. Beismerte, hogy nyerhessen.
— Elismerte.
— Mondtam már, meg be. (Érzem, az akadémikusok idegítő jóval többet mond a párt egyszerű legalizálásánál.)
Hunyorit. A nagy szemek ravaszul ide-odajárnak.
— De nem fogadta el a Görög Ellenállási Mozgalmat, s közben azt mondta: Legyünk Nyugattal szövetségben, Kelettel barátságban. A NATO-ból csak formálisan lépett ki.
— Ennek a furcsa kettőségnak oka van.
Feláll. A széklet mint egy stratégiai tényezőt tolja arébré:
— A Boszporusz uram, kapu a Fekete-tengerre. Karamanlisz nagy politikus, hogyne! Azért jött ő a száműzetésből haza, hogy demokratikus sorompót állítson a kommunisták elé. Érti uram, hogy „ne tovább!” Am a demokráciatizálás, akár egy kis patak, megindult.
— S hol van most a '67-es áprilisi puccsvezér, Papadopoulos? A fekete ezredes?
— Még él. Luxus háziórákban. Senki nem vonta felelősségre, még a mai miniszterelnök, Andreasz Papandreu sem, pedig Papadopoulos éppen az ő apját, Georgiosz buktatta meg. Andreasz a börtönbe záratta, megkínnoztatta.
— Megkínnozták?
— Hát persze, de ő humanitárius. A politika olykor finom, ugye tudósító uram.
Már a „figyelj már!” „figyelj már!” után sem vagyok éber. Majd éjfélig tart a történelmi lecke.

— Ember, álljon csak meg! — szólok, de talán rá is dörrentek törekény alakjára. Már majdnem leszállt, vagy is leereszkedett a vonat magas lépcsőjéről, a Vászárteren. Csak úgy félig megfordulva, daccal veti hátra a fejét; nem becsülheti az ilyen leszállást. Sokdioptriás szemüvegben felnyúlva ugyanolyan harciasan bámul rám, mint annak idején négy éve, amikor Borzsona, a félig elnéptelenedett állami gazdasági kerületben futottunk össze. Futottunk? Biceg, sántít. 1948-ban a Grammos hegyében, a szemérmesen polgárháborúnak elkeresztelt harcokban angol bombaszírlánk találta el Odysseust, az anderteszt, a fiatal, húszéves partizánt. Új hazája 1949 óta Magyarország.
— Mi az európai helyzet Caba elvtárs? — lendíti meg köszöntésül a heti motyót, amit Hortobágyon gyömösöl be irdatlan aktatászkájába. Allatorvos a pusztán. A c-n, merthogy az még most sem akar cs lenni, meg azon, hogy máris faggat, s azonnymában külpolitikáról, menthetetlen jövedelmén támad. A fülkében már elközdtem, s akárhá friss léghuzat tört volna be. Röpke félóra elég, hogy az utasellátóban eldöntsük, nem lesz háború.
— A harc gazdasági és olvaszt-e, hogy mi áll a francia békemozgalom transzparen-sén? „Mieux vivre que mourir!”
— Ez ám az igaz! „Jobb élni, mint meghalni.”
Az idegen kiejtés hallatára a pincér serényebb, asztalkendőjével felitatja a „Steff”-ből kifutott gyöngyöző maradékot.
— Igyekeznek — mondom —, nem hajt a tatár, de sürges a lap.
— Tudósít? Tudja ki a tudósító? A politika első számú csinálója, mert ő nemcsak azért tehet föl kérdéseket, hogy meg tudjon valamit... Ejj! De miért is nincs külpolitikus az újságoknak vidéken?
Egy mondattal aligha magyarázhatom meg: s magyarázkodni minnek?
Meghív:
— Tudja, hol van még a Faragó utca?
Az én kérdésem ördöge is előbújt. A görög kormány már két éve, hogy megengedi politikai menekülteinek a hazatérést, s Odysseus még nálunk van?

Történelmi „leckék”

A konyhában, amit egy fa arnekol (árnyékol), friss festékszaggal terjeng, a szobában mosolygós, hatalmas esküvői kép uralkodik. A spaletták mögül fény szűrődik, barátságos otthon. A feleség sem tűntetve házias, a váratlan betoppánásra gyors konyhai hadmozdulatokkal szendvics-halmot gyárt.
Odysseus térül-fordul. Háziköntösében jelenik meg.
— Kérem — komolykodik —, nősülni és házat renoválni tilos. Miért? Mind a kettő nagyon költséges, de — emeli föl a mutatóujját intőleg — társadalmilag hasznos.

— A lakásán.
— Nem munkásszállónak hívják azt véletlenül?
— De — csodálkozik el a megkérdezett névcsere miatt, merthogy a hangsúlynak éle van.
A szállót valamikor kitelepítették építhették, nem messze tőle szétterpedt, meg támogatott ósdi szint bontanak. Öt évig Szászletken tanítottam, nekem „nem térkép e táj”.
Benyitok. Jóízű horkolás tölti be a szűk „termet”. Odysseus a L'Humanité lepedője mögül kukkant ki, s igencsak meglepődik, hogy itt vagyok.
Európa veszélyben! — kiabál a cím. Alatta gyermekkoros. Egy csöppesség kihajolva mond valamit a pesztónkának. Odysseus fordítja:
— Nagymama szeretnének lenni!
— Hát igen. Nincs fontosabb a békénél.
— Persze! Akkor tudunk politizálni, ha élünk.
Seszínű, meghatározhatatlan korú, kalapos férfi les az újságból: — Mike Ferenc — mutatkozik be szerény zavartsággal, s egyre a dugóhúzózt nézi. Az enyém. Círádás, öntött példány. Félton a tenyerére veszi, szinte megemeli:
— Elég szép súlya van. Megbízhatunk benne.
Kihátrál:
— Hasznos beszélgetést kívánok.
A hasznos beszélgetés csatározó. Fekete, bajszos legény „ront be”. Neki már Odysseus Ody bátyám. Hamar vita kerekedik, olyan pillanatnyi forgószélserű. A NATO körül. Odysseus a „nagy lepedőre” kopogtatva váltig hangoztatja, hogy Görögország végleg kilép. A támaszpontokat („a négy nagyot és a harmincnégy kicsit”) még öt év, és felszámolják.
— Ne siessen azzal! — így a fekete bajszos, s hirtelen Karamanliszról is megvan a véleménye. A tenyerét fel- és lefordítja.

Odysseus nem hagyja magát zavartatni, még a lottóeredményektől sem. Közben azt is töle kérdik:
Megerősíti érveit:
— Ne bántsuk kérem a Papandreu, ő hirdette meg, hogy legyen a Balkán atommentes övezet, ő látogatta már megválasztása előtt is a szocialista országokat, a bátor lépéseket a javára kell írni. Új orientációs politikát folytat. Nem, ő nemcsak javasolta a támaszpont-felszámolást. Vigyázzunk! Ígéretet tett!
Csak beleszólok!
— Ha a demokrácia már ennyire széles, miért nem indul el haza?
A bajvivő sem zavartatja magát:
— Ody bátyám már magyaráz személyigazolványt meglegit a felső szobában.
A mélylív felkel, ő is fűz ehhez valamit:
— Ez egy sorsdöntő ember, de neki is élni kell!
— Materialista vagyok. Nekem a világ oszthatatlan — mondja Odysseus —, de nyugdíj előtt állok, s itt akarom befejezni a pályafutásom. Igaz. Kettő hazám van, s én mind a kettőben boldog vagyok, mert nem osztom meg. A békét sem lehet megszentelni, vagy jobban járunk, ha egy közös nemzetközi sírba fekszünk? Ne is azt adja címnek, hogy „Odysseus bármikor hazatérhet”. Odysseus a békéhez menekült. Így írja! Másképp: „parapera den diapragvatevomen! Nem tárgyalunk tovább!”

— Hol találom dr. Gulios Odysseust, az állatorvost?

Szalai Csaba

Egy munkásszállón

Szászletken, a Hortobágyon épp nagy eső esett, átugrálok a sártengeren az irodába.
— Hol találom dr. Gulios Odysseust, az állatorvost?

Lehet-e így élni?

Intézkedésre várva

Találkoztam már nemegyszer idős emberek gondjával, olyanokkal, akik szenvedtek a magánytól, hozzátartozóiktól elhagyva küzdöttek létükért és megélhetésükért. Ha nem volna számos formája a társadalmi gondoskodásnak, ha idegenek emberbaráti szeretetből nem karolnák fel őket, könnyen tragédiává végződhetne a sorsuk. Hiszen öregek, betegen, magatehetetlenül, feleslegesnek érzve magukat olykor az élettől is elmegy a kedvük.
Lelki és testi bajok mellett marad-e energiája egy idős embernek arra, hogy életerős, nála fiatalabb, jó anyagi körülmények között élő partnerrel vegye fel a harcot? Ez a kérdés Ny. L.-né, egy 73 éves, beteg debreceni asszony esetében, akinek Egymalom utcai lakásában áldatlan állapotok uralkodnak. Kért, hogy ne írjam meg a nevét.

Ny. L.-né 1946-ban költözött jelenlegi lakásába, amely akkor DIK-lakás volt. Időközben egyik bérlő megvásárolta, jelenleg tehát saját ház, három lakóval.

Húszéves harc

Ny. L.-né bérleményében 1963-ban törték fel először a patkányok. 1977 decemberében a helyzet tarthatatlanná vált; a patkányok ellepték a lakást. A valósággal csordaszéren megjelenő rágcsálók szemben tehetetlen volt. A háztulajdonos segítségét kérte, aki úgy intézkedett, hogy két padlódeszkát felszedve az így keletkezett lyukba mindenféle szemetet és egy elbontott cserépkályhát rakott. A felszedett padlódeszkák alatt ugyanis egy közel egyméteres gödört talált. Ez természetesen sürgős megoldást igényelt. A helyzetet, mert a lakást hamarosan férgék, bogarak is ellepték, a patkányok pedig vígan éltek tovább, pusztítva a szoba padlózatát, megdézsmálva az élelmiszert, elviselhetetlen büzt árasztva, amin az állandó szellőztetés, fertőtlenítés, különböző patkánymérgek és a radikális patkányfogó nem sokat segítettek. Az idős asszonynak nem volt se éjjele, se nappala. Aludni nem tudott, éjszakákat kucorgott egy fotelben, szeneslapattal fel-felgyverkezve.

Ny. L.-né a tanács műszaki osztályához fordult. Helyszíni szemlét megállapították, hogy az ingatlan levő (tehát a bérleményen kívül) szennyvízcsatorna egyik ágának meghibásodása okozta a bajt. Emiatt a bérlemény alatti feltöltés kimosódott. Megállapították, hogy a szoba és konyha helyiség padlózata mozog, bármelyik pillanatban le is szakadhat. Ötezer forint pénzbírság kiltásba helyezésével kötelezték a háztulajdonost, hogy a szükséges javításokat az állagmegóvás érdekében végezze el. A baj orvoslása késétt, holott a jogerős határozatot a háztulajdonos nem fellebbezte meg. Csak éppen úgy gondolta, ráér. Az újabb fejlemények viszont nem vártak sokáig magukra. A konyhai rész alatti padlózat alapját a szennyvízcsatorna teljesen kimosta, leszakadt a gáztűzhely alatti rész, életveszélyes helyzetet teremtve, hiszen gázcsőtörtést is előidézhetett volna. Időközben Ny. L.-né a

KÓJAL-hoz is segítségért fordult, s hogy higgyenek a szemüknek, „bemutatóba” nylonzacskóban két jól megtermett rágcsálót vitt be.
A háztulajdonos állta a többszöri pénzbírságot, végül kénytelen-kelletlen munkához látott. Lebetonoztatta a korábban padlószőnyeg helyén a mesterember, aki a munkát elvégezte, nem tett ki magáért. A konyha köve olyan egyenetlen a mai napig, hogy a hűtőszekrény, a bútorok fadarabokkal vannak feltámasztva, s nemhogy egy idős, izületes, fél oldalára bémúlt asszony, de magam, a fiatalabb is erősen a lábam alá néztem, hogy el ne essek.

A patkányok továbbra is a szoba padlózata alatt élnek és pusztulnak, hogy finoman fogalmazzuk a tarthatatlan tényeket. Mivel a padlózat alja üres, természetesen a szoba is jóval hidegebb, mozog az egész deszkázat. A szobában egy kirágott lyukon keresztül szabadon járhatnak a lakásban a patkányok továbbra is, ha a lyukat nem barikádozta volna el kövekkel a 73 éves asszony. Ma is ott áll a patkányfogó és patkánymérgetre is jócskán költ. 2140 forintos nyugdíjából erre nehezen futja, hiszen beteg, gyógyszerre, injekcióra van szüksége, állandó orvosi kezelés alatt áll. Júniusban kórházban volt, s annyira izgatták az otthoni állapotok, hogy kisebb fokú agyvérzést kapott. Azóta teljesen a lakásához van kötve. Ahhoz a lakáshoz, amelynek ablaka sincs, világítóódivarra néz a konyha, a szobában is villanyt kell gyújtani, ha írni, olvasni akar, mert csak a folyosóra nyíló üvegajtón keresztül kap világosságot. Egyedül ezen tud szellőztetni is.

Az udvari W. C. fala a konyhájával érintkezik, a W. C. csatornavezetése a konyha alatt húzódik.

Reménykedve

Az egészségtelen körülmények mellett állandó szorongásban él Ny. L.-né: tudja, hogy ebben a harcban nem ő az erősebb. Inkább ki sem lép a lakásból, hogy elkerülje a szekatúrát, veszekedést.

Hol tart most az ügy? Az idős asszony szerkesztőségünkhez fordult segítségért. Problémájával ennek nyomán foglalkozik ismét a városi tanács építési és közlekedési osztálya, valamint a KÓJAL. Az ügy előadójának helyszíni szemlét végzett, megállapította, hogy a panasz jogos, ezért a bérlemény műszaki kivizsgálását kérte a városi hivatal műszaki osztályától. A háztulajdonost várhatóan kötelezik arra, hogy feregirtást végezzen, illetve hárítsa el a hibát, amely a bérleményen kívül keletkezett, és tarthatatlan, egészségtelen életkörülményeket teremtett a 73 éves, beteg asszony számára. Ny. L.-né legjobban annak örülne, ha nyugalma érdekében máshová költözhetne. Egy hasonló, félkomfortos lakásba. Beérné egyetlen, jól fűthető szobával, csak nyugalma legyen. Mert sajnos, nemcsak a patkányok „eszik” az életét.

D. Karádi Katalin

A kijevei Elektronmasban

Együttműködés a mini- és mikro-számítógépek nemzetközi rendszerében

A Szovjetunióban viszonylag nagy múltra tekint vissza a talán legifjabb tudományosan és termelési ágazat: a számítástechnika. Ennek megfelelően igen szép eredményeket tudnak felmutatni és nagy lépéseket tettek meg a fejlesztésben, amelyet ma már a nagy országok szinte minden részében hasznosítanak.

E kiterjedt hálózatnak is különösen jelentős bázisa működik az ukrán fűvárosban, Kijevben, ahova a magyar vonatkozások, kapcsolatok miatt is szívesen látogatott el kormányfőnk. A kijevei Lenin Elektronmas Termelési Egyesülés tulajdonképpen több fontos üzemet, intézetet egyesít magában. Ide tartozik az irányítástechnikai számítógépek gyára, valamint egy tudományos-kutató intézet, amelynek kísérleti üze me is van, valamint a gluhoi számítástechnikai eszközök gyára és a kijevei oktató számítástechnikai központ.

Ebből is látható, hogy ennek a hatalmas egységnek sokirányú a feladata. Alapvetően a vezérlő számítástechnikai komplexumok kifejlesztésével foglalkozik, ezenkívül az automatizált irányítástechnikai rendszerek ügynevezett perifériáik kidolgozásával és ter-

mészetesen mindezeknek a gyártásával és alkalmazásával. Csaknem tizenkétezer ember fáradozik mindezen, köztük a fejlesztésben fontos szerepet betöltő mérnökök több mint két és fél ezren és a kivitelezést megvalósító munkások kétezren. A mértelevél jellemző, hogy tavaly ezerhatszáz számítógépet és irányítástechnikai számítógéplexust gyártottak.

Nemcsak a mennyiségi mutatók imponálóak ebben az egységben, hanem a minőség is. Ezt jelzi, hogy termékeiknek mintegy háromnegyed része kapta meg az állami minőségi védjegyet. Országos akció elindítása is fűződik a nevékhöz; ők kezdeményezték, hogy a közszükségleti cikkek gyártásának öt éves tervét négy év alatt lehessen teljesíteni. A maguk részéről hívek a kezdeményezéshez. Az egyesülés egyébként egész termelési dinamikus növekvő. A gyártási termékmennyiség 26 százalékkal növekedett csak tavaly, méghozzá teljes egészében a termelékenység növekedéséből.

Hazánkkal már a kilencedik éve tartanak fenn széles körű műszaki-tudományos és gazdasági kapcsolatokat, mégpedig több magyar vállalat révén. Így például a Videotól több mint öttil-

Hall

— Mami vázát?
— Nem.
— Jól véleöntötte?
— Ne felelkünk 50 fonek.
— Nem.
— És az fonttal tan?
— Isten beszél!
— Milyen után meg?
— Érdejem is.
— Mielő irányjelző?
— És m?
— A sa ber el se k?
— Neke?
— Mit o tam, Káro?
— Pénz?
— Ez a le vizzel...
— És a?
— Miért?
— Mert sokat meg?
— Miért?
— Mert?
— A skót n...
— Te ná...
— Persz...
— Csupa...
— Csuki...

Az

Borongós...
a város nyá...
orrát. Egyéb...
tél.
Bahul Geza...
ve ment be d...
A vállalat...
telenkedett...
való kupac...
Az egész o...
Még a szoká...
mindenki tal...
Ki lehetett...
A szegény...
lenére sem t...
ritónó a szak...
veszélyességi...
Az ősi reg...
reggelén, am...
rát mit sem s...
elszámolási c...
deríthetetlen...
talan alakja...
vegőjében a f...
tás meg is je...
ki nem tájé...
hogy mi lehe...
Girgácz J...
apa egyéni...
bocsátkozott...
meg fogja te...
hogy hová fo...
Demeter Jó...
táros már tud...
vetik, úgy a k...
rül! Vészjós...
— Főkönyv...
majd keresnű...

Akiről utcát
neveztek el
Debrecenben

Pósalaki János

Pósalaki Jánosnak (?Debrecen, 1625—Debrecen, 1727), Debrecen egykori jeles főjegyzőjének ifjúkoráról keveset tudunk, de feltételezhető, hogy elvégezte a Kollégium alacsonyabb évfolyamait. Különben is a 17. sz.-i városi igazgatás jogi végzettségét nem kívánt, a matematikusabb joggyűjtemények intézése a prókator feladata volt.

Pósalaki jegyzősége Debrecen történetének igen viharos szakaszára esett. 1685-ben gr. Caraffa Antal császári tábornok 1 millió ft., Galga szultán tatar hordája 1690-ben 21 ezer ft., a váradi basa pedig 40 ezer tallér erejéig sarcolta meg a várost, hatalmas lékelt vagván annak gazdasági stabilitásán. Növelte a bajt, hogy 1690-ben Debrecen Erdélyvel együtt a Habsburgok fennhatósága alá került, s a várost mint kamarai birtokot a császár bárkinak eladományozhatta. Ebből a jogilag veszedelmes helyzetből Debrecen csak a szabad királyi városi jog emelhetette ki. Ennek elnyeréséért küldte a tanács Pósalakit Dobozsi (II) Istvánnal, s Komáromi Csipkés Györggyel (II) együtt 1692-ben Bécsbe. A küldetés sikerrel járt, I. Lipót 1693. apr. 11-i rendeletében Debrecen szabad királyi várossá nyilvánította, s ezzel a város bizonytalan jogi állapota megszűnt. Ebben nagy érdeme volt Pósalakinak, aki 1694-ben elnyerte a szenatori tisztséget is. Diplomáciai képességei mind nyilvánvalóbbá váltak, s a tanács ezen a területen igyekezett őt hasznosítani. Tagja lett annak a küldöttségnek is, melynek sikerült az 1695. jan. 26-án kezdődött pozsonyi tárgyalásokon a városi kérészeket, ahol Debrecen az országgyűléseken követve képviseltesse magát. Ez jelentette Debrecennek a kiváltságos városok sorába való tényleges besorolását. 1696-tól Pósalaki szinte állandóan úton volt. Bernáth János bihari nemes azzal változtatta meg, hogy kiküldetésük a maga hasznát keresi. A vád alaptalansága bebizonyosodott, s Bernáth megkövette Pósalakit.

1696. jún. 26-án a tanács bizalmának újabb megnyilvánulásként Pósalakit a pozsonyi országgyűlésre küldte, ahol újabb eredményt ért el: bizottság méri fel a háború vízvívatarában elszegényedett város anyagi helyzetét, s a felmérés eredményétől teszik függővé az új adóalap megállapítását. Lassan minden gazdasági természetű ügyben ő képviselte a várost. A váradi püspökség követelte a város ősi birtokai és szőlőskertjei utáni tizedfizetést, s a per Pósalaki közreműködésével megegyezéssel zárult. 1697-ben Savoyai Jenő érseki táborában járt, és sikerült neki a debreceni téli kvártélyosok számát csökkentenie, majd itthon megakadályoznia a helybeli kereskedők vetélytársainak, a görög kereskedőknek a letelepítését.

Pósalaki a Rákóczi-szabadságharc idején is fontos szerepet játszott a város történetében. A város féltette a Bécsből kapott kiváltságait, ezért egyszerre két vasat tartott a tűzben. 1703-ban Pósalakit Bécsbe küldte császárhűségének bizonyítására, de 1706-ban ugyancsak ő vitte a kuruc Károlyi Sándornak a város ajándékát. Sokszor forgott életveszedelemben. 1717-ben néptribunna is megválasztották (a főbíró után a legtekintélyesebb tisztviselő). Szenatori és egyházigazgatói tisztét haláláig megtartotta. A város elismerve érdemeit, követjárásával kapcsolatos anyagi kárának egy részét kifizette.

Pósalaki Jánosról a Homokkertben neveztek el utcát.

Dr. Nyakas László

SZABAD IDŐ * SZABAD IDŐ * SZABAD IDŐ *

AZ ORVOS TANÁCSA

A külföldi utazásról

Idegeit kíméli, aki utazásának előkészületeit időben elkezd. Ügyeljen arra, hogy okosan összeállított poggyászból ne hiányozzék semmi, de ne cipeljen felesleges holmikat sem. Elsősorban tisztálkodószerekre, váltó fehéreműre és az úticél időjárási viszonyainak megfelelő öltözékre van szükség. Gondolni kell a várható programokhoz szükséges, de célszerű öltözékre is. A mediterrán, mérsékelt, vagy forró égvégi országokban a legalkalmasabb viselet a szellős, könnyű, műszálmentes ruhafélé, mert ez nem akadályozza a bőr párolgását. Hegyvidéken feltétlenül gondolni kell melegbőr ruhára, pulóver, felöltő szükségességére is, kötött kabát és eső elleni védelem nélkül még a legforróbb nyárban se induljon el senki. Nagyon fontos a megfelelő, kényelmes lábbeli is!

Az utazásnál igénybe vevendő járművet válasszák ki egészségi állapotuknak megfelelően. Ha szív-, vérkeringési vagy érrendszeri panaszai vannak valakinek, ne válasszon légi vagy tengeri utazást! Ha sokat betegeskedik, ha gyakran fáj a feje, hosszabb autóbusszutazás káros lehet egészségére, és más kellemetlenségekkel is párosulhat. Ha az utazás előtt bármilyen betegséggel kezelés alatt állt, beszélje meg kezelő orvosával: nem jár-e az utazás a visszaesés veszé-

lyével? Csak az orvos által javasolt járművel és távol-ságra utazzék!

Szabadsága alatt mindenki biztosítsa önmaga számára a kikapcsolódást, pihenést. Az élményekkel zsúfolt külföldi utas esetleg túl nagy megerőltetéssel járhat és ennek hatását esetleg majd csak akkor érzi, ha már hazatért. Az utazás programjába ezért feltétlenül iktassanak pihenőnapokat, vagy hazatérés után szenteljenek erre néhány napot!

Akinek munkája megerőltető, intenzív, esetleg fizikailag, idegileg egyaránt túlságosan igénybe veszi, töltsön szabadságát kevésbé nyüzsgő fűrődhelyen vagy hegyvidéken. Általában azonban bárhol töltik is szabadságukat, legyenek minél többet a szabadban, jó levegőn, mert ez mással nem pótolható.

Városi lakosoknak egyre több utazási iroda falusi környezetet, (az elvesztett természetes környezet pótlásául), az ülfoglalkozásuknak, vagy az egyoldalúan megterhelő dolgozó embereknek pedig fokozott testmozgással, sportolással együtt járó üdülési formákat ajánl. Aki víz közelébe utazik, úszáson sokat, mert az úszás megmozgat minden izomcsoportot, frissítő hatású. Mindig csak a kijelölt helyen, a veszélyjelzőeknek megfelelően fürdőjenek. Külföldön — az esetleges nyelvi nehé-

ségek miatt — különösen fontos tájékozódni már előre az ilyen jellegű tudnivalókról. Akinek a fülével valaha valami baj volt, csak fülre erősen tapadó gumisapkában, vagy vízmentesítő fül dugóval ússzon, mert a hideg víz fülbe hatolva gyulladást okozhat, sőt egyensúlyi zavar is keletkezhet.

Lényeges arról is már előre tudni, hogyan táplálkozhat külföldön? Helyes, ha ez idő alatt igyekszik mindenki követni az ideális táplálkozási ritmust; bőséges reggeli, szerényebb ebéd, tízórai és uzsonnára gyümölcs vagy gyümölcsle, végül könnyű vacsora. Sajnos sokan vannak, akik valutamegtakarítás céljából hosszabb időn át hazán, azaz hidegkiszton élnek. Az ilyen módon megtakarított pénznek az egészség látja kárát!

Feltétlenül szükséges naponta legalább egyszer meleg, főtt ételt fogyasztani. A külföldi ételspecialitásokat csak az próbálja ki, akinek gyomra általában nem érzékeny, rincsenek emésztőszereivel panaszai. A gyümölcsöket feltétlenül alaposan meg kell utazás során is mosni, mert ezzel elkerülhetők a belfertőzések. Ugyancsak fontos érdeklődni az ivóvíz tisztasága felől. Vannak helyek, ahol csak forralt vizet vagy lehűtött teát tanácsos fogyasztani! Ez egyes fertőző betegségek megelőzését szolgálja.

KERESZTREJTÉNY

Érik a gyümölcs

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84

VÍZSZINTES: 1. Illyés Gyula Egy barackfára című verséből idézünk. (Zárt betűk: A, A, A, L, R.) Folytatás a függőleges 16. számú sorban. 13. Juharfa népies neve. 14. Csatorna a Balatonon. 15. Egyforma betűk. 16. Az idézet befejező része (Zárt betűk: A, A, G.) 18. Főzéléknövény. Római 501. 22. Határozószó. 24. Az emeletre. 26. Község Komárom megyében. 28. Munka argóban. 29. Gólyahang. 31. Gabonanövény. 32. Amúni kezd! 33. Fafajta. 35. Becézett férfinév. 37. Tiltószó. 38. Vörös angolul. 39. Valódi. 41. Sonka angolul. 42. Búza egyenmű betűi. 43. A logikai elemzés tana. 45. Képzés! 46. Ülőbútor. 47. Nagy nemet filozófus (Imánuel). 49. Úres kád! 67. Halfajta. 69. Fordított férfinév. 71. Kettőzve: egyik városunk. 72. Közlekedési eszközök. 75. Baráti nép. 77. Becézett női név.

FÜGGŐLEGES: 2. Megvizsgál. 3. Olasz és magyar autójel. 4. Sajttal ízesített. 5. Angol. 6. Az osztrák, a francia és a máltai gépkocsik jele. 7. A rádium vegyjele. 8. Kettős betű. 9. Mely személy? 10. Autómárka. 11. Római 45. 12. Hálából felajánlanak valamit. 16. Az idézet befejező része (Zárt betűk: A, A, G.) 18. Főzéléknövény. Római 501. 22. Határozószó. 24. Az emeletre. 26. Község Komárom megyében. 28. Munka argóban. 29. Gólyahang. 31. Gabonanövény. 32. Amúni kezd! 33. Fafajta. 35. Becézett férfinév. 37. Tiltószó. 38. Vörös angolul. 39. Valódi. 41. Sonka angolul. 42. Búza egyenmű betűi. 43. A logikai elemzés tana. 45. Képzés! 46. Ülőbútor. 47. Nagy nemet filozófus (Imánuel). 49. Úres kád! 67. Halfajta. 69. Fordított férfinév. 71. Kettőzve: egyik városunk. 72. Közlekedési eszközök. 75. Baráti nép. 77. Becézett női név.

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

ESZPERANTÓ

A Magyar Posta két forint névértékű bélyeggel népszerűsíti július 29-én az eszperantisták világtalálkozóját. Az augusztus hatodikáig tartó 68. világkongresszus át fogja a különböző területeken (sakkozás, számítástechnika, természetjárás, ifjúsági mozgalom stb.) működő és egymást megérténi vágyó emberek problémáit. Az évente ismétlődő világtalálkozások sorában már harmadszor ünnepeljük hazánkban a nemzetközi nyelv híveit. A posta Lengyel György grafikusművész tervrajzát valósítja meg bélyegként. A Pénzjegynyomda 739 800 fogazott és 5000 ragasztó példányt készít, ezek alapján földgömb előtt beszélő emberek jelképes rajza látható. Eszperantó bélyeg először 1957-ben adott ki a Magyar Posta, a bélyegpár 1 forintos értékű, a nyelv megalkotójának, L. Zamenhofnak arcképét is bemutatta. Akkor ovális alakú, eszperantó nyelvű bélyegző örkítette meg azóta is a nemzetközi nyelv híveinek különböző magyarországi rendezvényeit.

MAGYAR BALLON, MAGYAR BLOKK

Népszerűek vagyunk az NSZK-ban. Az új formában megjelenő Sammler-Dienst olyan filatelista érdekességekről ad hírt, amelyekről itthon alig hallottunk. Bemutatják fényképen a HA 802 hőlégballon első velencei-tavi repülésének borítékját. A ballon 200 levelet szállított az alkalomra utaló címkevel és fedélzeti bélyegzővel díszítve. Egy másik cikk keretében megtekinthetjük az osztrák Pro Juventute (Ifjúságért) mozgalom ballonnepülését, amelyet itt a küldemények God, valamint a főt gyermekváros postahivatala bélyegelt le. A Phila-Report címlapját az Interparlamentaris Unió budapesti ülését köszöntő magyar blokk képe díszíti.

9,35 DOLLÁR

Ilyen furcsa névértékű címleret nyomtat az USA postája, ez a telihold látképe előtt egy sást (címerállat és az ürréplés jelképe) ábrázolnak. A csak függőleges oldalukon fogazott bélyegket három darabot tartalmazó füzetekben hozták forgalomba. A drága bélyeggel kell barmentesíteni azokat a leveleket, amelyek az ürréplőgépen utján elvisznek a kozmoszba és visszahoznak a földre. Az érdeklődés rendkívül, mert az első égi posták az (Apollo 11 és 15 fedélzetén járt néhány levél) ára ezreket rúg. Még nem dönthetők el a visszatérő úrhajzon szállítható levelek mennyiségét. A 9,35 dollár összeg egyébként díjazási tétel, ezért 90 dekárs expressz küldeményt kézbesítenek bárhol az Egyesült Államokban a feladást követő 24 óra alatt. Az ürréplő természetesen csak a szokványos súlyú leveleket szállítják és nem garantálják a 24 óra belüli kézbesítést.

KERTBARÁTOK

A szamóca nyári ültetése

Azokban a kertekben, ahol a szamóca legalább három éve telepítették, feltétlenül szükséges van az ültetvény felújítására. A szamóca telepítésének legkedvezőbb ideje június végétől augusztus végéig kínálkozik számunkra. Ezalatt bőven van idő a tápanyag-feltöltésre, talajfertőtlenítésre és az ültetésre. A szamóca majd minden talajon termesztendő, csak a szelőséges talajokon — mint például az erősen kötött agyag, a szik, vagy a sívó homok — kár próbálkozni telepítésével.

A szamóca a tápanyagban gazdag talajon terem bőven, ezért ajánlatos a telepítés előtt a talaj tápanyag-utánpótlásáról gondoskodni. A szerves anyagokban gazdag talajban a levegő- és vízgazdálkodás folyamata is harmonikusabb, sőt a talaj szerkezete is javul. Leghelyesebb, ha istállótrágyázunk a majdani szamócaágyást. Egy négyzetméterre legalább 10–12 kilogramm szerves trágya jusson. Ha nincs istállótrágya, akkor hasznos lehet a jól kezelt komposzt is, vagy az újabb forgalmazott Cofuna nevű bioaktív humusztrágya is, amelyet baktériumtörzsek oltóanyagával dúsított szőlőtörkölyből készítenek. (A Badacsonyi és a Kiskunhalasi Állami Gazdaságban gyártják, beszerezhető a gazdaboltokban 40 kilogrammos zsákokban.) Ez utóbbi trágyából nagy hatása miatt 2–3 kilogramm is elegendő egy négyzetméterre. A szamóca, mint minden bogós gyümölcs káliumigényes növény, ezért hasznos, ha a tápanyagfeltöltés során káliumműtrágyát is juttatunk a talajba. A szamóca a klórtartalmú kálisó helyett jobban szereti a kén-savas káliumot, amelyből egy négyzetméterre 0,8 kilogramm elegendő.

A tápanyagkiszórás, a talaj-előkészítést és -fertőtlenítést követően készítsük el a szamócaágyásokat. Az új ágyások ne a régi

helyén készüljenek, hanem a kert egy másik, erre a célra alkalmas területén. Ha lehet, kerüljük az árnyékos helyet, mert a szamóca fényigényes.

Ha az ágyások talaja kezd megülepedni, akkor lássunk hozzá az ültetéshez. Ha saját hajtású palántákat ültetünk, mindig csak annyi indanövénykét szedjünk föl, amennyit néhány órán belül képesek vagyunk ültetni. A folyamatos főlésedés és ültetés jobb eredést tesz lehetővé. Ha máshonnan szerezzük be a palántákat, akkor azokat ültetés előtt néhány órára helyezzük vízbe. Az ágyások 80 centiméter szélesek legyenek. A tetejüket képezzük ki kissé domborúra, majd tömörítést végezt lapogassuk le. Ezután hozzállhatunk az ültetéshez. A töveket egymástól legalább 30x30 centiméterre, előre megjelölt és beöntözött talajba ültessük. Az ágyások szélén célszerű legalább 20 centiméteres sávot hagynunk.

Az ültetést követően újból öntözzünk, hogy az átültetéssel megviselt kis növénykék mihamarabb meggyökeresedjenek. Egy négyzetméternyi területre legalább 20 liter vizet érdemes kiöntöznünk, és ügyeljünk arra, hogy ez a mennyiség permetszerűen kerüljön a talaj felszínére, nehogy a fiatal palántákat kimosassa az öntözővíz. Az öntözést hetenként ismétljük meg, ám, ha gyakrabban van erre lehetőségünk, akkor a kisebb vízáradatok ki-juttatása hasznosabb.

A növénykék sorközzeit érdemes fekete fóliacsíkokkal takarni, mert ezek csökkentik a talaj párolgását, könnyítik tavaszi felmelegedését, meggátolják a gyomok elterjedését, s a jövő esztendői termés nem szennyeződik a csapadék által felverődő talajszemcséktől.

Bazsó Csongor

01

Ha y

A háziasszony pi gondja: mi ládának ebédre ra, ami gyors tő, tápláló, i kerül sokba. tojas, rövid id szerű ételek asztalra, de ne asszony akkor ha váratlan ve házhoz.

A tojásból nek igen mag zási értékük. anyagokat ta lárld mérszokbb alatt. Egy toj (KJ 276), 5,4 g fehérjét, 4,8 g szénhidrátot lamint A-, B-, mint, kalcium, fort.

Régebben a kolesterintart nem tartottá anyagforrásnak tyúkjóást tar nek az arthero artériafal elme idéző kolest sért. Ma már lalom a tojás kapcsolatban. kérdés, menny ember? A tá nia szakértői

A pad (Tadzik)

Egyszer a ha a seregét, és h napján az egyi gyabolyt. A fő szott:

— Micsoda f még az utat se

A padisah m vakat, szörnyű adta, hogy fog

A katonák e elé. A nagyúr e

— Akkor a llyen vakmerő!

— Jobb kicsi nak és ostobán a hangya.

— Milyen na tovább a padisah

— Hát igen, eszemnek.

— És miért o

— Az igazi d mindig mérték

— Mennyit e

— Elegendő e

Gyere

Az ókori

A régmúlt szeretnénk meg gedüs Géza regé nok és a fárao van ebben. Az Egyiptom világ bennünket. Oly amely térben és gyon messze va amelyben egy telmű és kép megkísérelte az a józan és z venni a küzdélr dek sok isten pá merdek sok pap len.

Ez a férfi fára is Egyiptom ki az Amenhotep neki, de ő maga idején Ehnaton Uralkodása alatt lat következett sok históriájába dődött az egyist atók bebizonyí Ehnaton uralkó emberibb volt a tomban.

— Az 1887-ik es Tell el-Amarn határában a régé elpusztult város láttak, s meglep pitották meg, felbukkanó szob borművek vajmi sonlitanak a r

Rövid határidőre vállaljuk

különböző kárpítmunkák készítését, átdolgozását, lakosság és közületek részére.

Cím:
BÜTORIPARI JAVÍTÓ KISSZÖVETKEZET
Debrecen, Galamb u. 23.
Telefon: 11-444.
Kárpítos részleg
Debrecen, Bem tér 2.
Telefon: 11-752

Július 21-30. NDK NEMZETI HÉT a debreceni és a hajdúnánási CENTRUM ÁRUHÁZBAN

A HAJDÚSZOBOSZLÓ ES VIDEKE ÁFESZ pályázatát hirdeti

Munkakör betöltésére. Birtvevetői képzéssel és megfelelő gyakorlattal rendelkezők nyújtsanak be PÁLYÁZATOT az alábbi címmel:
4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 16-18. szám, személyzeti osztály

HALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy VERES IMRE MAV-nyugdíjas 67 éves korában rövid, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 25-én, hétfőn délután 10 órakor lesz a Köztemető kolumbárlúmánán 1. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Salátró u. 28. II. 11. A gyászoló család. Részvétlétajogások mellőzését kérjük.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy ÖZV. TURZAI SANDORNE Bóna Emma, volt porcsalmi lakos 79 éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 26-án, kedden délután 11 órakor lesz a Köztemető kolumbárlúmánán 1. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Szalay Gy. u. 70. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy GYULAI ISTVAN, a MAV Járnyújtó nyugdíjosa 60 éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 26-án, kedden délután 2 órakor lesz a Köztemető kolumbárlúmánán 1. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Karácsony Gy. u. 3. I. 6. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy VARGA JÁNOS MAV-nyugdíjas, vezető főellenőr, kocsmester, 69 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 1983. július 25-én, hétfőn délután fél 2 órakor lesz a Köztemető kolumbárlúmánán 2. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Basahalom u. 22. A gyászoló család.

Gyakorlott gyors- és gépiró adminisztrátort felvessz a TIT megyei Szervezet, Vörös Hadsereg útja 45-47. Termelésirányító munkakörbe kivételében és egyidejűleg gépész vagy üzemtervező felvételünk. Kedvező fizetési feltételek. „Agilis 4762” jellegre a kiadóba.

A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat azonnali belépéssel felvezetői munkakörre és SZTK-ügynökre keres. Fizetés megállapítás szerint. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán Debrecen, Dózsai út 1.

A DEASZ felvezetői osztályt üzembe szakszak- és betanított cipőfeldolgozó-készítőket teljesítményben, egy műszakos foglalkoztatással. Jelentkezés: Deb. Monostoripályi út 11., az üzemvezetőnél. Telefon: 12-347. Gépjármű- vagy közepökű végzettséggel, 5-10 éves tmk-gyakorlattal rendelkező szakembert tmk-művezetői munkakörbe. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés a személyzeti osztályon, Deb., Rákóczi u. 37. Telefon: 17-577. Db., Rákóczi u. 37. Telefon: 17-577.

A KEVIEP Vállalat központi gépüzeme (Db., Vágóhid u. 18.) felvezető munkakörre szerkesztési lakatosok, hegesztők, géplakatosok, sztergályos, marós, hidraulikuszerelő, autófényszóró, gépszerező, autómotor-szerelő, automatika- és villany-szerelő munkakörökbe, valamint segédmunkásokra. Béréz megegyezés szerint. Gyermekes munkarend. Szükség szerint munkásszállást biztosítunk.

A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat azonnali belépéssel felvezető munkakörre és SZTK-ügynökre keres. Fizetés megállapítás szerint. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán Debrecen, Dózsai út 1.

A DEASZ felvezetői osztályt üzembe szakszak- és betanított cipőfeldolgozó-készítőket teljesítményben, egy műszakos foglalkoztatással. Jelentkezés: Deb. Monostoripályi út 11., az üzemvezetőnél. Telefon: 12-347. Gépjármű- vagy közepökű végzettséggel, 5-10 éves tmk-gyakorlattal rendelkező szakembert tmk-művezetői munkakörbe. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés a személyzeti osztályon, Deb., Rákóczi u. 37. Telefon: 17-577. Db., Rákóczi u. 37. Telefon: 17-577.

A KEVIEP Vállalat központi gépüzeme (Db., Vágóhid u. 18.) felvezető munkakörre szerkesztési lakatosok, hegesztők, géplakatosok, sztergályos, marós, hidraulikuszerelő, autófényszóró, gépszerező, autómotor-szerelő, automatika- és villany-szerelő munkakörökbe, valamint segédmunkásokra. Béréz megegyezés szerint. Gyermekes munkarend. Szükség szerint munkásszállást biztosítunk.

A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat azonnali belépéssel felvezető munkakörre és SZTK-ügynökre keres. Fizetés megállapítás szerint. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán Debrecen, Dózsai út 1.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy PUTNOKI ISTVÁNNÉ Orbán Julliana 69 éves korában rövid, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 25-én, hétfőn délután 13 órakor lesz a Köztemető kolumbárlúmánán 1. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Győrffy István u. 21. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy VARGA JÓZSEFNE Bakos Pirokka 59. évében, hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 25-én, hétfőn 14 órakor lesz a Köztemető kolumbárlúmánán 1. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: 4031 Debrecen, Tass u. 18. Előző lakás: Hajdúszoboszló, Áttila u. 4-6. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás
Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, SZIJYARTÓ ANDRÁSNE SÓRÁS Pirokka temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyszégs bánatukban részvételt osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, TÓTH SANDOR temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyszégs bánatukban részvételt osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, ÖZV. LEHOZCKI LASZLÓNE Karolyos Irma temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyszégs bánatukban részvételt osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk a Létiavételek közötti Tanácsnak és mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, CSISZÁR GYULA temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélyszégs bánatukban részvételt osztottak. A gyászoló család.

A BIOPAL Gyógyszergyár (Debrecen, Pallagi út 13.) azonnali belépéssel két és három műszakos munkakörbe gyógyszergyártó és vegyipari szakmunkásokat, betanított női és férfi dolgozókat, gyógyszer-vegyzszeres-munkásokat, valamint villany-szerelőket, lakatosokat, csőszerelőket, hűtőgépezőket, esztergályosokat, energia-ügyleteket, gépjármű-szakközépiskolát vezetőket.

A Háziipari Szövetkezet, Debrecen, Görbe u. 4. sz. azonnali belépéssel felvezető és műszakra géplakosokat, kötött termékek összeállításához varrónőket, bedolgozó, két műszakos és egy műszakos varrónőket, takarítónőket.

Az EPGEP alkalmaz gépjárművezető engedéllyel rendelkező anyabeszerező, szerkesztő, szerelvény- és szerszámlakatos, lakatos, hegesztő, asztalos, fényező, marós, villany-szerelő, 10. Jelentkezés: Debrecen, Ispóthy u. 10.

A H.-B. m.-i Tanács Kórház-Rendelőintézet alkalmaz felvezető és női dolgozókat mosodai és konyhai munkára. Jelentkezés a Bartók B. út 4. sz. alatt a munkügyi osztályon.

A TIGAZ debreceni üzemigazgató-sága azonnali belépéssel felvezető munkakörre és betanított műszaki irányú végzettséggel rendelkező műszaki rajzolókat, jelölőket Debrecen, Mikespályi út 2., munkügyi osztály.

A TIGAZ debreceni üzemigazgató-sága azonnali belépéssel felvezető munkakörre és betanított műszaki rajzolókat, jelölőket Debrecen, Mikespályi út 2., munkügyi osztály.

A DMVSC felvezető keres pályamunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Oláh Gábor u. 5. szám, létesítmény-gazdálkodási osztály.

A Hajdú-Bihar megyei Túzóltóparancsnokság felvelele keres 1 fő gépjárműszerelőt legalább 5 éves gyakorlattal. Erköls bizonyítványt szükséges. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: Debrecen, Csapó u. 43. sz. alatt a személyzeti főosztályon.

Az Asztalos, kertes, szakcsnót, segédmunkásokat, takarítónőket azonnali belépéssel alkalmaz a Debrecen-Pallagi Mezőgazdasági Szakközépiskola. A Debreceni Építőipari Vállalat lakatos-asztalos üzemi számlázó technikus keres felvelele. Most végzett jelöltjeinket is várjuk. Jelentkezés: Debrecen, Monostoripályi út 9-11., lakatos üzemvezetőnél.

A TIGAZ debreceni üzemigazgató-sága DARO-1720 gépre gyakorlattal és vizsgával rendelkező gépezőket alkalmaz 1 éves időtartamra. Jelentkezés: Mikespályi út 2. sz. Erretségizett, kezdő gyors- és géptörök vez fel a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat, Debrecen, Széchenyi út 13. sz. alatt. Jelentkezés a munkügyi osztályon.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyíregyházán 3 szintes társasház eladó. Erdőkölömi a nyíregyházi 19-007-es telefonon.

Leninvárosi, 2 szobás, összkomfortos, távfűtéses szövetkezeti lakásom tal debreceni tanácsra cserélem. Erdőkölömi a 23-607-es telefonon vagy „Augusztusi cseré” jellegre a kiadóba.

Másfél szobás, összkomfortos tanácslakás cserélek egy szobás, komfortosra vagy hárszere. „Nyíl utca környéke” jellegre a kiadóba.

Nagyerdő másfél szobás, földszintes, gázfűtéses OTP-lakásomat elcserélem a Nagyerdő környékén 2 szobásra, II. emeleti. „Ibolya” jellegre a kiadóba.

Első emelet 2 szobás, komfortos, Tanácsköztársaság úti tanácslakásomat + 200 négyzetméteres kertem csaldá házra vagy udvarral lakásra. „Udvar” jellegre a kiadóba.

Utcai, komfort nélküli másfél szobás, nagy konyhás, spájzos, gázfűtéses DIK-lakásomat elcserélem kisebb tanácslakásra (víz szükséges). „Szeretlek” jellegre a kiadóba.

Egyszobás, ékezőfülkés, összkomfortos, tanácslakásomat elcserélem 2-3 szobás debreceni tanácslakásra. Erdőkölömi a 23-607-es telefonon egész nap.

Megfelelő végzettséggel és gyakorlattal rendelkező anyaggyártási keresünk. Jelentkezni lehet „Július 239 617” jellegre a Hirdetőbe.

Építőipari előgyártásban jártas, középfokú végzettségű művezetőt felvesszünk

Debreceni Építőipari Szövetkezet, Debrecen, Hatvan utca 43. szám.

EXPRESSZ

Eladó kétszobás, kert házzal eladó, megosztva is. Bocskaikert, Monostor u. 2. sz. Erdőkölömi helyben Cseh István-nál.

Ebese 900 négyzetméter beépített, közművesített telek eladó. Hruyadi u. 60. sz.

Ikerház félkész állapotban eladó. Sarkadi I. u. 22. Erdőkölömi: Fülöp u. 10.

Kertes ház, 1 szobás-összkomfort + 1 szobás-konyhás eladó. Másfél szobás tanácslakás beszámítok. Eva u. 22.

3 szobás, összkomfortos, szép csaldá ház melléképületekkel. 301 négyzetm. területtel azonnal beköltözhető eladó. Debrecen, Landor Jenő u. 26.

Eladó kétszobás, alapincézett, különálló ház. Erdőkölömi hétvégén 9-17-ig, hétköznap 14-18-ig. Lorántffy u. 3/B.

Eladó kertcsaldá ház, javításra szorul, késszépített. Malvin u. 70.

360 négyzetm. területen ikerházépítéshez társat keresünk. Erdőkölömi: Lándza u. 6., vagy Gyulás Csaba, Debrecen, Vécsey utca 39.

Kétszobás, összkomfortos, utcai hárszél eladó vagy elcseréljük. Nyíl u. 130.

Gazdasági társuláshoz társat keresek. „Jó jövdelem” jellegre a kiadóba.

Összkomfortos csaldá ház új melléképületekkel. Macs, 19-esek útja 36.

Kétszobás, ékezőfülkés, 61 négyzetméteres, első emeleti OTP-s lakást 160 000 Ft hitellel és kétszobás, ékezőfülkés, 51 négyzetméteres, hetedik emeleti tanácslakás cserélni kértés házra sima cserélni. „Oszki költözés” jellegre a kiadóba.

Külnálló szoba-konyha kiadó. Kenyegutca 6. Sarkany utcaóli nyíl.

Bütorozott lakást bérelne fiatal házaspár, egy kisgyerekek. Nagyné. Szappanos u. 18.

Eladó jó állapotban levő UAZ 469/B típusú személygépkocsi. Hajdúdorog, Fehértói u. 5.

Energizált lakást bérelne vagy központi telephérek lakatos-hegesztő, gépezőszerező, autószerelő és segédmunkások munkakörökbe alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Hét vezér u. 21., gépezési osztály.

A Hajdúszoboszló Övönöképző Intézet felvelele keres gyors- és gépiró tudó munkatársat adminisztratív munkakör betöltésére. Erdőkölömi lehet az intézet igazgatói hivatalában.

A Debreceni Agrártudományi Egyetem számítástechnikai laboratóriuma pályázatot hirdet számítástechnikai munkatárs munkakör betöltésére. A jelentkezők feltétele: felsőfokú számítástechnikai végzettség, rendszereszerzési, programozási gyakorlat. A pályázatot az egyetem laboratóriumbá részletes önéletrajzzal kérjük benyújtani. Cím: Debrecen 4015, Böszörményi út 138. D épület.

A H.-B. m.-i Tanács Kórház-Rendelőintézet alkalmaz férfi és női dolgozókat mosodai és konyhai munkára. Jelentkezés a Bartók B. út 4. sz. alatt a munkügyi osztályon.

ALLÁS

Bejárónót keresek reggel 6 órára. Békésné, Nyíl utca 97.

Ajánló-állásért ületembe számlaképes kérelmeket, legszébb Burda-modell, hímett muszlinból, orgánából. Viola u. 4. Honvéd utcából.

Mákgubó-felvásárlási felvelelelőtelepünkön, Csap u. 3. sz. megkezdjük 10,50 Ft/kg-os egységáron. Debreceni ÁFESZ.

Kozmetikus és látszerés. Jelentkezést várjuk jónnan épült szolgálatóházunkba. Kedvező működési és műhelyfeltételek biztosítunk. KIOSZ-alapszervezet, Hajdúhadház.

Négyszeres, vonóhoroggal, három évre vizsgázta Warburg de Luxe személykocsi eladó. Andházi u. 4. fszt. 1. Simonyi útból. 26-424-es telefonon 17 óra után.

1200-as Zsiguli műszaki nélküli, üzempékes állapotban eladó. Erdőkölömi Nagy András, Balmazújváros, Vörösmarty u. 32. sz.

Bilisenő IFA tehergépkocsi műszaki vizsgára előkészített eladó. Sáránd, Viola u. 2.

Bevezetett dohánybázis pavilon eladó. „150 000 Ft” jellegre a kiadóba.

Lakatos, hegesztő, esztergályos munkát vállalok. Paizs u. 16. Kurucz u.-ből.

Nagyteremtő veranda és rotás ablak, használt tele- és íveges ajtó eladó. Gyűrű u. 14.

A Debreceni Ruházati és Szolgálati Kiszövetkezet CB-készületek forgalmazását kezdte meg. Vétel, eladás, közvetítés vállalatok felé is. Továbbra is vásárolunk szervenjellegű ruházati cikkekkel, munkaruházattal, mindenféle műszaki, lakberendezési tárgyakat (kivéve bútor), motort, kerékpárt, regiszéket, porcelánokat, festményeket stb. Felvásárlóhely: Debrecen, Hatvan u. 17. Műszaki bolt: Debrecen, Csapó u. 25.

Új cserékálya építés, 3 éves garanciával, vidékre is. Telefon: 24-437. Levélcím: Losonczy, 4026 Debrecen, Bem tér 17.

Széknyelők, reka-miék, egyéb bútorok vétel, eladása. Pásti u. 8.

Dolgozókat alkalmaznak

A Debreceni Állattenyésztő Vállalat debreceni állomása azonnali belépéssel felvezetői munkakörre és SZTK-ügynökre keres. Fizetés megállapítás szerint. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán Debrecen, Dózsai út 1.

A H.-B. m.-i Állatforgalmi és Húsipari Vállalat felvelele keres esztergályos, géplakatos, villany-szerelő, targoncavezető szakmunkásokat, valamint E kategóriával rendelkező tehergépkocsivezetőket és hűsűföldolgozókat férfi és női segédmunkásokra. Jelentkezni lehet a vállalat munkügyi és bérosztályán, Debrecen, Rigó u. 2.

A Hajdú-Bihar megyei Vir- és Csatornázást Vállalat központi telephérek lakatos-hegesztő, gépezőszerező, autószerelő és segédmunkások munkakörökbe alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Hét vezér u. 21., gépezési osztály.

A Hajdúszoboszló Övönöképző Intézet felvelele keres gyors- és gépiró tudó munkatársat adminisztratív munkakör betöltésére. Erdőkölömi lehet az intézet igazgatói hivatalában.

A Debreceni Agrártudományi Egyetem számítástechnikai laboratóriuma pályázatot hirdet számítástechnikai munkatárs munkakör betöltésére. A jelentkezők feltétele: felsőfokú számítástechnikai végzettség, rendszereszerzési, programozási gyakorlat. A pályázatot az egyetem laboratóriumbá részletes önéletrajzzal kérjük benyújtani. Cím: Debrecen 4015, Böszörményi út 138. D épület.

A H.-B. m.-i Tanács Kórház-Rendelőintézet alkalmaz férfi és női dolgozókat mosodai és konyhai munkára. Jelentkezés a Bartók B. út 4. sz. alatt a munkügyi osztályon.

ALLÁS

Bejárónót keresek reggel 6 órára. Békésné, Nyíl utca 97.

Ajánló-állásért ületembe számlaképes kérelmeket, legszébb Burda-modell, hímett muszlinból, orgánából. Viola u. 4. Honvéd utcából.

Mákgubó-felvásárlási felvelelelőtelepünkön, Csap u. 3. sz. megkezdjük 10,50 Ft/kg-os egységáron. Debreceni ÁFESZ.

Kozmetikus és látszerés. Jelentkezést várjuk jónnan épült szolgálatóházunkba. Kedvező működési és műhelyfeltételek biztosítunk. KIOSZ-alapszervezet, Hajdúhadház.

Négyszeres, vonóhoroggal, három évre vizsgázta Warburg de Luxe személykocsi eladó. Andházi u. 4. fszt. 1. Simonyi útból. 26-424-es telefonon 17 óra után.

1200-as Zsiguli műszaki nélküli, üzempékes állapotban eladó. Erdőkölömi Nagy András, Balmazújváros, Vörösmarty u. 32. sz.

Bilisenő IFA tehergépkocsi műszaki vizsgára előkészített eladó. Sáránd, Viola u. 2.

Bevezetett dohánybázis pavilon eladó. „150 000 Ft” jellegre a kiadóba.

Lakatos, hegesztő, esztergályos munkát vállalok. Paizs u. 16. Kurucz u.-ből.

Nagyteremtő veranda és rotás ablak, használt tele- és íveges ajtó eladó. Gyűrű u. 14.

A Debreceni Ruházati és Szolgálati Kiszövetkezet CB-készületek forgalmazását kezdte meg. Vétel, eladás, közvetítés vállalatok felé is. Továbbra is vásárolunk szervenjellegű ruházati cikkekkel, munkaruházattal, mindenféle műszaki, lakberendezési tárgyakat (kivéve bútor), motort, kerékpárt, regiszéket, porcelánokat, festményeket stb. Felvásárlóhely: Debrecen, Hatvan u. 17. Műszaki bolt: Debrecen, Csapó u. 25.

Új cserékálya építés, 3 éves garanciával, vidékre is. Telefon: 24-437. Levélcím: Losonczy, 4026 Debrecen, Bem tér 17.

Széknyelők, reka-miék, egyéb bútorok vétel, eladása. Pásti u. 8.

Dolgozókat alkalmaznak

A Debreceni Állattenyésztő Vállalat debreceni állomása azonnali belépéssel felvezetői munkakörre és SZTK-ügynökre keres. Fizetés megállapítás szerint. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán Debrecen, Dózsai út 1.

A H.-B. m.-i Állatforgalmi és Húsipari Vállalat felvelele keres esztergályos, géplakatos, villany-szerelő, targoncavezető szakmunkásokat, valamint E kategóriával rendelkező tehergépkocsivezetőket és hűsűföldolgozókat férfi és női segédmunkásokra. Jelentkezni lehet a vállalat munkügyi és bérosztályán, Debrecen, Rigó u. 2.

A Hajdú-Bihar megyei Vir- és Csatornázást Vállalat központi telephérek lakatos-hegesztő, gépezőszerező, autószerelő és segédmunkások munkakörökbe alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Hét vezér u. 21., gépezési osztály.

A Hajdúszoboszló Övönöképző Intézet felvelele keres gyors- és gépiró tudó munkatársat adminisztratív munkakör betöltésére. Erdőkölömi lehet az intézet igazgatói hivatalában.

A Debreceni Agrártudományi Egyetem számítástechnikai laboratóriuma pályázatot hirdet számítástechnikai munkatárs munkakör betöltésére. A jelentkezők feltétele: felsőfokú számítástechnikai végzettség, rendszereszerzési, programozási gyakorlat. A pályázatot az egyetem laboratóriumbá részletes önéletrajzzal kérjük benyújtani. Cím: Debrecen 4015, Böszörményi út 138. D épület.

A H.-B. m.-i Tanács Kórház-Rendelőintézet alkalmaz férfi és női dolgozókat mosodai és konyhai munkára. Jelentkezés a Bartók B. út 4. sz. alatt a munkügyi osztályon.

Az Őrvényesi malom

Hazai tájakon

Őrvényes és környéke

A Balatonba ömlő Pécsely-patak mentén, a Tihanyi-félszigettől nyugat felé haladva igen szép környezetben, kellemes pihenő-fürdőhely ölik szemünkbe: Őrvényes. Egyike a Balaton-part legkisebb és leghangulatosabb településeinek. A nagy fürdőhelyek telítettsége még szerencsére nem érte el. Hangulatát, színeit hamisítatlan, jellegzetesen balatoni-falusi jellege adja. Néhány különösen érdekes műemlékkel találkozhatunk Őrvényesen.

A mút mentén, a vasútállomást éppen elhagyva szemünkbe ölik egy kis domb, meglehetősen jó állapotban levő romokkal. Megszemlélve láthatjuk, hogy egy szép, régi sírkövekben gazdag temetőtől övezett templom romjainál állunk, mely a XIII. század első felében épült, román kori, egyhajós templom maradványait jelzi. A szentély és diadalív még ma is áll.

A túlsó oldalon lefelé sétálva a Pécsely-patak a műemléknek nyilvánított kedves hangulatos, régi vízimalom kerekét hajtja. Eredeti bútorokkal, edényekkel, a malomipar számos régi, még mindig használható szerszámával ismerkedhetünk meg ebben a miniatűr múzeumban. A malom ma is ugyanúgy örül, ahogyan több száz éve egyfolytában pergett le a tiszta, finom liszt a kövei között. Rekonstrukciója igen gazdag tapasztalatokon alapszik: Őrvényes régés-regi malmos település, már az Árpád-házi királyok oklevelei is megemlékeznek az őrvényesi vízimalomokról. Természetesen a mai malommúzeum nem annyira régi: a XVIII. században épült, de a már előtte régen ott működő malom helyére. A benne elhelyezett népművészeti gyűjtemény darabjai egytől egyig a falu malmaiból származnak.

A falu hangulatos, nagy gyümölcsösökkel, szőlőkkel tarkított házi között sétálva szemünkbe ölik egy szép barokk templom a XVIII. századból: mellékol-tárn és szőszéke későbbi, a klasszicizmus idején készült. A Szent Imréről elnevezett templommal egyidős a szintén barokk stílusú kőhid is, melyet Napomoki Szent János szobra díszít.

A római időknek is maradtak fenn emlékei Őrvényes határában. Egyik percről a másikra jellegzetes dunántúli táj tárul elénk: a játékosan kanyargó, tiszta vizű Pécsely-patak kis erdőfoltokat, réteket, nádszigeteket csobog körül. Sétánk során rövidesen nagy kiterjedésű rommezővel találkozunk: a III. századból származó római épületeket láthatunk, rendezetten, szépen feltárva. Pontosan látszanak a hajdani villák alaprajzai, a tágas, kényelmes termek, a nagy verandák, medencék; a pihenést kereső és a táj szépségét csodáló kíváncsi ember természetesen igazodó építményeinek emlékei. Különlegesség közöttük egy kovácsműhely maradványa — eszközeit s az itt talált számos kőfaragványt, oszlopmaradványt, edényeket, használati tárgyakat, ékszereket a Tihanyi Múzeumban őrzik.

A jó bort kedvelőknek Őrvényesről szép kirándulás ígérkezik Dörgicsére, Vázolyba. Aki viszont a Balaton vidéki népi építkezés további szép példáit kívánja megtekinteni, indulhat Balatonudvari felé is, ott szintén láthat érdekességeket. A balatoni mút közvetlen közelében fekszik a régi, védett temető, ahol a XVIII. század végétől kezdődően találhatók sajátos, sziv alakban kifaragott, népies barokk stílusú sírkövek.

Révy Eszter

Szivtemető Balatonudvariban (MTI-fotó — KS)

Július 24—29.

Nyolc nemzet válogatottja Hajdú-Biharban

Ifjúságiak a Főnix Kupáért

A labdarúgás szerelmesei a nyári holszezonban különös csemegét élvezhetnek a következő napokban. Első alkalommal kerül sor a DMVSC rendezésében a Főnix Kupa nemzetközi ifjúsági labdarúgótornára, melyen nyolc nemzet válogatottja vesz részt. A fiatalok az 1966-os korosztály legjobbjai.

A küzdelemsorozat július 25-én a nagyerdei stadionban délelőtt 10 órakor az ünnepélyes megnyitással kezdődik, melyet az Anglia—Jugoszlávia találkozó követ. A csapatok két négyes csoportban selejtező mérkőzéseket vívnak, melyeknek színhelyei Balmazújvárosban, Hajdúböszörményben, Hajdúszoboszlón és Püspökladányban lesznek. A résztvevő országok csoportbeosztása:

A-csoport: Anglia, Görögország, Jugoszlávia, Svájc.

B-csoport: Csehszlovákia, Dánia, Svédország, Magyarország.

A csoportelsők közötti döntőre július 29-én a nagyerdei stadionban kerül sor.

A torna szervezőitől kapott értesülés szerint az angol csapatot „rangos” vezérkar kíséri el a Hajdúságba. Itt lesz sir Harold Thompson, az angol labdarúgó-szövetség volt elnöke (jelenleg nyugdíjas) és a felnőtt válogatott jelenlegi szövetségi kapitánya, Bobby Robson is.

Kerekes marad

Az MLSZ-ben serény munka folyik, pénteken hat olyan esetben mondták ki a végső szót, amely nevesebb játékosok átigazolásával kapcsolatos.

A ZTE együttese két labdarúgóval erősített: a Nagykanizsai Olajbányásztól Csepregi András, Keszthelyről pedig Sopor Antal került Zala megye reprezentatív együtteséhez. Döntés született a Debreceni MVSC csatára, Kerekes György ügyében. Ismeretes, hogy az NB I-ből búcsúzott debreceni csapatból Kerekes a fővárosba, a Ferencvárosba tartott. Arra hivatkozott, hogy a DMVSC-hez fűződő szerződésében vele szemben klubja hibát követett el, ezért kérte átigazolását. Az MLSZ úgy döntött, hogy ilyesmiről szó sincs, Kerekesnek maradnia kell. Ugyanez igaz Dékány Gáborra, aki a Csepelből az Ú. Dózsa-ba szeretett volna elköltönni. Erről a tervéről most már le kell tennie, még egy éves szerződés köti őt a vasvári egyesülethez.

Különös utat „tett meg” az utóbbi öt évben Magyar Balázs, a DUSE labdarúgója. Az említett időszakban ugyanis nem kevesebb, mint hat klubot járt meg. Ennek a folyamatnak az MLSZ illetékes bizottsága ezúttal úgy vetett véget, hogy hozzájárult Magyarinak a DMVSC-hez való átigazolását. Egy kikötéssel: innen 1987. június 30-ig nem távozhat, azaz kizárták őt az átigazolásból. Ugyancsak a DUSE sportolója Makszin Miklós, aki ellen fegyelmi eljárás volt folyamatban. A mostani döntés szerint a Debreceni Kinizséhez igazolt. Erre majd akkor kerül sor, ha a jelenleg külföldön tartó Kinizsi vezetői elküldik az MLSZ-hez az érvényes átigazolási lapot.

Hét végi sportműsor

Július 23., szombat
Labdarúgás. Gázvezeték utcai sporttelep, 17: D. Volán—Nagyvárad—Blanuria. Barátságos nemzetközi mérkőzés.

Videken: Mezösas—Komádi (16.30, a Berettyó Kupáért).

Július 24., vasárnap

Labdarúgás. Videken. (17 óra): Kaba—DMVSC (Divinyi, Fodor F., Szabó I.), Berettyóújfalú—D. Universitas (Daróczy, Antal, Zsupos.), Létavértes—Hajdúböszörmény (Szabó J., Nyéki, Meleg), Hajdúnánás—Hajdúszoboszló (Juhász, Vincze, Boros), Derecske—Püspökladány (Makó, Németh V., Csató, Sárrétudvari—D. Volán (Bunyadi, Cseh, Oláh), Komádi—Balmazújváros (Fazekas, Benedek, Domokos), Polgár—Hajdúdorog (Tóth S., Könyű B., Vass), Körösszegapáti—Nagyvárad (Nagy J., Németh J., Kiss F.), Tépe—Hajdú Vasas (Pataki, Szilvási, Zám), Mikepércs—Vámospercs (Veress, Turi, Inczédy).

Mérkőzések az MNK-ért. — A Berettyó Kupáért (16.30): Kismarja—Konyár, Esztár—Pocsaj, Zsáka—Hencida, Gáborján—Szentpéterszeg, Magyarhomorog—Csokmó, Váncsod—Biharkeresztes. — A Hortobágy Kupáért (17): Tiszacsege—Görbeháza, Monostorpályi—Hosszúpályi, Hajdúszoboszló—Hajdúhadháza, Nyírmartonfalva—Nyírcsád, Nyírbárány—Fülöp, Bagamér—Álmosd, Sáránd—Hajdúbagas.

A tanár úr

Eddig csupán futó ismeretség kötött dr. Lakat Károly labdarúgóedzőhöz, legalábbis ami a debreceni találkozásokkal illeti. Az elsőre is jól emlékszem, pedig már majd' 34 esztendő telt el azóta. A lengyelek elleni mérkőzésen játékos volt a magyar labdarúgó-válogatott, amely akkor Henni — Balogh II., Börzsei, Lantos — Bozsik, Lakat — Egresi, Keszthelyi, Deák, Puskás, Cibor összeállításban 8—2-re győzött. Találkozásunk a második alkalommal tartalmasabb, részletesebb volt 1979 októberében. Ő volt a szakvezetője a Finnország ellen szereplő magyar labdarúgó-válogatott, amely ezúttal 3—1-re nyert Debrecenben, a nagyerdei stadionban. Majd' egy hetet töltöttem ekkor dr. Lakat Károssal. Harmadik találkozásunkra a napokban került sor. Talán már nem futó ismeretség. Talán tartós barátság is lehet a DMVSC NB II-es labdarúgócsapatának lett a szakvezetője. Eppen ezért megkértem, hogy mutakozzon be olvasóinknak.

Győrött születtem, édesapám az ottani vagongyárban. Akkoriban a SZAK az első osztályban volt negyedik, sőt harmadik helyezett is. S micsoda társak közt játszottam? Tóth Gyuri, Kiss-Kalmár, Raffai, Baróti, a gólkirály Kalmár és Toldi Géza is. A fővárosban több egyület hívott — szerencsémre koromtól volt kerestem, a Ferencváros is. Tagja lehettem a legendás hírv FTC-nek, még 1943-ban. Az idősebbek emlékezhetnek rá, micsoda csapatunk volt, mikor a győri nyomda igazgatója volt, ma már nyugdíjas. Ha már megemlítettem öcsém, hadd mondjam el, hogy a minap otthon jártam, és testvérem mosolyogva mondta: „No, Karcsi! Kék-sárga csapatnál kézd a focit, s úgy látom, kézd-sárgáknál fejezed be.” — Igen, iskolás koromban utcai csapatban kezdtem a labdarúgást, amelynek kék-sárga volt a színe, s nincs kizárva, hogy a debreceni kék-sárgáknál fejezem be labdarúgó pályafutásomat, annál is inkább, mivel az ősszel betöltöm a 63. életévemet.

Visszatérek annak elmondására, hogyan teljesült a vágyam, s lettem tanár. Érettségi után Szegedre kerültem a polgári főiskolai tanárképzőbe, ahol magyar irodalom és történelem szakon tanári diplomát szereztem. Budapestre kerültem, ahol a Váci úti, majd a Kötöny utcai polgáriban 17 évig tanítottam a srácokat, igazgatóhelyettes is voltam. Időközben az Eötvös Loránd Tudományegyetemen újkori történelemből doktori diplomát szereztem. Így teljesülhetett ifjúkori álmom. De volt nekem másik vágyam is...

Már gyerekkoromban elhatároztam, hogy a Fradi játékosja leszek. Szegeden előbb a KEAC-ban játszottam egy évig, majd átkerültem a Szegedi AK NB I-es

Dr. Lakat Károly a finnek ellen itt szerepelt magyar válogatott játékosait moziba, színházba vitte. Legutóbb Balmazújvárosban arra is sort kerített, hogy a DMVSC játékosai látogatást tegyenek a Veres Péter Múzeumban. Az edzőmérkőzéseken sokszor a szurkolók közé ül — kíváncsi vagyok a meglátásaikra, véleményükre, mondja. Szóval valóban „tanár úr”, aki azt szeretné, úgy igyekezik munkálkodni, hogy a rábizott sportolók teljes értékű embereké váljanak, ne csak a labdarúgást, hanem a környezetüket, a kultúrát is becsülik, szeressék. Mi is reméljük, hogy az eddig sok sikert elért edző Debrecenben is eredményesen hasznosítja gazdag tapasztalatait.

Fülep Kornél

Kétezeren átússzák a Balatont

„Széles a Balaton vize...” különösen azoknak, akik arra vállalkoznak, hogy átússzák a magyar tengert. Az olimpiai ötróba tömegsportakció, melyet az XXIII. nyári olimpiai játékok kapcsán hirdettek meg újabb állomáshoz érkezett. A próbázók ma Boglárlelle és Révfülöp között tettek eleget az úszáskövetelményeknek. Az 5,2 km-es távot három óra alatt kell teljesíteni.

A Somogy megyei TSH vezetői elmondták, hogy a Balaton-átúszásra rekordnevezés érkezett. Írásban mintegy 1700-an jelezték indulási szándékukat, de a helyszíni nevezéssel együtt a résztvevők száma várhatóan

meghaladja a 2000-et. A szervezők alapos felkészülését bizonyítja, hogy akár 4000 úszót is fogadni tudnak. Gondoskodtak a környező kempingekben a szálláshelyekről, megszerverték a mentő-biztosító szolgálatot, amely hajósokból, hozzáértő szakemberekből áll. Több tucat csónak és kisebb-nagyobb motoros hajó ügyel a rajt és a cél között. Az OTSH Egészségügyi Intézetének KISZ-esei úszás előtt mindenkit megvizsgálják.

Debrecenből többen utaztak a Balaton partjára teljesíteni a nagy népszerűségnek örvendő tömegsportakció próbáját.

Juliális

KISZ-juliális a Vekeri-tó mellett

Ma, július 23-án reggeltől estig a Vekeri-tó mellett az immár hagyományos KISZ-juliális rendezvényen vehetnek részt a fiatalok. A nyári szünetben kellemes hétvégeket ígérkezik a színesen pergő programozott és a tó melletti ligetek, mezők környezetében.

Fél tízkor a Balmazújvárosi fúvószenekar ad térzenét, tízkor kerül sor a juliális megnyitójára. Ezután a Folk 81 debreceni countrygyűtes, majd Gál Csaba ad műsort. A Bethlen Gábor Szakiskola citerazenekara és a Bocskai táncgyűtes („Ki mit tud”-os programjával) még a délelőtti órákban lépnek fel.

A Patria dalban egykor kezdő műsorát. A vespéremi Petőfi Színház fiatal művészei a *Pathelin* című régi vásári komédiát adják elő, két órai kezdettel. A Debreceni Ruhagyár divatbemutatót tart délután háromtól. A MÁV Járóváltó csoportja rockbalett programot mutat be, Feldmayer István pedig egyszólamú produkciót. A Re-show együttes, a Lakótelepi SE karatészakosztálya, Weisz György humorista délután hatig adják egymásnak a pódiumot — azután átengedik a 100 Folk Celsius együttesnek.

A Vekeri-tóhoz közeli szánkódombon ügyességi motoros terepversenyt szervezett a MÁV Járóváltó túramotoros KISZ-alapszervezete, 50-125 köbcenti alatti, 50-125 köbcenti közötti és 125 köbcenti feletti kategóriákban, férfi és női motorosok részére egyaránt, délelőtt fél tízenegytől.

A veker-i tavi szigeten az MN 9127 szervezésében polkaszínó lesz délelőtt 11-től. Délután egy órától sportversenyek, gyermekjátékok, kispályás labdarúgó-bajnokság a tó mellett.

A KIOSZ és a KISOSZ megyei szervezete a Debrecen városi KISZ-bizottság által a veker-i tavi pihenőközpontban rendezendő juliális programjához csatlakozva szórakoztatási vásárt rendez kispályás termékekből, a kamposzjai gyermekvasút építésének megsegítésére.

A helyszínen, a Vekeri-tó mellett lehet étkezni, van szabadtéri főzési lehetőség is. A MÁV Járóváltó sűrített járatban közlekednek ma a buszok.

A KISZ debreceni városi bizottsága, az Ifjúságpolitikai klub, a Kölcsey Művelődési Központ és az MN 9127 KISZ-szervezete, azaz a rendezők várják minden fiatal, mindenkit a juliálisra.

MŰSORAJÁNLAT. Vasárnap a Kossuth rádióban 7.23-kor hallható a *Kopogtatás* című műsor, amelyben művelődéspártól üzemekről, vállalatokról lesz szó.

FIATAL MŰVÉSEK TALÁLKOZÓJA. Július 22-24. között a Budapesti Sportcsarnokban és környékén rendezik meg a fiatal művészek országos találkozóját. A találkozó képzőművészek, előadóművészek, iparművészek, ifjú népművészek, országos szervezetek és vidéki stúdiók tagjai vesznek részt, többek között a Csokonai Színház fiatal művészei is.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. Debrecenben, júl. 23-án, szombat reggel 6 órától vasárnap reggel 6 óráig dr. Zsupos Sándor (Debrecen, Hatvan utca 41. IV. emelet, telefon: 22-657) látja el az állatorvosi teendőket.

„KULTURÁUTÓBUSZ.” A derecskei művelődési központ különjárati autóbusszal segíti a szegedi szabadtéri játékok, a gyulai Várszínház és a nyíregyházi népművészeti kiállítás programját megtekinteni szándékozókat. Korábban búkai és lillafüredi túrákra is szerveztek túrautakat.

Készül az ebéd

(Iklódy János felvétele)

Számítógép a mezőgazdaságban

A NOVOTRADE Rt., az Észak-hajdúszági Mezőgazdasági Együttműködés (EME) és a hajdúnánási Béke Termelőszövetkezet közös szervezésében került sor a közelmúltban a Commodore-64 típusú személyi számítógép bemutatására a Béke központi irodájában. A bemutatón az EME taggazdáságainak képviselői megismerhették a Commodore számítógép felhasználásának lehetőségeit. A résztvevők fontos célként fogalmazták meg, hogy a taggazdáságok a lehetőségekhez képest közös programrendszereket alkalmazzanak. Így könnyebb az együttes tevékenység koordinálása és az eredmények értékelése is.

A Commodore-64 kisszámítógép, amelyet a NOVOTRADE Rt. és Fotoelektronikai Szövetkezet hoz forgalomba, kategóriájában a világon is az elsők között szerepel. Előnye, hogy a gépek egymással összekapcsolhatók és nagy-számítógéphez is csatlakoztathatók.

A mezőgazdasági alkalmazásra lehetőség nyílik egybe- és különként a termelési folyamat optimalizálásában, a növénytermesztésben és az állattenyésztésben, valamint a készletgazdálkodásban. A számítógépes rendszer kiépítése lehetőséget ad a gazdaságok közötti szorosabb együttműködésre.

Anyagmozgatás a mezőgazdaságban

A mezőgazdasági anyagmozgatás ma már nemcsak a termelés egyes munkafolyamatait köti össze, hanem számos műveletnek ütemét is meghatározza. Sem a vetés, még kevésbé a betakarítás nem nélkülözheti a hatékonyan működő anyagmozgató géplánc jól szervezett munkáját.

Dr. Knoll Imre könyve a mintegy 50-féle anyagmozgató gép részletes ismertetésével kezdi mondanivalóját, miközben kimerítő útmutatást ad méretezésükre és tel-

jesítőképeségük ellenőrzésére is. Ezeket a tudnivalókat gyakorlati szempontokkal teszi teljessé. A továbbiakban a mezőgazdaság valamennyi terményének és termékének anyagmozgatási technológiáját elemzi, választ adva a mit, miért kérdéseire. Végül a hogyanát az anyagmozgatás folyamatainak szervezése és rendszerbe állítása című fejezet magyarázza meg. Ebben a részben főként az optimum meghatározásának módját emeli ki.

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: CS. NAGY IBOLYA — TELEFON 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS
szombat estig: Kevés nappali gomolyfelhő-képződés, száraz idő lesz. A légmögázás mérsékelt marad. A legmagasabb nappali hőmérséklet 24, 29 fok között alakul.

1983. JÚLIUS 23., SZOMBAT
LENKE NAPJA
A Nap két 5.10 — nyugszik 20.30 órakor (Debreceni adatok: 5.00 és 20.20 óra)

KIRÁNDULÁS. A földesi művelődési központ vegyes kórusa háromnapos cseh-szlovákiai, illetve hazai kiránduláson vett részt a földesi Rákóczi Tsz autóbusszával. A kirándulók többek között megnézték a Magas-Tátra két nevezetességét, a Tarpataki-vízesést és a Csorba-tavat is.

BAYREUTHI ÜNNEPI JÁTEKOK. Idén 72. alkalommal rendezik meg vasárnap a híres bayreuthi ünnepi játékokat. Látható lesz a Wagner-hagyatékot bemutató kiállítás, és ez alkalomból kiadnak egy, a zeneszerző regényes életét bemutató könyvet is.

GÁLAMŰSOR A NAGY-ERDEI SZABADTERI SZÍNHÁZBAN. Július 25-én, hétfőn este 8 órakor kezdődik az ifjúsági eszperantó világkongresszus keretén belül tartandó gálaműsor a Nagyerdőn. A műsorban fellép a DeLrebeni Népi Együttes, a Dél-báb népzenei együttes és az Unió mozgáscsapat.

IFJÚSÁGI ALBÉRLET-KÖZVETÍTÉS. A KISZ városi bizottsága már most felhívja azoknak a fiataloknak a figyelmét, akik albertlet-szerzési gondokkal küszködnek. Augusztus 22-től ugyanis a Kossuth utca 1. szám alatti ifjúságpolitikai klubban albérletközvetítő irodát nyitnak. Az albérlet felajánlók már most jelentkezhetnek naponta 10-től 18 óráig.

A KÖLCSEY MŰVELŐDÉSI KÖZPONT az ifjúsági eszperantó világkongresszus ideje alatt, július 23-30. között zárva tart. Az időpont — a művelődési központ hibájából — tegnapi számunkban tévesen jelent meg.

ÚJ AUTÓBUSZÚTVONAL. Szombaton, ma üzemkezdettől a 9-es számú helyi járat — csatornaépítési munkálatok miatt — nem érinti a Rigó és a Hét vezér utca elvezetési megállóhelyeket. Új megállóhely lesz a Rigó utcában a Nagykereskedelmi Vállalat bejárata előtt. A 15. M15 és 30-as helyi járatok a Vágóhid utcán közlekednek. Érkező és induló végállomások a Bihari utcán kiépített ideiglenes fordulóhely lesz. A 11-es számú járat is csak eddig közlekedik.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Hetvenöt évvel ezelőtt, 1908. július 23-án született, és 58 éves korában, 1966-ban halt meg Ede Vitorinai olasz regényíró és elbeszélő.
Apja vasutas volt, szülei technikusnak szánták, de ő iskoláit csakhamar abbahagyva szántalan mesterséggel próbálkozott. Hosszú vándorélet után, 1931-ben Firenzebe telepedett le. Belépett a fasiszta pártba, de 1936-ban nem újította meg tagságát, s ellenzéki folyóiratokba kezdett dolgozni. A háború idején fegyverrel a kezében harcolt, majd belépett az Olasz Kommunista Pártba. Onánál, tömör, gyors ritmussal, lírai ihletettségű stílussal már (1971-ben magyarul is megjelent) első regényében — Szicíliai beszéletek — felismerhető. A gyermekkori emlékek, a nyomorúságos jelen Sziciliájában tett „negyedik dimenzió” utazás a megérteni, szenvedő embert nem fájdalmát, tükröző, allegorikus prózai költemény. Az ellenállás harcai ihlették Milanói rapszódia s 1965-ben nálunk is megjelent Emberek és farkasok című regényét.

Kortörténeti dokumentumként is jelentős önéletírás, az 1957-ben publikált Nyilvános napló; ez a XX. század egyik legkiválóbb olasz prózairójának fejlődésrajzát és utkereséseit tárja az olvasó elé, nagy ösztönzéssel.

Lottó nyerőszámai:

13, 27, 29, 49, 83

VASÁRNAPTÁR. Július 23-án, ma Kondoroson lesz országos állat- és kirakodóvásár. Július 24-én, vasárnap többek között Debrecenben, Miskolcon és Nyíregyházán tartanak autóvásárt.

SZOMBATON RENDEZIK Balatonfüreden a 158. Annabált, a hagyományokhoz híven a SZOT-színházban színházteremben.

SIMÓN BOLÍVAR születésének 200. évfordulóján emlékkövet helyeztek el pénteken Budapesten a XXI. kerületben, a Béke tér és a Völgy utca sarkán. Ugyanitt a dél-amerikai szabadsághősről parkot neveztek el.

Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló 1983. július 9-i számában megjelent rejtvényfejtési helyes megoldás: „Gyogha nincsen benne mely gondolat, mely összefogja.”
50-50 forintos könyvtalványt nyertek: Kovács Irén, Debrecen, Szabadság útja 78.; Györfy Irén, Debrecen, Dobsina u. 15.; Balogh József, Debrecen, Dimitrov u. 40.; Horváth Tiborné, Debrecen, Péczeli u. 5.; Szabó Sándor, Debrecen, Simonffy u. 27.; Bökönyi László, Debrecen, Basahalom u. 3.; Rákosi László, Hajdúszoboszló, Hőtorras u. 16.; Hámosi Csaba, Debrecen, Jerikó u. 32.; Gáll Mihályné, Püspökudvarny, Rákóczi u. 30.; Markovics Rita, Polgár, Közza út 13.

KÖZLEMÉNYEK

Ertesítjük a fogyasztóinkat, hogy a Tanácskötetország útján a Március 21. tér és a Nagyerdő körút közötti szakaszon a vízvezetékvezeték-építési munkák végzése miatt 1983. július 25-én 6.00 órától 11.00 óráig szünetel a vízvezeték hálózati üzemelő készülékek zárási gondoskodni szükségesek. A mulasztásokból adódó károkat a vállalat felelősséget nem vállal. Kérjük fogyasztóink szíves türelmét és megértését. Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

A Közúti Beruházó Vállalat értesíti a lakosságát, hogy 1983. július 25-től a Tócsokertét ellátó vízvezetékvezeték építése miatt a Vörös Hadsereg útja-Erzsébet utca kereszteződésénél, a villa-mosogánytól a Wesselényi utca felé a jobb széles forgalmi sávot, mintegy 20 m hosszban az építés időtartamára a forgalom elől lezárja. Ezzel egy időben a villamosok keleti oldalán párhuzamosan húzódnak gyalogos átkelőhely megszűnik. Kérjük a lakosság szíves megértését, valamint azt, hogy a kihelyezett jelzőtáblák szerint közlekedjenek. (x)

A TITÁSZ V. értesíti a lakosságot, hogy a Liget téren az új közvilágítási hálózatot 1983. július 23-án feszültség alá helyezték. Fenti időponttól a létesítmény érintése életveszélyes és tilos! (x)

Kádár János

Hazaért a Kádár magyar

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárti Bizottságának vezetője, az elmúlt évek óta az a magyar pártmunkáldottság, Szovjetunió Pártjának Közvetlen Kötészetében több Tanácsnag és minisztertanácsvárosa július 1. hivatalos, baráti tartózkodott a bank. A küldöttségnek László György tanácsnag elnöke, a Központi titkára, az MSZP Bizottságának tagja, a Központi titkára, a Magyar Minisztertanács tagja, Várkonyi Pál

Magyar

MOSZKVA (Magyar Szocialista Munkáspárti Bizottság) a Szovjetunió Magyarországi Kötészetében július 18-án, a Magyar Szocialista Munkáspárti Bizottság hivatalos, baráti unióban a Magyar kormányküldöttség. A magyar-szovjet barátság támogatás során a küldöttség Moszkvában a pártmenekedő a pártmenekedővel, találja társadalom kigadattat, amelyben nőtt része volt, h szovjet nép mely A tárgyalófelteleg MSZMP XII. kongresszus hajtásáról, átték együttműködés megvitatták a néproblémáit, valamint a munká-

MOZI • TV • RÁDIÓ

MOZI
Ez igen! (amerikai) Meteor 3. n. 8. Híradó 7. 10. hn. 8. Régi nyár (magyar) Vig 10. n. 12. hn. 2. Apolló 4. 6. 8. Óld meg a Sogunt! (japán) 16. Vig hn. 4. n. 9. Apolló 10. n. 12. hn. 2. Meteor kert 9. Delta 1. 6. Vánprók báija (angol). Film-műzeum n. 5. n. 7. n. 9. Alma (amerikai). Debreceni fürdő 9. 11. 13. 15. 17. Diótörő fantázia (japán). Meteor mese 3. n. 6. Gerolstein kaland (magyar). Híradó 1. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6. Hőgyem, isten áldja (amerikai). Vig kamara 1. 5. f. 7. Piedone Egyiptomban (olasz). Delta 1. 6. Skalpvadászok (amerikai). Petőfi kert 9. Zártkörű előadások: Művész 5. f. 8.

TELEVÍZIÓ
BUDAPEST. 1.: 7.58 Műsorismertetés. 8.00 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 8.05 A nagy kék üveggyöngy. Amerikai filmsorozat. XIII/2. 8.30 Hatan hetedhét országát. NDK mesefilm. 9.35 Álomkereskedők. Amerikai filmsorozat. IV/1. (ism.). 10.25 Nemesok nőknék! (ism.). 10.40 Bolondos leg-sziklon. Angol rövidfilm (ism.). 11.05 Catherine Valente és barátai. Angol zenés film (ism.). 11.55 Képzőművészet. Műsorismertetés. 14.05 Nemzetközi cirksusz-fesztivál. Monte-Carloban. 15.05 Órszámláló. Falun nyá-

ralunk. 15.45 Kékszemiek. Francia tévéfilmsorozat VI. 2. rész. 16.40 Sorstársak. 17.00 Hírek. 17.05 MAFILM-magazin. 17.20 Basafa. Az MTV KISZ-filmstúdió filmje. 17.40 Reklám. 17.45 Pusztafalva. Filmszociográfia VI/5. aki pocra akart úlni... 18.35 Képzőművészet. 18.40 Diagnózis. Riportműsor. 18.55 Reklám. 19.10 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vers — mindenkinek. Nadányi Zoltán: Egy úr. 20.05 Telepítő. A teljesség igénye nélkül. Politikai kabaré. 21.10 Poptul. 22.00 René Clair-sorozat. A millió. Francia film. 23.25 Tv-híradó. 3.

BUDAPEST. 2.: 16.47 Műsorismertetés. 16.50 Kék fény (ism.). 18.00 Új egymillió fontos hangfény. A Colorado együttes közreműködésével. 18.15 Vívó VB. A női tör. döntő közvetítése. Bécsből. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vers — mindenkinek. 20.05 Kultúrszerencse. Tévéjáték (ism.). 21.15 Tv-híradó. 2. 21.35 Brazília: a transzamazoniai országút. Kanada film. 22.30 Vivaldi. A négy évszáz. 23.20 Képzőművészet.

POZSONY. 1.: 8.30 Utópédia magazinja. 11.00 Az energiáról. 11.30 Sándor Mátyas (ism.). 12.30 Híradó. 14.25 Szóval és kame-rál. 15.25 Cseh-szlovákia a létkai bajnokság. Közvetítés Prágából. 17.45 Szórakoztató műsor. 18.10 Válasz a nézők leveleire. 18.40-19.10 Nyár Katka-val. Tévéorozat. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Tv-enciklopédia. 20.45 Szórakoztató műsor. Parduicéből. 22.45 Sporthíradó. 23.00

POZSONY. 2.: 16.10 Hét tenger kalóza. Film. 17.45 Cseh-szlovákia a létkai bajnokság. 19.30 Kulturális magazin. 20.05 Szórakoztató műsor. 20.45 Krisztus megállt Ebbolban. Olasz film. 1. rész. 21.45 A Tv-híradó szerkesztésében. 21.55 Molliére: A miszantrop. Tévéjáték.

BUKAREST. 10.05 Diákkor. 10.30 Otmillió ember. 11.05 A muzika órája. 12.00 Hétfégy. 17.50 Egyiptomi együttesek. 17.20 A történelem oszlopai. 17.35 A hét politikai esemény. 18.50 A legkisebbeknek. 19.00 Tv-híradó. 19.30 Esztrádműsor. 19.45 Paulista körút. Folytatásos film. 13. rész. 20.30 Isten hozta a varietében. 21.20 Tv-híradó. 21.30 A televízió meghívottjai. Zenés szórakoztató műsor. 22.30 Műsorzár.

UNGÁR. 17.50 A székcs. Játékfilm. 19.00 Hírek. 19.35 A székcs. Játékfilm. 2. rész. 21.00 Kubai együttes hangversenye. 21.25 Sporthírek. 21.55 Hírek. 22.10 Heti körkép. 22.30 Tv-játék film.

RÁDIÓ

KOSSUTH. 4.25-7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.20 Magyar kulturális programok. 8.25 Családi tükör. 8.55 Mit, hol, mikor, hogyan? 9.10 Színes népi muzsika. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Volt — lesz. 12.00 Déli krónika. 12.30 Déli zenepar-

dé. 13.25 Orvosok a mikrofon előtt (ism.). 13.30 Kontinensek, szántóföldek. Magazin a világ mezőgazdaságáról. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 A hét embere. 14.10 Zenei anyanyelvünk. Ungaresca. 14.25 Magyarán szólva. 14.40 Iróvá avatnak. Gelléri Andor Endre indulása (ism.). 15.10 Az MRT gyermekkorusa énekel. 15.25 Új Zenei Újság. 15.55 Reklámparádé. 16.00 168 óra. 17.30 Komolyzenei „lemezlovas” 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.25 Mai könyv ajánlatunk. 18.28 Hallgatónk figyelmébe! 18.30 Hírek. Időjárás. Sport. 18.45 A szülőföld muzsikája. 19.42 Hábi-Szádi küzdelmeinek könyvből. 20.42 A Lengyel Rádió és Televízió operagálaestje. 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.15 Európa hangversenytérmeiből. 23.48 A HVDSZ Szilágyi Erzsébet női kara Bartók egyenmű karából énekel. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Melódiaköztel. 1.58 Himnusz.

PETŐFI. 4.25-7.59 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Joan Sutherland operettadalmok. III. rész (ism.). 8.30 Hírek. Utóközben. 8.35 Egyiptomi népzene. 8.48 Fúvós muzsika. 8.57 Reklám. 9.00 Toronyóra táncal avagy Dóm-téri varázslatok. 10.00 Szombat délelőtt. 12.00 Jól ebédhez szól a nóta. 13.08 Két hónap és tizenhárom perc. 13.45 Hírek. Időjárás. és vízfázisjelentés. 14.00 Irodalmi világljárás. A szorok földjén. 14.30 Hírek. Utóközben. 14.35 Sport. 14.45 A rádió dalszínhaza. A csavargók Operett. 16.30 Hírek. Utóközben. 16.35 Rhythmus. Johnny Cash felvételéből. 17.05 Gaspar Cassado gondolkodik. 17.30 Muzsika. 18.30 Hírek. Utóközben.